

შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანია“

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	6
სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	7
კაპიტალში ცვლილების კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	8
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	9

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობები.....	10
2. მომზადების საფუძველი.....	11
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა.....	11
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	21
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	23
6. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები.....	23
7. საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები.....	29
8. საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილ აქტივებზე გადახდილი ავანსები.....	29
9. გადასახადები.....	29
10. ძირითადი საშუალებები.....	30
11. სხვა აქტივები.....	31
12. სხვა ვალდებულებები.....	31
13. სასესხო კრედიტორული დავალიანება.....	32
14. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები.....	32
15. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში.....	33
16. საიჯარო ვალდებულება.....	33
17. საკუთარი კაპიტალი.....	34
18. სხვა შემოსავალი.....	34
19. სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები.....	34
20. ფინანსური რისკის მართვა.....	35
21. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	40
22. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან.....	41
23. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	42
24. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები.....	43

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანიის“ მონაწილეს

მოსაზრება

ჩავატარეთ შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანიის“ (შემდგომში „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში ერთად „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ჯგუფისგან დამოუკიდებელი ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (საერთაშორისო დამოუკიდებლობის სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები ის საკითხებია, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული განსჯის საფუძველზე, ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის კონტექსტში და აუდიტზე დაყრდნობით ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბებისას, შესაბამისად ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვხატავთ. ქვემოთ, თითოეული საკითხისთვის მოცემული განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხი აუდიტის განმავლობაში, წარმოდგენილია ჩვენივე აუდიტის კონტექსტში.

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“, აღნიშნული საკითხების ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოიცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რითაც შევაფასებდით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების რისკებს, რომლებიც გამოწვეულია თაღლითობით ან შეცდომით. ჩვენი აუდიტის პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხების განსახილველად ჩატარებული პროცედურების შედეგები, წარმოადგენს თანდართულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი ფასს (IFRS) 9-ის („ფინანსური ინსტრუმენტები“) საფუძველზე.

ჯგუფის ფინანსური პოზიციისთვის წმინდა ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მნიშვნელობის გათვალისწინებით, ფასს (IFRS) 9-ის („ფინანსური ინსტრუმენტები“) ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებასთან დაკავშირებული კომპლექსურობიდან და მსჯელობებიდან გამომდინარე, ჩვენ ეს სფერო აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხად მივიჩნიეთ.

მსჯელობის მნიშვნელოვანი სფეროები მოიცავდა შემდეგს:

- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებელი მოდელის ასაგებად გამოყენებული სააღრიცხვო ინტერპრეტაციები და მოდელირებასთან დაკავშირებული დაშვებები;
- ▶ იჯარების პირველი, მეორე და მესამე ეტაპზე გადანაწილება, ფასს (IFRS) 9-ის შესაბამისად განსაზღვრული კრიტერიუმების გამოყენებით, კოვიდ-19-ის გავლენის გათვალისწინებით;
- ▶ სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარების გავლენის შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები;
- ▶ დეფოლტის ალბათობის (PD), დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების (LGD) და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების (EAD) შეფასება, უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით; და
- ▶ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნების შეფასება.

რეზერვის დადგენაში გამოყენებული მსჯელობის შედეგად, სხვადასხვა მოდელირების მეთოდის, დაშვებისა და პროგნოზის გამოყენებამ შესაძლოა გამოიწვიოს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის მნიშვნელოვნად განსხვავებული შეფასებები.

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შესახებ ინფორმაცია შესულია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მე-6 შენიშვნაში, „ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები“ და მე-20 შენიშვნაში „რისკის მართვა“.

რამდენად ითვალისწინებდა ჩვენი აუდიტი მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხებს

ჩვენ შევისწავლეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის პროცესი და ჩვენი შიდა მოდელირების სპეციალისტების მხარდაჭერით, შევაფასეთ ჯგუფის მიერ შემუშავებული მეთოდოლოგია.

აუდიტის განმავლობაში, ძირითადად, შემდეგი საკითხები გავაანალიზეთ:

- ▶ საკრედიტო რისკის მოდელის და მნიშვნელოვანი პარამეტრების ინიციალიზაციის შეფასებაში გამოყენებული დაშვებების შეფასება და განვსაზღვრეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი პორტფელის საფუძველზე;
- ▶ ხელმძღვანელობის მსჯელობის შეფასება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვნად ზრდის იდენტიფიკაციასთან მიმართებაში, თვისებრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმების საფუძველზე;
- ▶ ფინანსური იჯარების გაუფასურების შესაბამის ეტაპზე გადანაწილების შემოწმება, წინასწარ განსაზღვრული კრიტერიუმების საფუძველზე;
- ▶ ასევე, ჩვენი შიდა მოდელირების სპეციალისტების დახმარებით, შევაფასეთ მოდელირების შემდგომი კორექტირებები, რომლებიც განხორციელდა კოვიდ-19-ის შედეგად მოდელის არაეფექტურობაზე და რისკის შემცველ მოვლენაზე რეაგირების სახით.

კოლექტიურ საფუძველზე დაანგარიშებული რეზერვის შესამოწმებლად, ჩვენი შიდა მოდელირების სპეციალისტების მხარდაჭერით შევაფასეთ საბაზისო სტატისტიკური მოდელის, მნიშვნელოვანი ამოსავალი მონაცემები და გამოყენებული დაშვებები, ასევე შევაფასეთ საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში და გადავიანგარიშეთ გაუფასურების ანარიცხები ნიმუშების საფუძველზე.

ამასთან, ჩავატარეთ პროცედურები, რომლებიც მოიცავდა ჯგუფის კონტროლების და ძირითადი ტესტირების შეფასებას და ვალიდაციას, საკრედიტო მოდელში მონაცემების დენადობის დადასტურების, პროცესის განმავლობაში გამოყენებული მონაცემების მთლიანობის და წყაროების/სისტემების შორის თანმიმდევრულობის შემოწმების მიზნით.

ასევე შევაფასეთ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების გაუფასურებასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნები.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი

საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივების შეფასება

ჯგუფის საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები შეადგენდა 37,926,206 ლარს, მე-7 შენიშვნის („საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები“) შესაბამისად, რომლებიც წარმოადგენს უიმედო მოიჯარეებისგან დასაკუთრებულ აქტივებს, რომლებიც შემდგომ იჯარას ან გაყიდვას ექვემდებარება და უიმედო მოიჯარეებისგან იურიდიულად დასაკუთრებულ აქტივებს, რომლებიც ექვემდებარება ფიზიკურ დასაკუთრებას. ჯგუფი ამ აქტივებს აფასებს თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულების შეფასებას ახორციელებს დამოუკიდებელი შემფასებელი ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის. შეფასებას ახასიათებს გაურკვევლობა, ის განსჯის საგანია და შეფასების პროცესს ექვემდებარება.

ამ შეფასებების მნიშვნელობა და დასაბუთებულობა და ისეთი დასაკუთრებული აქტივების ანაზღაურებადობა, რომლებსაც ჯგუფი არ ფლობს ფიზიკურად და მწელადრეალიზებადი ერთეულების ანარიცხების სათანადო დონის შეფასებაში ჩართული მნიშვნელოვანი მსჯელობები საიჯარო მიზნით ფლობილი აქტივის შეფასებას აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხად გადააქცევს.

ჯგუფის განმარტებები საიჯაროდ ფლობილ აქტივებთან დაკავშირებით წარმოდგენილია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მე-7 შენიშვნაში („საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები“).

რამდენად ითვალისწინებდა ჩვენი აუდიტი მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხებს

საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივების შეფასებასთან დაკავშირებული ჩვენი აუდიტორული პროცედურები მოიცავდა შემდეგს:

- ▶ ჩვენ მივიღეთ და შევამოწმეთ ჯგუფის მიერ დაქირავებული გარე დამოუკიდებელი შემფასებლის მიერ მომზადებული შეფასების ანგარიში. ჩვენ შევავსეთ შეფასების მეთოდი და შეფასებაში გამოყენებული მნიშვნელოვანი დაშვებები და შეფასებები შერჩევით საფუძველზე, ბაზრის შედარებადი გარიგებების მტკიცებულებებზე და სხვა ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, ჩვენი საკუთარი შემფასებელი სპეციალისტების დახმარებით.
- ▶ შევავსეთ საიჯარო მიზნით ფლობილი მწელადრეალიზებადი აქტივების ანარიცხები დასაკუთრებული აქტივების ისტორიული ღირებულების ანალიზის და მომავალი გაყიდვის ხელმძღვანელობისეულ შეფასებასთან მისი შედარების გზით.
- ▶ ჩვენ ასევე შევავსეთ აქტივების დასაკუთრების ციკლი და უზრუნველყავით ის, რომ აქტივების უმრავლესობა, რომლებიც ფიზიკური დასაკუთრების პროცესში არიან, უზრუნველყოფილია და დაკარგვის ან დაზიანების შემთხვევაში, ჯგუფი უფლებამოსილია მიიღოს შესაბამისი ანაზღაურება სადაზღვევო კომპანიის მხრიდან.

ჯგუფის წლიურ ანგარიშში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს ჯგუფის 2020 წლის ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ჯგუფის 2020 წლის წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არ გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობისა და პარტნიორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ჯგუფს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

პარტნიორი პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში). უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით, აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტის შესაბამის შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტურობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკების, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთი მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ექვის საფუძველი გახდეს იმასთან მიმართებაში, შეძლების თუ არა ჯგუფი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება.

**Building a better
working world**

ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ჯგუფის როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურას და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო გარიგებებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.
- ▶ მოვიპოვეთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის ფარგლებში არსებული საწარმოებისა თუ ბიზნეს ოპერაციების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, რათა გამოვთქვათ მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხს ვაგებთ ჯგუფის აუდიტის წარმართვაზე, ზედამხედველობასა და მის შედეგებზე. ჩვენ უშუალოდ ვართ პასუხისმგებელი აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

პარტნიორს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

ამასთანავე, პარტნიორს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ ვაკმაყოფილებთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და ვატყობინებთ ყოველგვარი ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც გონივრულობის ფარგლებში შეიძლება ეჭვს იწვევდეს ჩვენი დამოუკიდებლობის შესახებ, და, თუ შესაძლებელია, წარმოვადგენთ გამოყენებულ უსაფრთხოების მექანიზმებთან დაკავშირებული საფრთხეების აღმოსაფხვრელად განხორციელებულ ღონისძიებებს.

პარტნიორისთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის გასაჯაროება, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამ გზით გამოწვეული უარყოფითი შედეგები გადაწონის ამგვარი ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელს.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ეყრდნობა აუდიტს, რომლის პარტნიორიც არის ოლეგ იუშენკოვი.

ო. გ. იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

2021 წლის 19 მაისი

თბილისი, საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(თანხები მოცემულია ლარში)

	შენიშვნები	2020	2019
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	24,441,068	21,280,992
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	6	106,751,705	130,359,456
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები	7	37,926,206	21,468,123
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილ აქტივებზე გადახდილი ავანსები	8	3,683,167	13,820,350
ძირითადი საშუალებები	10	1,342,351	1,251,015
სხვა აქტივები	11	2,269,803	1,368,869
სულ აქტივები		176,414,300	189,548,805
ვალდებულებები			
სასესხო კრედიტორული დავალიანება	13	63,763,386	86,170,329
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	14	82,893,196	72,538,704
საიჯარო ვალდებულება	16	1,057,767	736,253
კლიენტებისგან მიღებული ავანსები		2,759,041	3,556,288
საგადასახადო კრედიტორული დავალიანება	9	2,090,593	–
სხვა ვალდებულებები	12	3,335,260	2,050,026
სულ ვალდებულებები		155,899,243	165,051,600
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი		3,180,000	3,180,000
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		15,347,212	15,188,227
აკუმულირებული ზარალი		2,584,260	6,581,153
სხვა რეზერვი		(596,415)	(452,175)
სულ კაპიტალი	17	20,515,057	24,497,205
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		176,414,300	189,548,805

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად ხელმძღვანელობის მიერ 2021 წლის 19 მაისს:

ელდარ ახვლედიანი

აღმასრულებელი დირექტორი

ნესტან მიქელაძე

ფინანსური დირექტორი

სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(თანხები მოცემულია ლარში)

	შენიშვნები	2020	2019
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით			
გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
ფინანსური შემოსავალი იჯარიდან		33,187,642	27,439,021
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		1,122,392	283,004
საპროცენტო ხარჯი			
საიჯარო ვალდებულება		(53,811)	(63,489)
სასესხო კრედიტორული დავალიანება		(7,931,687)	(6,143,425)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		(6,066,692)	(3,995,146)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		20,257,844	17,519,965
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი საპროცენტო სარგებლის			
მქონე აქტივებზე	6	(6,958,518)	(1,594,846)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი სხვა აქტივებისთვის	5, 11	30,663	(90,631)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი აქტივებზე მოსალოდნელი		13,329,989	15,834,488
საკრედიტო ზარალის შემდეგ			
შემოსავალი ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ			
მოთხოვნებზე დარიცხული ჯარიმებიდან	6	3,378,507	2,058,800
წმინდა ზარალი უცხოური ვალუტის კონვერტაციიდან		(4,265,251)	(532,401)
სხვა შემოსავალი	18	1,257,346	1,074,881
საოპერაციო შემოსავალი		13,700,591	18,435,768
სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	19	(11,816,112)	(11,053,514)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(2,616,592)	(2,609,897)
საიჯარო მიწებისთვის ფლობილი აქტივების ჩამოწერა		(3,256,990)	(883,270)
საოპერაციო ხარჯები		(17,689,694)	(14,546,681)
შემოსავალი მოგების გადასახადით დაბეგრამდე		(3,989,103)	3,889,087
მოგების გადასახადის ხარჯი	9	(7,790)	(21,673)
წმინდა (ზარალი)/შემოსავალი წლის განმავლობაში		(3,996,893)	3,867,414
სხვა სრული შემოსავალი			
<i>სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე</i>			
<i>მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც ხდება</i>			
გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებზე			
რეალიზებული შემოსულობის რეკლასიფიკაცია მოგებაში ან			
ზარალში		—	—
წლის სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი, წმინდა		—	—
მთლიანი სრული (ზარალი)/შემოსავალი წლის განმავლობაში		(3,996,893)	3,867,414

10-43 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(თანხები მოცემულია ლარში)

	საწესდებო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	სხვა რეზერვები	გაუნაწილებელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
2018 წლის 31 დეკემბერი	3,180,000	15,030,247	(278,921)	2,713,739	20,645,065
წლის წმინდა მოგება	–	–	–	3,867,414	3,867,414
შენატანები					
წილობრივი ანაზღაურების პროგრამის ფარგლებში (24-ე შენიშვნა)	–	–	(173,254)	–	(173,254)
წილობრივი გადახდები (24-ე შენიშვნა)	–	157,980	–	–	157,980
2019 წლის 31 დეკემბერი	3,180,000	15,188,227	(452,175)	6,581,153	24,497,205
წლის წმინდა მოგება	–	–	–	(3,996,893)	(3,996,893)
შენატანები					
წილობრივი ანაზღაურების პროგრამის ფარგლებში (24-ე შენიშვნა)	–	–	(144,240)	–	(144,240)
წილობრივი გადახდები (24-ე შენიშვნა)	–	158,985	–	–	158,985
2020 წლის 31 დეკემბერი	3,180,000	15,347,212	(596,415)	2,584,260	20,515,057

10-43 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(თანხები მოცემულია ლარში)

	შენიშვნები	2020	2019
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული საპროცენტო შემოსავალი		27,624,419	25,138,884
სხვა მიღებული შემოსავალი		5,820,626	3,263,166
გადახდილი პროცენტი		(13,196,498)	(8,778,518)
გადახდილი სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები		(11,125,172)	(10,594,742)
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(2,814,346)	(2,543,677)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		6,309,029	6,485,113
<i>საოპერაციო აქტივების (ზრდა) კლება</i>			
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		5,972,813	(50,912,394)
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები		8,752,259	2,573,082
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილ აქტივებზე გადახდილი ავანსები		10,106,621	(7,729,849)
სხვა აქტივები		(791,479)	406,255
<i>საოპერაციო ვალდებულებების ზრდა (კლება)</i>			
კლიენტებისგან მიღებული ავანსები		(584,747)	868,848
დღგ და სხვა საგადასახადო კრედიტორული დავალიანება		1,989,242	(996,021)
სხვა ვალდებულებები		(198,454)	639,883
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		31,555,284	(48,665,083)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
ძირითადი საშუალებების შეძენა	10	(185,315)	(293,969)
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(230,753)	(79,950)
საინვესტიციო ქონების გაყიდვა		–	3,249,981
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული/(საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		(416,068)	2,876,062
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
შეზღუდული წვდომის ფულადი ნაკადების წმინდა მოძრაობა	5	–	2,793,791
საიჯარო ვალდებულებები	16	(409,580)	(344,772)
შეძენილი სავალო ფასიანი ქაღალდები		(12,278,400)	–
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		11,945,497	32,409,020
ნასესხები სახსრების დაფარვა		(104,061,398)	(63,018,934)
ნასესხები სახსრების მიღება		76,040,510	91,694,673
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(28,763,371)	63,533,778
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		784,231	(5,313)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		3,160,076	17,739,444
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	5	21,280,992	3,541,548
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლოს	5	24,441,068	21,280,992

10-43 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(თანხები მოცემულია ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობები

შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანია“ (შემდგომში „კომპანია“ ან „GLC“) 2001 წლის 29 ოქტომბერს საქართველოში დაფუძნდა (საიდენტიფიკაციო ნომერი 204972155). მისი ძირითადი საქმიანობაა საქართველოში იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის ფინანსური იჯარის მომსახურების გაწევა. კომპანია ფლობს შპს „პრაიმ ლიზინგის“ 100%-იან წილს.

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს სალიზინგო კომპანიას და მის შვილობილ კომპანიას (შემდგომში ერთობლივად - „ჯგუფი“) ერთპიროვნულად ფლობს სს „საქართველოს ბანკი“ (2016 წ.: სს „ბიჯი ფაინანშიალი“). 2017 წლის ივლისში სს „საქართველოს ბანკმა“ (შემდგომში „მშობელი კომპანია“) შეისყიდა აქციების 100%-იანი წილი საქართველოს სალიზინგო კომპანიაში სს „ბიჯი ფაინანშიალისგან“. სს „საქართველოს ბანკს“, თავის მხრივ, ერთპიროვნულად ფლობს სს „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“. ჯგუფის საბოლოო მშობელი კომპანია და მაკონტროლებელი მხარე 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო გაერთიანებულ სამეფოში რეგისტრირებული შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“, რომლის აქციები განთავსებულია ლონდონის საფონდო ბირჟის პრემიუმ ლისტინგში.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულია კომპანიის მშობელი კომპანიის მიერ. მშობელ კომპანიას უფლება აქვს ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანოს გამოშვების შემდეგ.

ჯგუფის იურიდიული მისამართია ტატიშვილის ქ. 3/5, თბილისი, საქართველო.

ბიზნესგარემო

2020 წლის 31 დეკემბრის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი შედგება კომპანიისა და მისი შვილობილი კომპანიისგან - შპს „პრაიმ ლიზინგი“, რომელსაც ერთპიროვნულად ფლობს და რომელიც საიჯარო მომსახურებას გასწევს საქართველოში. ჯგუფზე გავლენას ახდენს საქართველოს ეკონომიკური და ფინანსური ბაზრები, რომელსაც განვითარებადი ბაზრის მახასიათებლები აქვთ. იურიდიული, საგადასახადო და ნორმატიული ბაზა განაგრძობს განვითარებას, თუმცა ის ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებებს, რაც, სხვა იურიდიული და ფინანსური ხასიათის დაბრკოლებებთან ერთად, კიდევ უფრო ზრდის გამოწვევებს იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ. ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნესგარემოს გავლენის შეფასებას ჯგუფის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალში ბიზნესგარემო შესაძლოა ხელმძღვანელობის შეფასებისგან განსხვავდებოდეს.

კოვიდ-19-ის პანდემიის ეფექტი

კოვიდ-19-ის პანდემიის სწრაფად განვითარების გამო, 2020 წელს მრავალმა ხელისუფლებამ, მათ შორის საქართველოს მთავრობამაც სხვადასხვა ღონისძიება დაწერა ეპიდემიის აფეთქებასთან ბრძოლისთვის, მათ შორის გადაადგილების შეზღუდვა, კარანტინი, საწარმოების და სხვა ობიექტების დახურვა, ასევე კონკრეტული სივრცეების მკაცრი იზოლაცია. ამ ღონისძიებებმა იმოქმედა საერთაშორისო მიწოდების ჯაჭვზე, საქონლის და მომსახურებების მოთხოვნებზე და ბიზნეს-საქმიანობების მასშტაბებზე. მოსალოდნელია, რომ პანდემია და მასთან დაკავშირებული საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური ღონისძიებები გავლენას მოახდენენ ინდუსტრიების ფართო სექტორის საწარმოების საქმიანობაზე.

მხარდამჭერი ღონისძიებები გატარდა მთავრობის და საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ, კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეული ეკონომიკურ ვარდნასთან გამკლავების მიზნით. სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, ეს ღონისძიებები მოიცავდა პანდემიით დაზარალებული მრეწველობებისა და ფიზიკური პირების სუბსიდირებულ დაკრედიტებას, სესხის დაფარვის საშუალებათა პერიოდებს და კონკრეტული მარეგულირებელი შეზღუდვების გამარტივებას, ფინანსური სექტორის დასახმარებლად რესურსების უზრუნველყოფაში და კლიენტების დასახმარებლად ლიკვიდურობის დეფიციტის თავიდან არიდებაში, რაც გამოწვეულია კოვიდ-19-ის შემთავსებელი ღონისძიებებით.

ჯგუფი განაგრძობს მის საქმიანობებზე, ფინანსურ მდგომარეობაზე და ფინანსურ შედეგებზე პანდემიის და ეკონომიკური პირობების ცვლილების ეფექტის შეფასებას.

ჯგუფს 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მისთვის ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ასახული აქვს მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების შეცვლილი შეფასება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისეულ შეფასებაში (მე-4, მე-6 შენიშვნები).

(თანხები მოცემულია ლარში)

2. მომზადების საფუძველი

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით არის შეფასებული.

ჯგუფი ორგანიზებულია ერთ საოპერაციო სეგმენტად, რომელიც ფინანსური იჯარის მომსახურებას სწევს.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში (შემდგომში „ლარი“), თუკი სხვაგვარად არ არის მითითებული.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში

ჯგუფმა ვადაზე ადრე მიიღო ფასს (IFRS) 16-ის ცვლილება „კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო შედეგები“, რომელიც მოიქცეობს ათავისუფლებს იმის შეფასების ვალდებულებისგან, კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო დათმობა არის თუ არა იჯარის მოდიფიცირება. ჯგუფს არ მიუღია სხვა რომელიმე სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომლებიც გამოცემულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული. ეს ცვლილება არსებითად არ მოქმედებს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

რამდენიმე სხვა ცვლილება, რომელიც 2020 წლის 1 იანვრიდან ამოქმედდა, გამოიყენებოდა, მაგრამ მას არ ჰქონია გავლენა ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ჯგუფისა და მისი შვილობილი კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც ჯგუფი იღებს, ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება და შეუძლია ამ უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტიციის ობიექტს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ▶ მას აქვს უფლებამოსილება ინვესტიციის ობიექტზე (ანუ უფლებები მას მიმდინარე მომენტში საშუალებას აძლევს მართოს ინვესტიციის ობიექტის რელევანტური საქმიანობა);
- ▶ ის იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება;
- ▶ მას შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო.

გავრცელებული მოსაზრებით, ხმის უფლების მქონე აქციების უმრავლესობა კონტროლის უფლებას იძლევა. ამ მოსაზრების შესაბამისად, თუ ჯგუფი ინვესტიციის ობიექტში არ ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს ან სხვა მსგავსი უფლებების უმრავლესობას, იმის შეფასებისას, ინვესტიციის ობიექტზე აქვს თუ არა გავლენა, ჯგუფი ყველა აქტუალურ ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- ▶ ინვესტიციის ობიექტში ხმის უფლების მქონე აქციების სხვა მფლობელებთან სახელშეკრულებო გარიგებებს;
- ▶ სხვა სახელშეკრულებო გარიგებებიდან მიღებული უფლებები;
- ▶ ჯგუფის ხმის უფლებებს და პოტენციური ხმის უფლებებს.

შვილობილი კომპანია კონსოლიდირდება ჯგუფის კონტროლის უფლების წარმოშობიდან და აღარ გააჩნია აღნიშნული სტატუსი კონტროლის შეწყვეტისას. ჯგუფის ყველა შიდა გარიგების, მის შვილობილ კომპანიებს შორის არსებული ნაშთისა და არარეალიზებული შემოსულობის სრულად გაქვითვა ხდება, ასევე ხდება არარეალიზებული დანაკარგების გაქვითვაც, თუ გარიგება არ წარმოადგენს გადაცემული აქტივის გაუფასურების მტკიცებულებას. საჭიროების შემთხვევაში, შვილობილი კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკა შეცვლილია ჯგუფის მიერ მიღებულ პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით.

(თანხები მოცემულია ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

კონსოლიდაციის საფუძველი (გაგრძელება)

შვილობილი კომპანიის კაპიტალში წილის შეცვლა, კონტროლის შეცვლის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება. ზარალი მიეწერება არასაკონტროლო პაკეტს მაშინაც კი, თუ ეს ბალანსის დეფიციტს იწვევს.

თუ ჯგუფი შვილობილ კომპანიაზე კონტროლს დაკარგავს, იგი წყვეტს შვილობილი კომპანიის აქტივების (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებების, ნებისმიერი არასაკონტროლო პაკეტის საბალანსო ღირებულების, კუმულაციური საკურსო სხვაობების აღიარებას, რაც კაპიტალში აღირიცხება, აღიარებს მიღებული საზღაურის, ნებისმიერი შენარჩუნებული ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებასა და მოგებაში ან ზარალში ნებისმიერ ნამეტს თუ დეფიციტს და ახდენს მშობელი კომპანიის კომპონენტების წილის რეკლასიფიკაციას სხვა სრული შემოსავლიდან კონსოლიდირებულ მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის ნაშთისგან სალაროში და მიმდინარე ანგარიშებისგან.

ფინანსური აქტივები

პირველადი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყიდვა-გაყიდვა აღიარდება გარიგების თარიღში, ე.ი. იმ დღეს, როდესაც ჯგუფი იკისრებს აქტივის ან ვალდებულების შესყიდვის ვალდებულებას. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რაც მოითხოვს აქტივების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

თავდაპირველი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს-მოდელებზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და, მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების გარდა, გარიგების დანახარჯები ემატება ან აკლდება ამ თანხას.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ჯგუფი ახდენს მისი ყველა ფინანსური აქტივის კლასიფიცირებას, აქტივების და აქტივის სახელშეკრულებო ვადების სამართავი ბიზნეს-მოდელის საფუძველზე, რომელიც ფასდება ქვემოთ მოცემულიდან ერთერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში.

ჯგუფი მისი წარმოებული ინსტრუმენტების და სავაჭრო პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ჯგუფმა შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტი სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური თავდებობებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი სავაჭროდ არიან ფლობილი, წარმოებული ინსტრუმენტები ან გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება.

(თანხები მოცემულია ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ჯგუფი თავის ბიზნეს-მოდელს განსაზღვრავს ისეთ დონეზე, რომელიც საუკეთესად ასახავს როგორ მართავს ის ფინანსურ აქტივებს მისი საქმიანი მიზნების მისაღწევად.

ჯგუფის ბიზნეს მოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე. ის აფასებს აგრეგირებული პორტფელების უმაღლეს დონეზე და ის ეფუძნება ემპირიული ფაქტორების საფუძველზე, როგორც არის შემდეგი:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ.
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები ჯგუფის შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, 'ყველაზე ცუდი' და 'სტრესული შემთხვევის' სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადები რეალიზდება ისეთი ფორმით, რომელიც განსხვავდება ჯგუფის თავდაპირველი მოლოდინებისგან, ჯგუფი არ ცვლის ამგვარ ბიზნეს-მოდელში წარმოდგენილი დარჩენილი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ამის ნაცვლად ის ამგვარ ინფორმაციას იყენებს ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შეძენილი ფინანსური აქტივების შეფასებას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპის სახით, იმის განსასაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, ჯგუფი ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

ამ ტესტის მიზნებისთვის 'ძირითადი თანხა' განისაზღვრება ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების სახით, თავდაპირველი აღიარებისას და შესაძლოა შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ ადგილი აქვს პრემიის/ფასდაკლების გადახდის მნიშვნელოვან აღიარებას).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, ჯგუფი იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ შესაბამის ფაქტორებს, როგორც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

შედარებისთვის, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც განსაზღვრავენ რისკების მინიმუმზე მეტ დაქვემდებარებას ან ისეთი სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში არასტაბილურობა, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სასესხო გარიგებებს, არ წარმოშობს სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

ჯგუფი არ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ისეთი გამონაკლისი შემთხვევების გამოკლებით, რომელშიც ჯგუფი შეცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს-მოდელს. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არასოდეს ხდება.

(თანხები მოცემულია ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები და ფინანსური იჯარიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება

იჯარის დასაწყისად ითვლება საიჯარო ხელშეკრულების თარიღსა და მხარეთა მიერ იჯარის ძირითადი პირობების შესრულების ვალდებულების აღების თარიღს შორის უადრესი. ამ თარიღისთვის:

- ▶ იჯარა შესულია ფინანსური იჯარის კატეგორიაში; და
- ▶ განსაზღვრულია იჯარის ვადის დაწყებისას ასაღიარებელი თანხები.

იჯარა იწყება იმ თარიღიდან, როდესაც მოიჯარეს ეძლევა იჯარით მიღებული აქტივის გამოყენების უფლება. ეს არის იჯარის პირველადი აღიარების (ანუ, საჭიროების შემთხვევაში, აქტივების, ვალდებულებების, იჯარიდან მიღებული შემოსავლების ან ხარჯების აღიარების) თარიღი.

ფინანსური იჯარის გაფორმებისას ჯგუფი აღიარებს იჯარებში წმინდა ინვესტიციას, რაც წარმოადგენს საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ მისაღებ მინიმალურ საიჯარო გადასახდელებს. სხვაობა მთლიან ინვესტიციასა და მის დღევანდელ ღირებულებას შორის აღირიცხება ფინანსური იჯარის გამოუმუშავებელ შემოსავალში.

ფინანსური იჯარის შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ წმინდა ინვესტიციაზე. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის იჯარასთან დაკავშირებული დებიტორული დავალიანების პირველად შეფასებაში.

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების რესტრუქტურიზაცია

საჭიროების შემთხვევაში ჯგუფი ახდენს ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების რესტრუქტურიზაციას ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს უზრუნველყოფის საგანი. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების ახალი პირობების შეთანხმებას.

რესტრუქტურიზაციის ბუღალტრული აღრიცხვა შემდეგნაირად ხორციელდება:

- ▶ თუ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების ვალუტა შეიცვლება, ძველი მოთხოვნების აღიარება შეწყდება და აღიარდება ახალი მოთხოვნები იჯარაზე;
- ▶ თუ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების რესტრუქტურიზაცია არ უკავშირდება მსესხებლის ფინანსურ სიძნელეებს, ჯგუფი იმავე მიდგომას მიმართავს, როგორსაც ქვემოთ აღწერილი ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტის შემთხვევაში;
- ▶ თუ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების რესტრუქტურიზაცია უკავშირდება მსესხებლის ფინანსურ სიძნელეებს და იჯარა გაუფასურებულია რესტრუქტურიზაციის შემდეგ, ჯგუფი აღიარებს სხვაობას ახალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებასა (დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით) და საბალანსო ღირებულებას შორის რესტრუქტურიზებამდე, როგორც მიმდინარე პერიოდის გაუფასურების ხარჯს. იმ შემთხვევაში, თუ იჯარა არ არის გაუფასურებული რესტრუქტურიზაციის შემდეგ, ჯგუფი ხელახლა ითვლის ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთს.

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ჯგუფი იყენებს ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ჯგუფი საიჯარო ვალდებულებებს აღიარებს საიჯარო გადახდების და გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივებისთვის, რაც საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას წარმოადგენს.

(თანხები მოცემულია ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების რესტრუქტურისაცია (გაგრძელება)

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები

ჯგუფი აღიარებს გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებს იჯარის დაწყების თარიღში (ე.ი. თარიღში, როცა საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად). გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები თვითღირებულებით ფასდება, რასაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და იცვლება საიჯარო ვალდებულებების ნებისმიერი გადაფასების მიხედვით. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, თავდაპირველად გაწეული პირდაპირი ხარჯების და დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადასახდელების თანხას, ნებისმიერი მიღებული საიჯარო ინიციატივების გამოკლებით. სანამ ჯგუფს არ ექნება გონივრული რწმენა იმისა, რომ ის მიიღებს საიჯარო აქტივზე საკუთრების უფლებას საიჯარო ვადის გასვლის შემდეგ, აღიარებული გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები ამორტიზირდება წრფივი დარიცხვის მეთოდით, მის მოსალოდნელ სასარგებლო ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმოკლესით. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები გაუფასურებას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის დაწყების თარიღში, ჯგუფი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულებით ფასდება. საიჯარო გადასახდელები მოიცავს ფიქსირებულ თანხებს (მათ შორის არსებით ფიქსირებულ გადახდებს), რასაც აკლდება ნებისმიერი საიჯარო შეღავათების დებიტორული დავალიანება, ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც განაკვეთზე ან კოეფიციენტზე დამოკიდებული და თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების საფუძველზე. ცვლადი საიჯარო გადასახდელები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე აღიარდება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, რომელშიც წარმოიშვება ისეთი ვითარება ან სიტუაცია, რომელიც გადახდას იწვევს.

საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულების დაანგარიშებისას, ჯგუფი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღში, იმ შემთხვევაში, თუ იჯარაში გათვალისწინებული პროცენტი მარტივად ვერ განისაზღვრება. დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა გაიზრდება, პროცენტის გაზრდის ასახვის მიზნით, და შემცირდება - განხორციელებული საიჯარო გადასახდელებისთვის. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება გადაითვლება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება საიჯარო ვადის ცვლილებას, ფიქსირებული საიჯარო გადახდების ცვლილებას ან საბაზისო აქტივის ნასყიდობის შეფასების ცვლილებას.

მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები

ჯგუფი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისგან გათავისუფლებას მის მოკლევადიან იჯარებზე (ე.ი. იჯარებზე, რომლებსაც აქვთ დაწყების თარიღიდან 12- ან ნაკლები თვე საიჯარო ვადა და არ მოიცავენ შესყიდვის უფლებას). ის ასევე ეხება დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისგან გათავისუფლებას, აქტივების კონკრეტულ იჯარებზე, რომლებიც დაბალფასიანად მოიაზრებიან. საიჯარო გადასახდელები მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები აღიარდება ხარჯის სახით საიჯარო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

მნიშვნელოვანი მსჯელობა ხელშეკრულებების საიჯარო ვადის განსაზღვრაში განახლების თვისებით

ჯგუფი განსაზღვრავს საიჯარო ვადას იჯარის შეუქცევადი ვადის სახით, ნებისმიერ სხვა პერიოდთან ერთად, რომელზეც ვრცელდება იჯარის გახანგრძლივების ფუნქცია, თუ არსებობს გონივრული რწმენა იმისა, რომ ამგვარი ფუნქციით ისარგებლებენ, ან ნებისმიერი პერიოდთან ერთად, რომელზეც ვრცელდება იჯარის შეწყვეტის ფუნქცია, თუ მისი გამოყენების გონივრული რწმენა არ არსებობს.

რამდენიმე იჯარის ფარგლებში, ჯგუფს შეუძლია იჯარით აიღოს აქტივები დამატებითი - სამიდან ხუთ წლამდე ვადით. იმის შეფასებაში, არსებობს თუ არა გონივრული რწმენა იმისა, რომ ორგანიზაცია ისარგებლებს იჯარის განახლების შესაძლებლობით, ჯგუფი მსჯელობას ეყრდნობა. ე.ი. იჯარის განახლებისთვის ის განიხილავს ყველა შესაძლებელ ფაქტორს, რომელიც მისთვის ეკონომიკურ სარგებელს წარმოქმნის. ხელშეკრულების დაწყების თარიღის შემდეგ, ჯგუფი განმეორებით აფასებს იჯარის ვადას იმის გადასამოწმებლად, ხომ არ არსებობს მნიშვნელოვანი მოვლენა ან ცვლილება ვითარებებში, რომელიც მისი კონტროლის ფარგლებში ან მოქმედებს მის მიერ იჯარის განახლების შესაძლებლობით სარგებლობის (ან არ სარგებლობის) უნარზე (მაგ. ბიზნეს სტრატეგიის ცვლილება).

(თანხები მოცემულია ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ჯგუფმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არ გადაუცია ძირითადი რისკები და სარგებელი ან კონტროლი აქტივზე, ჯგუფის მიერ აქტივის აღიარება ხდება უწყვეტი გამოყენების პირობით. მონაწილეობის შენარჩუნება, რომელსაც აქვს გადმოცემულ აქტივზე ერთგვარი თავდებობის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და ჯგუფის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება კონსოლიდირებულ მოგებაში ან ზარალში.

ჩამოწერები

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ნაწილობრივ ან - მთლიანად, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ჯგუფი შეწყვეტს აღდგენის განხორციელებას. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებაში. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობის ფარგლებში, სავალუტო რისკის შემსუბუქების მიზნით, ჯგუფი ახორციელებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით ოპერაციებს, მათ შორის სავალუტო ფორვარდულ გარიგებებს.

სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება კოტირებული საბაზრო ფასდადებით ან ფასწარმოქმნის მოდელის შესაბამისად, სადაც გათვალისწინებულია ამ ინსტრუმენტის მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულებო ფასი და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება, როგორც აქტივები, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და როგორც ვალდებულებები, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, სავალუტო ოპერაციებიდან წმინდა შემოსულობის/(ზარალის) ფარგლებში.

მიუხედავად იმისა, რომ ჯგუფს აქვს წარმოებული ინსტრუმენტები რისკის ჰეჯირების მიზნებისთვის, ეს ინსტრუმენტები არ წარმოადგენს ჰეჯირების აღრიცხვას.

(თანხები მოცემულია ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელმწიფოებო გარიგებების შედეგად ჯგუფს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს სასესხო კრედიტორულ დავალიანებას და გამოშვებულ სავალ ფასიან ქაღალდებს. აღნიშნული თავდაპირველად აღიარებულია მიღებული საფასურის სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება პირდაპირ დაკავშირებული გარიგების ხარჯები. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება კონსოლიდირებულ მოგებაში ან ზარალში ნასესხები სახსრების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ურთიერთგაიქვითება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის იურიდიული უფლება და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი.

გადასახადები

საწარმოების მიერ მიღებული წლიური მოგება, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, 2017 წლის 1 იანვრიდან საქართველოში არ იბეგრება (მე-9 შენიშვნა). მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ აქციონერებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, რომელიც დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. დივიდენდების გადახდიდან წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ვალდებულების და ხარჯის სახით, იმ პერიოდში, როდესაც ხდება დივიდენდების გამოცხადება, მიუხედავად გადახდის ფაქტური თარიღისა ან იმ პერიოდისა, როდესაც დივიდენდები გადაიხდება. გარკვეულ შემთხვევებში დასაშვებია დარიცხული საგადასახადო კრედიტორული დავალიანებიდან გამოქვითვები, რომლებიც აღირიცხება, როგორც შესაბამის განაწილებასთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ხარჯის შემცირება. საქართველოს საგადასახადო სისტემის თავისებურებიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებს არ წარმოეშობათ გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები. ჯგუფის მფლობელებისთვის დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებით დაკავებული გადასახადი საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში აღიარებულია კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული ოპერაციების დაბეგვრას, რომლებიც შეიძლება ჩაითვალოს მოგების განაწილებად (მაგალითად, არასაბაზრო ფასებით აღრიცხული გარიგებები, ბიზნესსაქმიანობასთან დაუკავშირებელი ხარჯები, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება). ამგვარი გარიგებების დაბეგვრა აღირიცხება საოპერაციო გადასახადების ანალოგიურად და გაცხადდება, როგორც მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

საწესდებო კაპიტალი

ჯგუფის ნებადართული საწესდებო კაპიტალი განისაზღვრება ჯგუფის წესდებით. ცვლილებები ჯგუფის წესდებაში (მათ შორის ცვლილებები საწესდებო კაპიტალში, წილობრივ მონაწილეობაში და სხვ.) უნდა მოხდეს მხოლოდ ჯგუფის მონაწილის გადაწყვეტილებაზე დაყრდნობით. სააქციო კაპიტალის აღიარება საწესდებო კაპიტალად ჯგუფის საკუთარ კაპიტალში ხდება მაშინ, როდესაც მისი შეტანა ხორციელდება ჯგუფის მონაწილის მიერ.

(თანხები მოცემულია ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები

საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილ აქტივებს წარმოადგენს ის აქტივები, რომლებსაც ჯგუფი ფლობს აქტივის შესყიდვიდან იჯარის ვადის დაწყებისას მოიჯარისთვის მის გადაცემამდე ხანმოკლე პერიოდის განმავლობაში, უიმედო მოიჯარეებისგან დასაკუთრებული აქტივები, რომლებიც შემდგომ იჯარას ან გაყიდვას ექვემდებარება, და უიმედო მოიჯარეებისგან იურიდიულად დასაკუთრებული აქტივები, რომლებიც ექვემდებარება ფიზიკურ დასაკუთრებას.

საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები ფასდება თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის მათ თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივების თვითღირებულება მოიცავს შემდეგს:

- ▶ აქტივის შესყიდვასთან დაკავშირებული დანახარჯები და მასთან დაკავშირებული სხვა კაპიტალიზებული დანახარჯები, რომლებიც ჯგუფმა გასწია მოიჯარისთვის გადაცემამდე, შესყიდული აქტივების შეთხვევაში;
- ▶ დასაკუთრებული აქტივების შემთხვევაში, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების უიმედოდ კლასიფიცირების თარიღით გადახდილი ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულება.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება არის სავარაუდო სარეალიზაციო ფასი ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, რომელსაც აკლდება გაყიდვის სავარაუდო დანახარჯები.

საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი ყველა დასაკუთრებული აქტივის აღიარება ხდება ჯგუფისთვის მათზე იურიდიული უფლების გადაცემისთანავე. ხელმძღვანელობა ეყრდნობა განსჯას იმის განსაზღვრისთვის, იურიდიულად დასაკუთრებული აქტივი უნდა ჩამოიწეროს მის წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებამდე, თუ არა, მის ფიზიკურ დასაკუთრებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობის გამო. ხელმძღვანელობა სათითაოდ აანალიზებს დასაკუთრებულ აქტივებს და ჩამოწერს აქტივებს, რომელთა ფიზიკური დასაკუთრება მოსალოდნელი არ არის.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ჯგუფი საინვესტიციო ქონებასა და გასაყიდად გამოზნულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ანგარიშგების თითოეული პერიოდის ბოლოსთვის. გარდა ამისა, ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 23-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება ეყრდნობა იმ ვარაუდს, რომ ადგილი აქვს აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგებას:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

ჯგუფმა უნდა შეძლოს მთავარ ან ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე წვდომის მოპოვება შეფასების თარიღისთვის.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან მისი მიყიდვით ბაზრის სხვა მონაწილისათვის, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძევა, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არაემპირიულ მონაცემებს.

(თანხები მოცემულია ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ან კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ყველა აქტივი და ვალდებულება ნაწილდება ქვემოთ წარმოდგენილი სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მიხედვით, რაც ეყრდნობა იმ ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალ მონაცემს, რომელიც მნიშვნელოვანია მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მდგენელის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. შემოსავლისა და ხარჯის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ჯგუფი ანგარიშობს საპროცენტო შემოსავალს სასესხო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI), ფინანსური აქტივების ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, გაუფასურებული აქტივების გამოკლებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდების ან ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის ვადაზე ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ჯგუფი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, ჯგუფი საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, ჯგუფი დაუბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

თანამშრომელთა სარგებელი

ხელფასები, შვებულება და ბიულეტენი, პრემიები, წილობრივი ანაზღაურება და სხვა სარგებელი ირიცხება იმ პერიოდში, რომელშიც შესაბამისი მომსახურება გაიწია ჯგუფის თანამშრომლების მიერ.

(თანხები მოცემულია ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

თანამშრომლებისთვის აქციების გადაცემის სქემა

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები

ჯგუფის გენერალური დირექტორი და გენერალური დირექტორის მოადგილე იღებენ წილობრივ ანაზღაურებას, ჯგუფის საბოლოო მშობელი კომპანიის - „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ წილობრივი ინსტრუმენტების სახით. წილობრივ უფლებებს „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ ანიჭებს.

ოპერაციები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით

თანამშრომლებთან წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გარიგებების ხარჯი ფასდება გადაცემის თარიღისთვის მათი სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე.

წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გარიგებების ღირებულების აღიარება, კაპიტალში დამატებითი შენატანების შესაბამის ზრდასთან ერთად, ხდება იმ პერიოდში, რომლის განმავლობაშიც შესრულდა სამუშაო და/ან გაიწია მომსახურება, დასრულებული იმ თარიღით, როდესაც შესაბამის თანამშრომლებს სრულად გადაეცა აქციების ფლობის უფლება (შემდგომში „უფლების გადაცემის თარიღი“). უფლების გადაცემის თარიღამდე ანგარიშგების ყოველი თარიღით, აღიარებული წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გარიგებების მთლიანი ხარჯი აისახება უფლების გადაცემის პერიოდის ამოწურვის პროპორციულად და იმ წილობრივი ინსტრუმენტების რაოდენობის მიხედვით, რომლებიც ჯგუფის შეფასებით გაცემული იქნება უფლების გადაცემის თარიღისათვის. ჯგუფის თანამშრომლებისთვის გაცემული აქციებისთვის მშობელ კომპანიასთან ანგარიშსწორება აღირიცხება უარყოფითი სხვა რეზერვების სახით.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, საიდანაც გამოკლებულია აკუმულირებული ცვეთა და/ან გაუფასურების შედეგად მიღებული აკუმულირებული ზარალი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ძირითადი საშუალებების ყველა კლასის ცვეთა გამოითვლება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით სამწლიან ვადაზე.

აქტივების ცვეთა ხდება მათი ექსპლუატაციაში მიღების თვითდან. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

თავდაპირველად აღიარებული ამა თუ იმ ძირითადი საშუალებისა და მისი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ნაწილის აღიარება წყდება მისი გასხვისების დროს ან მაშინ, როდესაც მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარ არის მოსალოდნელი. აქტივის აღიარების შეწყვეტიდან წარმოშობილი ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი (რომელიც გამოითვლება აქტივის გასხვისების შედეგად მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობის ოდენობით) აღირიცხება სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში იმ პერიოდისთვის, რომლის განმავლობაშიც მოხდა აქტივის აღიარების შეწყვეტა.

ძირითადი საშუალებების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო გამოყენების ვადა და ცვეთის დარიცხვის მეთოდები ყოველწლიურად გადაისინჯება და, საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისად კორექტირდება.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

სამუშაო და წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც „ჯგუფის“ სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება ოპერაციების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების თარიღისთვის საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) ოფიციალური გაცვლითი კურსებით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია კონსოლიდირებულ მოგებაში ან ზარალში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგად მიღებული წმინდა შემოსულობა (ზარალი).

(თანხები მოცემულია ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამუშაო და წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის კონვერტაცია (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულია სებ-ის ოფიციალური სავალუტო კურსი 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი
ლარი/აშშ დოლარი	3.2766	2.8677
ლარი/1 ევრო	4.0233	3.2095

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ სტანდარტების მიღებას შეძლებისდაგვარად აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე, რასაც, დღევანდელი გადასახედიდან, არსებითი გავლენა არ ექნება ფინანსურ ანგარიშგებებზე:

- ▶ ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“;
- ▶ ფასს (IFRS) 9 - „ფინანსური ინსტრუმენტები - გადასახდელები „10-პროცენტიანი“ ტესტის ფარგლებში, ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის“;
- ▶ საპროცენტო განაკვეთის მაჩვენებლის რეფორმა: ცვლილებები ფასს (IFRS) 9, ბასს (IAS) 39-სა და ფასს (IFRS) 7-ში.

ცვლილებები ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვრიდან, მაგრამ საწარმოებმა შესაძლოა მათი ვადაზე ადრე გამოყენება გადაწყვიტონ. მოსალოდნელი არ არის, რომ ცვლილებებს მნიშვნელოვანი გავლენა ექნებათ ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების დასადგენად, ჯგუფის ხელმძღვანელობამ სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას გამოიყენა თავისი შეხედულებები და შეფასებები. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს (IFRS) 9-ის საფუძველზე, ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიასთან მიმართებაში, საჭიროებს მსჯელობას, კერძოდ, მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების თანხის და ვადების შეფასებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრის და საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებისას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო მოსაზრებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ჯგუფის კრიტერიუმი იმის შესაფასებლად არსებობს თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა;
- ▶ რეზერვები ფინანსური აქტივებისთვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და თვისებრივი შეფასების საფუძველზე;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;

(თანხები მოცემულია ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემების შერჩევა;
- ▶ მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთი ეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის ასოციაციების განსაზღვრა, როგორც არის მშპ-ს ზრდა, ინფლაციის განაკვეთი და სავალუტო კურსი და დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გავლენა;
- ▶ მომავალზე ორიენტირებული მაკროეკონომიკური სცენარების შერჩევა ეკონომიკური ამოსავალი მონაცემებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისაღებად.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფმა დაანერგა კონკრეტული ცვლილებები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების პროცესში, კოვიდ-19-ის მიმდინარე პანდემიის ფარგლებში. სახელმწიფო მიერ გატარებულ მხარდამჭერ ღონისძიებებთან ერთად, ჯგუფმა იჯარის მფლობელებს შესთავაზა საშეღავათო პერიოდი პანდემიის პირველი და მეორე ტალღის დროს. კერძოდ, ჯგუფმა განიხილა საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდის მაჩვენებლები და ჩათვალა, რომ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა საიჯარო მოდიფიცირების შემთხვევაში, სახელმწიფო მხარდამჭერის ღონისძიებების შემადგენელი ნაწილის სახით. ჯგუფმა ასევე განაახლა საპროგნოზო ინფორმაცია, მათ შორის მაკროეკონომიკური ინდიკატორების და სცენარების მაჩვენებლების პროგნოზების ჩათვლით. ჯგუფმა გამოიყენა მოდელის შემდგომი კორექტირება და გადაფარვები, ეტაპებში გადაადგილების ან სტრესული პარამეტრების საფუძველზე, კოვიდ-19-ის პანდემიის გავრცელებასთან დაკავშირებული გაურკვევლობების სათანადოდ ასახვის მიზნით.

შესაბამისად, საიჯარო პორტფელი მთლიანი საბალანსო ღირებულებით 33,374,108 ლარი 1-ლი ეტაპიდან მე-2 ეტაპზე გადავიდა და არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი აღიარდა მათთან მიმართებაში 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

მაკრო ინფორმაციის ცვლილების, მოდელირების შემდგომი და გადაფარვის კორექტირების მთლიანი თანხა, კრიზისის ეფექტის აღრიცხვისთვის, აღიარდა საკრედიტო ზარალის ხარჯის სახით 2020 წლის მოგებაში ან ზარალში 1,101,465 ლარის ოდენობით.

ზემოთ განსაზღვრულ მოსაზრებებთან დაკავშირებით, ჯგუფის ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს იმ ფაქტს, რომ კოვიდ-19-ის კრიზისის ეფექტი სათანადოდ აისახა ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. დამატებითი ინფორმაცია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და საკრედიტო ხარისხის შესახებ მოცემულია მე-6 შენიშვნაში.

საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივების შეფასება

საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივების თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესის განსაზღვრისთვის, წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის განსაზღვრავს დამოუკიდებელი შემფასებელი. გამოყენებული მეთოდი ასახავს საბაზრო მიდგომას, რომელიც ეყრდნობა განსახილველი აქტივების შედარებას ბაზარზე გასაყიდ შესაძარის აქტივებთან.

საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები წარმოადგენს უიმედო მოიჯარეებისგან დასაკუთრებულ აქტივებს, რომლებიც შემდგომ იჯარას ან გაყიდვას ექვემდებარება და უიმედო მოიჯარეებისგან იურიდიულად დასაკუთრებულ აქტივებს, რომლებიც ექვემდებარება ფიზიკურ დასაკუთრებას. აქტივების უმრავლესობა, რომლებიც ფიზიკური დასაკუთრების პროცესში არიან, უზრუნველყოფილია და დაკარგვის ან დაზიანების შემთხვევაში, ჯგუფი უფლებამოსილია მიიღოს შესაბამისი ანაზღაურება სადაზღვევო კომპანიის მხრიდან.

2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია მე-7 შენიშვნაში, ხოლო შესაბამისი შემოსავალი დაზღვევიდან წარმოდგენილია მე-18 შენიშვნაში.

(თანხები მოცემულია ლარში)

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

31 დეკემბრისთვის ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავდა შემდეგს:

	2020	2019
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	8	48
მიმდინარე ანგარიშები მშობელ კომპანიაში	24,425,257	8,692,304
მიმდინარე ანგარიშები სხვა ბანკებში	15,803	12,603,928
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	–	(15,288)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	24,441,068	21,280,992

ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ყველა ნაშთი 1-ელ ეტაპს განეკუთვნება.

6. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	1 წლის განმავლობაში დასაფარი 2020	ერთიდან ხუთ წლამდე ვადით 2020	სულ 2020
მინიმალური მისაღები საიჯარო გადასახდელები	68,801,604	82,538,461	151,340,065
გამოკლებული: გამოუმუშავებელი ფინანსური იჯარის შემოსავალი	(7,077,717)	(33,559,446)	(40,637,163)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	61,723,887	48,979,015	110,702,902
გამოკლებული ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(2,301,010)	(1,650,187)	(3,951,197)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	59,422,877	47,328,828	106,751,705

	1 წლის განმავლობაში დასაფარი 2019	ერთიდან ხუთ წლამდე ვადით 2019	სულ 2019 წ.
მინიმალური მისაღები საიჯარო გადასახდელები	73,061,112	112,509,178	185,570,290
გამოკლებული: გამოუმუშავებელი ფინანსური იჯარის შემოსავალი	(7,651,997)	(45,143,715)	(52,795,712)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	65,409,115	67,365,463	132,774,578
გამოკლებული ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(1,338,195)	(1,076,927)	(2,415,122)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	64,070,920	66,288,536	130,359,456

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების კონცენტრაცია 5 უმსხვილეს საიჯარო ხელშეკრულებში შეადგენდა 6,299,487 ლარს (2019 წ.: 9,180,109 ლარი), რომელიც შეადგენს ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მთლიანი დებიტორული დავალიანების 6%-ს (2019 წ.: 7%), ხოლო მათგან მიღებულმა ფინანსური იჯარის შემოსავალმა შეადგინა 1,146,096 ლარი (2019 წ.: 1,535,580 ლარი), რაც წარმოადგენს ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მთლიანი დებიტორული დავალიანების 3%-ს (2019 წ.: 6%).

(თანხები მოცემულია ლარში)

6. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ჯარიმები ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე ძირითადად გადახდის ვადაგადაცილებისთვის ირიცხება. ჯგუფი ჯარიმებიდან შემოსავალს მხოლოდ მისი მიღებისას აღიარებს. 2020 წელს ჯგუფმა აღიარა შემოსავალი ჯარიმებიდან 3,378,507 ლარის (2019 წ.: 2,058,800 ლარი) ოდენობით.

იჯარის ვადის დასასრულს საიჯარო აქტივებზე საკუთრების უფლება მოიჯარეებს გადაეცემა. 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ მისაღები მინიმალური საიჯარო გადასახდელები ჯგუფს გადაეხდება შემდეგ ვალუტებში:

	2020	2019
აშშ დოლარი	40,839,873	58,350,706
ევრო	14,778,879	13,923,448
ლარი	51,132,953	58,085,302
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	106,751,705	130,359,456

აქტივების ტიპები, რომლებსაც 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი იჯარით გასცემს, შეიძლება შემდეგ კატეგორიებში გაერთიანდეს:

	2020		2019	
	თანხა	პროექტების რაოდენობა	თანხა	პროექტების რაოდენობა
სამშენებლო აღჭურვილობა	28,127,578	301	45,339,465	389
მსუბუქი ავტომობილები	54,579,357	3,752	57,319,166	4,198
ტრანსპორტი, მსუბუქი ავტომობილების გარდა	10,833,791	233	10,684,273	237
მანქანა-დანადგარები	13,210,979	96	17,016,552	138
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	106,751,705	4,382	130,359,456	4,962

მომართა ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებში და ფინანსური იჯარის გაუფასურების რეზერვში 2020 და 2019 წლისთვის ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში არის შემდეგი:

კორპორატიული პორტფელი	ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (მთლიანი)			სულ 2020
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	
ნაშთი 2020 წლის 1 იანვარს	78,709,608	6,641,677	9,947,834	95,299,119
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი ფინანსური აქტივები	35,776,835	–	–	35,776,835
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	29,011,616	(26,568,983)	(2,442,633)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(87,478,140)	100,434,310	(12,956,170)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(6,939,568)	(47,572,445)	54,512,013	–
დაფარული აქტივები	(23,045,610)	(4,238,788)	(10,235,335)	(37,519,733)
ჩამოწერები	–	–	(29,168,046)	(29,168,046)
სხვა მომართაბები*	2,528,517	4,012,300	1,422,133	7,962,950
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბრის	28,563,258	32,708,071	11,079,796	72,351,125

(თანხები მოცემულია ლარში)

6. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

კორპორატიული პორტფელი	ფინანსური იჯარის გაუფასურების რეზერვი			სულ 2020
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(671,361)	(285,217)	(809,350)	(1,765,928)
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი ფინანსური აქტივები	(316,370)	–	–	(316,370)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	(15,769)	15,769	–	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	450,805	(756,453)	305,648	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	326,627	4,099,154	(4,425,781)	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	75,498	(3,685,161)	(828,018)	(4,437,681)
დაფარული აქტივები	22,423	5,769	81,862	110,054
ჩამოწერები	–	–	4,325,491	4,325,491
სხვა მოძრაობები*	(12,318)	(70,499)	(235,215)	(318,032)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(140,465)	(676,638)	(1,585,363)	(2,402,466)

საგაჭრო პორტფელი	ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (მთლიანი)			სულ 2020
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	
ნაშთი 2020 წლის 1 იანვარს	29,265,877	3,354,110	4,855,472	37,475,459
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი ფინანსური აქტივები	24,612,293	–	–	24,612,293
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	23,686,398	(22,632,744)	(1,053,654)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(43,562,119)	48,151,988	(4,589,869)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(5,131,759)	(8,139,892)	13,271,651	–
დაფარული აქტივები	(14,957,900)	(1,183,242)	(2,763,252)	(18,904,394)
ჩამოწერები	–	–	(5,274,271)	(5,274,271)
სხვა მოძრაობები*	108,583	247,595	86,512	442,690
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბრის	14,021,373	19,797,815	4,532,589	38,351,777

(თანხები მოცემულია ლარში)

6. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

სავაჭრო პორტფელი	ფინანსური იჯარის გაუფასურების რეზერვი			სულ 2020
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(311,939)	(73,875)	(263,380)	(649,194)
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი ფინანსური აქტივები	(131,360)	–	–	(131,360)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	(204,993)	191,842	13,151	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	820,649	(1,054,864)	234,215	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	469,355	550,259	(1,019,614)	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(880,918)	(460,378)	(774,373)	(2,115,669)
დაფარული აქტივები	59,986	12,454	170,692	243,132
ჩამოწერები	–	–	1,112,998	1,112,998
სხვა მოძრაობები*	(1,483)	(1,166)	(5,989)	(8,638)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(180,703)	(835,728)	(532,300)	(1,548,731)

* სხვა მოძრაობები მოიცავს ვალუტის საკურსო სხვაობებს.

კორპორატიული პორტფელი	ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (მთლიანი)			სულ 2019
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვარს	57,547,560	4,272,636	1,954,614	63,774,810
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი ფინანსური აქტივები	73,619,151	–	–	73,619,151
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	13,446,141	(13,176,504)	(269,637)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(31,678,342)	31,678,342	–	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(1,309,967)	(14,177,826)	15,487,793	–
დაფარული აქტივები	(36,279,035)	(2,302,008)	(3,745,759)	(42,326,802)
ჩამოწერები	–	–	(3,952,265)	(3,952,265)
სხვა მოძრაობები*	3,364,100	347,037	473,088	4,184,225
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრის	78,709,608	6,641,677	9,947,834	95,299,119

(თანხები მოცემულია ლარში)

6. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

კორპორატიული პორტფელი	ფინანსური იჯარის გაუფასურების რეზერვი			სულ 2019
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(410,565)	(28,324)	(276,533)	(715,422)
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი ფინანსური აქტივები	(466,159)	–	–	(466,159)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	(110,922)	110,391	531	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	665,363	(665,363)	–	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	39,293	870,809	(910,102)	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(480,343)	(571,239)	(663,877)	(1,715,459)
დაფარული აქტივები	118,512	10,772	381,594	510,878
ჩამოწერები	–	–	706,309	706,309
სხვა მოძრაობები*	(26,540)	(12,263)	(47,272)	(86,075)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(671,361)	(285,217)	(809,350)	(1,765,928)

საგაჭრო პორტფელი	ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (მთლიანი)			სულ 2019
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვარს	20,481,092	3,123,110	1,841,830	25,446,032
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი ფინანსური აქტივები	43,324,219	–	–	43,324,219
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	11,322,586	(10,547,450)	(775,136)	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	(23,832,873)	24,672,171	(839,298)	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	(4,563,769)	(12,254,216)	16,817,985	–
დაფარული აქტივები	(17,744,761)	(1,674,794)	(1,833,369)	(21,252,924)
ჩამოწერები	–	–	(10,436,316)	(10,436,316)
სხვა მოძრაობები*	279,383	35,289	79,776	394,448
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრის	29,265,877	3,354,110	4,855,472	37,475,459

(თანხები მოცემულია ლარში)

6. ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

სავაჭრო პორტფელი	ფინანსური იჯარის გაუფასურების რეზერვი			სულ 2019
	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(220,127)	(77,845)	(125,969)	(423,941)
ახალი წარმოშობილი ან შემცირებული ფინანსური აქტივები	(369,313)	–	–	(369,313)
გადატანები 1-ელ ეტაპზე	(107,741)	100,917	6,824	–
გადატანები მე-2 ეტაპზე	492,451	(506,517)	14,066	–
გადატანები მე-3 ეტაპზე	272,224	736,802	(1,009,026)	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(463,064)	(341,824)	(36,887)	(841,775)
დაფარული აქტივები	84,951	15,125	47,078	147,154
ჩამოწერები	–	–	843,718	843,718
სხვა მოძრაობები*	(1,320)	(533)	(3,184)	(5,037)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(311,939)	(73,875)	(263,380)	(649,194)

* სხვა მოძრაობები მოიცავს ვალუტის საკურსო სხვაობებს.

უზრუნველყოფის საგნის ან სხვა საკრედიტო რისკის შემცირების მექანიზმების არარსებობის შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი წმინდა ინვესტიციაზე მე-3 ეტაპის იჯარებში 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იქნება უფრო მაღალი შემდეგი ოდენობით

	2020	2019
საცალო იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	2,569,446	3,011,957
კორპორატიულ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	5,888,038	2,338,235
სულ ფინანსური იჯარის გაუფასურების რეზერვი	8,457,484	5,350,192

ქვემოთ მოცემული ცხრილი მოიცავს მე-2 და მე-3 ეტაპის აქტივებს, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა, ჯგუფის მიერ გაწეული დაკავშირებული მოდიფიცირების ზარალით.

	2020	2019
პერიოდის განმავლობაში რესტრუქტურული იჯარები		
ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიცაციამდე	92,460,890	8,524,399
წმინდა მოდიფიცირებული (ზარალი)/შემოსულობა	(229,178)	67,460
თავდაპირველი აღიარების შემდეგ რესტრუქტურული სესხები		
2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბერს იმ ფინანსური იჯარების მთლიანი საბალანსო ღირებულება, რომლისთვისაც ზარალის რეზერვი შეიცვალა 12 თვის შეფასებადი პერიოდის განმავლობაში	–	266,362

(თანხები მოცემულია ლარში)

7. საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები

	2020	2019
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები - დასაკუთრებული	12,319,298	6,597,143
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები - დასაკუთრებას დაქვემდებარებული	25,606,908	14,870,980
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები	37,926,206	21,468,123

8. საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილ აქტივებზე გადახდილი ავანსები

საიჯარო ოპერაციებისთვის შეძენილი აქტივები წარმოადგენს აქტივებს, რომლებიც შემდგომში მოიჯარეებს გადაეცემა. მიმწოდებლებზე გაცემული ავანსები საიჯარო ოპერაციებისთვის წარმოადგენს მიმწოდებლების მიმართ განხორციელებულ გადახდებს აქტივებისთვის, რომლებიც შემდგომში მოიჯარეებს გადაეცემა.

ჯგუფი ფინანსური რისკის წინაშე დგას საიჯარო მიზნებისთვის შეძენილ აქტივებთან და მიმწოდებლებისთვის გადახდილ ავანსებთან დაკავშირებით საიჯარო ოპერაციებისთვის, რადგან ეს აქტივები წარმოადგენს ანგარიშსწორების პირველ ეტაპს საიჯარო ხელშეკრულებების საფუძველზე, რომლებიც იჯარის ვადის გასვლის შემდეგ ხორციელდება.

	2020	2019
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილ აქტივებზე გადახდილი ავანსები	3,683,167	13,820,350
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილ აქტივებზე გადახდილი ავანსები	3,683,167	13,820,350

ანალიზი მიმწოდებლებისთვის გადახდილი ავანსების საკრედიტო ხარისხის მიხედვით 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არის შემდეგი:

9. გადასახადები

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში შევიდა ცვლილებები მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ამოქმედდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 27 დეკემბერს ბანკებისთვის ცვლილების ეფექტური თარიღი 2023 წლის 1 იანვრით შეიცვალა. ახალი ნორმატიული აქტების თანახმად, მოგების გადასახადით იბეგრება დივიდენდების სახით იმ პარტნიორებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, და არა მიღებული მოგება. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა გამოითვლება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება აქვთ, ჩაითვალონ 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ იბეგრება მოგების გადასახადით.

2020 წელს ჯგუფს არ უღია რეზიდენტი მოგების გადასახადის ხარჯი 7,790 ლარის (2019 წ.: 21,673 ლარი) ოდენობით, იმ დანახარჯებისთვის, რომლებიც არ უკავშირდება ეკონომიკურ საქმიანობებს.

(თანხები მოცემულია ლარში)

10. ძირითადი საშუალებები

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ძირითად საშუალებებში შემდეგი ცვლილებები დაფიქსირდა:

	სატრანსპორტო საშუალებები	საოფისე აღჭურვილობა	საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	სულ
თვითღირებულება					
2018 წლის 31 დეკემბერს	111,291	630,512	341,527	–	1,083,330
შესყიდვები	28,197	141,264	124,508	–	293,969
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების აღიარება	–	–	–	1,023,169	1,023,169
რეკლასიფიკაცია	–	–	(213,800)	–	(213,800)
2019 წლის 31 დეკემბერს	139,488	771,776	252,235	1,023,169	2,186,668
შესყიდვები	17,020	167,009	1,286	–	185,315
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების აღიარება	–	–	–	703,860	703,860
გასვლები და ჩამოწერები	–	–	–	(476,570)	(476,570)
რეკლასიფიკაცია	(67,387)	–	–	–	(67,387)
2020 წლის 31 დეკემბერს	89,121	938,785	253,521	1,250,459	2,531,886
ცვეთა					
2018 წლის 31 დეკემბერს	70,586	211,752	51,316	–	333,654
ცვეთის ხარჯი	30,873	206,643	48,512	337,535	623,563
რეკლასიფიკაცია	–	–	(21,564)	–	(21,564)
2019 წლის 31 დეკემბერს	101,459	418,395	78,264	337,535	935,653
ცვეთის ხარჯი	39,482	198,695	111,683	362,477	712,337
გასვლები და ჩამოწერები	–	–	–	(403,584)	(403,584)
რეკლასიფიკაცია	(54,871)	–	–	–	(54,871)
2020 წლის 31 დეკემბერს	86,070	617,090	189,947	296,428	1,189,535
წმინდა საბალანსო ღირებულება					
2019 წლის 31 დეკემბერს	38,029	353,381	173,971	685,634	1,251,015
2020 წლის 31 დეკემბერს	3,051	321,695	63,574	954,031	1,342,351

ძირითად საშუალებებს ცვეთა ერიცხება წრფივი მეთოდით, სამწლიან სასარგებლო მომსახურების ვადაზე.

(თანხები მოცემულია ლარში)

11. სხვა აქტივები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი
სხვა ფინანსური აქტივები		
ფულადი გარანტიები ფორვარდული ხელშეკრულებებისთვის	704,051	–
მისაღები საკომისიო	594,289	211,607
ადმინისტრაციული ჯარიმები	374,471	373,496
აქტივების გაყიდვის შედეგად წარმოშობილი დებიტორული დავალიანება	225,620	163,423
ვადაგადაცემული საიჯარო გადასახადების დღგ-ის ნაწილი	94,504	322,758
სხვა	44,322	192,058
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(179,533)	(172,325)
სულ ფინანსური აქტივები	1,857,724	1,091,017
სხვა არაფინანსური აქტივები		
არამატერიალური აქტივები	412,079	277,852
სხვა აქტივები, სულ	2,269,803	1,368,869

არამატერიალურ აქტივებს სასრული ვადა აქვს და ამორტიზდება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით 10 წლიან სასარგებლო მომსახურების ვადაზე.

არამატერიალური აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 799,732 ლარს (2019 წ.: 569,065 ლარი) შეადგენს. 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის დაგროვილი ამორტიზაცია 387,653 ლარია (2019 წ.: 291,213 ლარი). 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის დარიცხული ამორტიზაცია 96,527 ლარს (2019 წ.: 52,985 ლარი) შეადგენდა

ფინანსური აქტივების კლასიფიცირებულია პირველი ეტაპის სახით. ეტაპები აღწერილია მე-18 შენიშვნაში. 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვების ცვლილების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(172,325)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ზრდა	(7,208)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	(179,533)

12. სხვა ვალდებულებები

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2020	2019
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		
წარმოებული ვალდებულებები	1,540,759	13,892
გადასახდელი სადაზღვევო ანაზღაურება	668,560	9,186
საოპერაციო საქმიანობიდან წარმოქმნილი ვალდებულებები	616,521	700,198
წლიური ფულადი ბონუსების დარიცხვები	231,709	427,268
მომწოდებლებისთვის გადასახდელი თანხები	–	680,236
სხვა	277,711	219,246
სხვა ვალდებულებები	3,335,260	2,050,026

სავალუტო რისკის შესამსუქებლად ჯგუფი წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს იყენებს. ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად მათ პირობით თანხებთან ერთად.

(თანხები მოცემულია ლარში)

12. სხვა ვალდებულებები (გაგრძელება)

ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საბაზისო აქტივის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2020			2019		
	სამართლიანი ღირებულებები			სამართლიანი ღირებულება		
	პირობითი თანხა	აქტივი	ვალდებულება	პირობითი თანხა	აქტივი	ვალდებულება
უცხოური ვალუტის ხელშეკრულებები						
სავალუტო სვოპი - ადგილობრივი	25,557,480	—	1,540,759	2,867,700	—	13,892
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები		—	1,540,759		—	13,892

13. სასესხო კრედიტორული დავალიანება

	2020	2019
ვალდებულებები ადგილობრივი ბანკების მიმართ	47,159,985	86,170,329
ვალდებულებები საერთაშორისო საფინანსო კომპანიის მიმართ	16,603,401	—
სულ გადასახდელი სესხები	63,763,386	86,170,329

ადგილობრივი ბანკების მიმართ ვალდებულებები 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სრულად მოიცავს მფლობელისგან და სხვა ადგილობრივი ბანკებისგან მიღებულ სესხებს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარ სესხებზე ირიცხება საპროცენტო განაკვეთი 6,75%-დან 12,00%-მდე განაკვეთი (2019 წ.: 4,60%-დან 13,00%-მდე) და მათი დარჩენილი დაფარვის პერიოდია 85-დან 973 დღემდე (2019 წ.: 49-დან 916 დღემდე).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ადგილობრივი ბანკების მიმართ ვალდებულებები უზრუნველყოფილია ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებით, რომელთა საბალანსო ღირებულებაც 100,406,010 ლარია (2019 წ.: 130,359,456 ლარი).

14. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

	2020	2019
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	82,893,196	72,538,704

2020 წლის აგვისტოში ჯგუფმა საქართველოს საფონდო ბირჟაზე გამოუშვა 10,000,000 აშშ დოლარის ორწლიანი ობლიგაციები, რომლებიც სრულად გაიყიდა 2020 წელს. ახალი ობლიგაციები გამოშვებულია 1,000 აშშ დოლარის ნომინალური ღირებულებით, და მათი წლიური ფიქსირებული კუპონის განაკვეთი იყო 7,5%. ეს შემოსავალი გამოყენებულია 2017 წლის აგვისტოში გამოშვებული ობლიგაციების სრულად გადასაფარად.

2019 წლის აგვისტოში ჯგუფმა საქართველოს საფონდო ბირჟაზე გამოუშვა 10,000,000 აშშ დოლარის ორწლიანი ობლიგაციები, რომლებიც სრულად გაიყიდა 2019 წელს. ახალი ობლიგაციები გამოშვებულია 1,000 აშშ დოლარის ნომინალური ღირებულებით, და მათი წლიური ფიქსირებული კუპონის განაკვეთი იყო 7,5%.

(თანხები მოცემულია ლარში)

15. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში

	2020 წლის 1 იანვარი	მიღებული სახსრები	სესხის დაფარვა	სავალუტო კურსის მოძრაობა	სხვა	2020 წლის 31 დეკემბერი
პროცენტები და გადასახდელი ანგარიშები (გარდა ქვემოთ ჩამოთვლილისა)	86,170,329	76,040,932	(104,065,296)	5,448,435	168,986	63,763,386
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	72,538,704	11,945,497	(12,278,400)	10,054,499	632,896	82,893,196
სულ ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები	158,709,033	87,986,429	(116,343,696)	15,502,934	801,882	146,656,582

	2019 წლის 1 იანვარი	მიღებული სახსრები	სესხის დაფარვა	სავალუტო კურსის მოძრაობა	სხვა	2019 წლის 31 დეკემბერი
პროცენტები და გადასახდელი ანგარიშები (გარდა ქვემოთ ჩამოთვლილისა)	55,291,502	91,694,673	(63,018,934)	1,893,397	309,691	86,170,329
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	36,940,653	32,409,020	–	2,078,516	1,110,515	72,538,704
სულ ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები	92,232,155	124,103,693	(63,018,934)	3,971,913	1,420,206	158,709,033

მუხლი სახელწოდებით „სხვა“ შეიცავს სხვა ნასესხებ სახსრებზე და გამოშვებულ სასესხო ფასიან ქაღალდებზე დარიცხული, მაგრამ გადაუხდელი პროცენტის ეფექტს.

16. საიჯარო ვალდებულება

	2020	2019
1 იანვრის მდგომარეობით	736,253	1,023,169
შესყიდვები	703,860	–
საპროცენტო ხარჯი	53,811	63,489
გადახდები	(463,391)	(404,926)
გასხვისება და ჩამოწერა	(74,063)	–
FX ეფექტი	101,297	54,521
31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,057,767	736,253

ჯგუფი აღიარებს საიჯარო ხარჯს მოკლევადიანი იჯარებიდან 338,543 ლარის ოდენობით და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებს 29,104 ლარის ოდენობით, 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის (2019 წ.: 329,366 ლარი და 28,019 ლარი, შესაბამისად).

ჯგუფის მთლიანი ფულადი ნაკადები იჯარებზე 2020 წელს 831,038 ლარს შეადგენდა (2019 წ.: 762,311 ლარი).

(თანხები მოცემულია ლარში)

17. საკუთარი კაპიტალი

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს საწესდებო კაპიტალი ჯამში 3,180,000 ლარით ჰქონდა შეესებული.

2020 და 2019 წლებში დივიდენდები არ გამოცხადებულა.

დამატებით შეტანილი კაპიტალი

დამატებით შეტანილი კაპიტალი გამოიყენება თანამშრომლებზე, მათ შორის ხელმძღვანელობის ზედა რგოლზე, ანაზღაურების სახით გაცემული წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული წილობრივი გადახდების აღიარებისთვის. ამ სქემის შესახებ დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ 24-ე შენიშვნა.

კაპიტალის მართვა

კაპიტალის მართვისას ჯგუფის მიზნებია:

- უზრუნველყოს კაპიტალს იმ დონეზე შენარჩუნება, რომ დააკმაყოფილოს კრედიტორების ყველა პირობა და შეინარჩუნოს ძლიერი საკრედიტო რეიტინგი და კაპიტალის ჯანსაღი კოეფიციენტები თავისი ბიზნესის მხარდაჭერისა და მონაწილეთა ღირებულების მაქსიმიზაციისთვის.
- უზრუნველყოს ჯგუფის ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენის უნარი, რომ მან გააგრძელოს მფლობელებისთვის უკუგების, ხოლო სხვა დაინტერესებული მხარეებისთვის სარგებლის შექმნა.
- ამ მიზნების მისაღწევად ჯგუფი ატარებს მნიშვნელოვანი პოტენციური საიჯარო პროექტების დეტალურ ანალიზს და ამისათვის აწესებს კლიენტებისგან პირველადი შენატანის ინდივიდუალურ მინიმალურ მოთხოვნას და ამოწმებს საკრედიტო რეიტინგს.

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წლებში კაპიტალის მართვის მიზნებში, პოლიტიკასა თუ პროცესებში ცვლილებები არ შესულა.

18. სხვა შემოსავალი

	2020	2019
სადაზღვევო კომპენსაცია	458,377	330,079
დაზღვევიდან მიღებული საკომისიო	381,425	297,893
შემოსავალი ვადაზე ადრე გამოსყიდვის საკომისიოდან	243,731	314,415
შემოსავალი საოპერაციო იჯარიდან	9,083	66,393
შემოსავალი გაყიდული აქტივებიდან	46,443	–
სხვა	118,287	66,101
სხვა შემოსავლები, სულ	1,257,346	1,074,881

19. სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2020	2019
სადაზღვევო ხარჯები	6,783,542	5,114,737
საოპერაციო გადასახადი მოგების გადასახადის გარდა	1,933,561	1,531,351
იურიდიული და პროფესიული მომსახურება*	878,096	1,126,281
ცვითის და ამორტიზაციის ხარჯები	808,863	676,588
საიჯარო ხარჯი	367,987	357,958
სარეკლამო მომსახურება	325,707	1,105,116
მგზავრობის ხარჯი	90,658	92,079
შეკეთების ხარჯები	31,213	24,791
საბანკო მომსახურება	11,297	32,446
GPS-ის ხარჯები	4,813	17,849
დებიტორული დავალიანებების ჩამოწერა	–	385,037
სხვა	580,375	589,281
სულ ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	11,816,112	11,053,514

(თანხები მოცემულია ლარში)

19. სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები (გაგრძელება)

ჯგუფის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2020 და 2019 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღ-ის გარეშე):

	2020	2019
გასამრჯელო ჯგუფის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	180,213	166,668
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	4,915	7,555
სულ გასამრჯელო და დანახარჯები	185,128	174,223

20. ფინანსური რისკის მართვა

შესავალი

ჯგუფის ფინანსური ინსტრუმენტები ძირითადად შედგება ფულადი სახსრებისგან, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნებისგან, ასევე სასესხო კრედიტორული დავალიანებისა და გამოშვებული სავალ ფასიანი ქაღალდებისგან. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, ჯგუფს აქვს საკრედიტო ლიკვიდურობის, სავალუტო და საპროცენტო განაკვეთის რისკები.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისმა კლიენტებმა ან მონაწილე მხარეებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება.

ჯგუფი ფლობს უზრუნველყოფას იჯარებში წმინდა ინვესტიციებზე და მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე. ღირებულების განსაზღვრა ეფუძნება ფინანსური იჯარის და სასესხო ხელშეკრულების გაფორმების დროს შეფასებულ ღირებულებას და ისინი ზოგადად არ განახლდება.

გაუფასურება

ფასს (IFRS) 9-ის მიღებამ ფუნდამენტალურად შეცვალა ჯგუფის მიერ იჯარის გაუფასურების აღრიცხვა, ბასს (IAS) 39-ის განცდილი ზარალის მიდგომის მომავალზე ორიენტირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიდგომით ჩანაცვლების გზით. 2018 წლის 1 იანვრიდან ჯგუფი აღრიცხავს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს იჯარასთან დაკავშირებული ყველა მოთხოვნის და იმ ფინანსური აქტივებისთვის, რომელთა ფლობაც არ ხდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში. ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით, წილობრივი ინსტრუმენტები არ ექვემდებარება გაუფასურებას.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში.

(თანხები მოცემულია ლარში)

20. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფმა მიიღო პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოთ ხსენებული პროცესის საფუძველზე, ჯგუფმა მისი ფინანსური აქტივები პირველ, მეორე და მესამე ეტაპებში გააერთიანა, რომლებიც ქვემოთ არის აღწერილი:

- 1-ლი ეტაპი როდესაც ფინანსური აქტივები პირველად აღიარდება, ჯგუფი რეზერვს აღიარებს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის საფუძველზე. პირველი ეტაპის ფინანსური აქტივები ასევე მოიცავს ობიექტებს, სადაც საკრედიტო რისკი შემცირდა, ხოლო ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია მეორე ეტაპიდან.
- მე-2 ეტაპი როდესაც ფინანსური აქტივი ავლენს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას წარმოშობის თარიღის შემდეგ, ჯგუფი აღრიცხავს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე ეტაპის ფინანსური აქტივები ასევე მოიცავს ობიექტებს, რომელშიც საკრედიტო რისკი შემცირდა, ხოლო ფინანსური აქტივი რეკლასიფიცირებულია მესამე ეტაპიდან.
- მე-3 ეტაპი ფინანსური აქტივები გაუფასურებულად მიიჩნევა. ჯგუფი აღრიცხავს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.

ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტს დეფოლტირებულად მიიჩნევს და შესაბამისად მას მესამე ეტაპში აღრიცხავს (გაუფასურებული) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებისთვის, კორპორატიული საიჯარო პორტფელის და საცალო საიჯარო პორტფელის შემთხვევაში, როცა მსესხებელს ექნება 90- და 60-დღიანი ვადაგადაცილება (შესაბამისად), კონტრაქტთან სახელშეკრულებო გადახდებზე, სულ მცირე ერთი ოპერაციისთვის, ან როდესაც არსებობს გაუფასურების სხვა მაჩვენებლები.

ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ანგარიშობს კოლექტიურ საფუძველზე, ფინანსური აქტივის ყველა კლასისთვის, რომლებსაც ის აჯგუფებს ერთგვაროვან პორტფელებად, აქტივების შიდა და გარე მახასიათებლების კომბინაციის საფუძველზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვანი ელემენტები მოცემულია ქვემოთ:

- PD დეფოლტის ალბათობა წარმოადგენს დეფოლტის წარმოშობის ალბათობის შეფასებით მოცემული დროითი ინტერვალის განმავლობაში და ის განისაზღვრება რისკ-სეგმენტის და ვადაგადაცილების ჯგუფის საფუძველზე, შესაბამისი პერიოდისთვის (ინსტრუმენტის 12 თვეში ან არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი დეფოლტის ალბათობა). მაჩვენებლები განისაზღვრება შიდა სტატისტიკის საფუძველზე, მიგრაციის მატრიცის გამოყენებით). მაკროეკონომიკურ ვითარებაში მიმდინარე და მოსალოდნელი ცვლილებები გამოიყენება საპროგნოზო ინფორმაციის სახით. დეფოლტი შეიძლება დადგეს შესაფასებელი პერიოდის განმავლობაში, თუ ფინანსური აქტივის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
- EAD რისკს ქვეშ მყოფი აქტივების თანხა წარმოადგენს ვალდებულებების შეუსრულებლობის რისკის შეფასებას.
- LGD დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის იმ წარმოშობილი ზარალის დონე, რომელიც წარმოიქმნება ვალდებულებების შეუსრულებლობის შემთხვევაში და რომელიც ითვალისწინებს ფულის დროით ღირებულებას (დისკონტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით). დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომლებსაც ჯგუფი იღებს და რომლის მიღებასაც მოელის, აქტივის სარეალიზაციო ხარჯის გათვალისწინებით. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ღირებულება განისაზღვრება შიდა სტატისტიკების საფუძველზე შემუშავებული მოდელების გამოყენებით.

ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ანგარიშობს სამი მაკროეკონომიკური სცენარის საფუძველზე (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური), რომელიც ალბათობით იწონება თითოეული სცენარი განისაზღვრება შეწონილ საფუძველზე, სტატისტიკური ანალიზის და საექსპერტო მსჯელობის კომბინაციის საფუძველზე, რომელიც ეხება სცენარებით წარმოდგენილი შესაძლო შედეგების დიაპაზონთან მიმართებაში. მიმდინარე მონაცემები და მოსალოდნელი ცვლილებები მაკროეკონომიკურ ცვლადებში გამოიყენება საპროგნოზო ინფორმაციის სახით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისეულ მაკროეკონომიკურ მოდელში, ჯგუფი ეყრდნობა საქართველოს ეროვნული ბანკის ინფორმაციას.

(თანხები მოცემულია ლარში)

20. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფს არ აქვს საკრედიტო რისკის მქონე სხვა მნიშვნელოვანი ფინანსური აქტივები, გარდა შემდეგისა:

- ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, რომლებიც სარეიტინგო სააგენტოს „Fitch Ratings“ მიერ 'BB-' რეიტინგით შეფასებულ ბანკშია განთავსებული;
- ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნა, რომლებიც ქვემოთ არის აღწერილი.

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების საკრედიტო ხარისხი ჯგუფის მიერ იმართება საკრედიტო ხარისხის ჯგუფების მეშვეობით. ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების საკრედიტო ხარისხი მათი კლასების მიხედვით, ჯგუფის საკრედიტო ხარისხის ჯგუფების სისტემაზე დაყრდნობით.

		მალალი შეფასება 2020	სტანდარტული შეფასება 2020	ქვე- სტანდარტული შეფასება 2020	გაუფასურე- ბული 2020	სულ 2020
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	1-ლი ეტაპი	24,441,068	–	–	–	24,441,068
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები:	1-ლი ეტაპი	18,006,575	5,187,760	5,228,458	–	28,422,793
	მე-2 ეტაპი	8,048,546	11,365,807	12,617,080	–	32,031,433
	მე-3 ეტაპი	–	–	–	9,494,433	9,494,433
- კორპორაციული იჯარები	1-ლი ეტაპი	5,466,052	6,324,589	2,050,029	–	13,840,670
	მე-2 ეტაპი	1,986,515	7,146,229	9,829,343	–	18,962,087
	მე-3 ეტაპი	–	–	–	4,000,289	4,000,289
		მალალი შეფასება 2019	სტანდარტული შეფასება 2019	ქვე- სტანდარტული შეფასება 2019	გაუფასურე- ბული 2019	სულ 2019
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	1-ლი ეტაპი	21,280,992	–	–	–	21,280,992
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები:	1-ლი ეტაპი	53,396,365	10,281,317	14,360,535	–	78,038,247
	მე-2 ეტაპი	–	1,191,606	5,164,854	–	6,356,460
	მე-3 ეტაპი	–	–	–	9,138,484	9,138,484
- კორპორაციული იჯარები	1-ლი ეტაპი	12,838,923	8,980,147	7,134,868	–	28,953,938
	მე-2 ეტაპი	–	28,091	3,252,144	–	3,280,235
	მე-3 ეტაპი	–	–	–	4,592,092	4,592,092

(თანხები მოცემულია ლარში)

20. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფმა იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებთან მიმართებით განსაზღვრა ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა, შემდეგი სახით: ფინანსური აქტივი ფასდება ფინანსურ აქტივად მაღალი საფეხურით:

- ▶ კორპორატიული პორტფელისთვის, თუ ფინანსურ აქტივს მაქსიმალური ვადაგადაცილებული დღე აქვს, 30 დღეზე ნაკლები განვლილი 24 თვის განმავლობაში;
- ▶ საცალო პორტფელისთვის, თუ ფინანსური აქტივი ვადაგადაცილებული არ ყოფილა განვლილი 24 თვის განმავლობაში.

ფინანსური აქტივი ფასდება ფინანსურ აქტივად სტანდარტული საფეხურით:

- ▶ კორპორატიული პორტფელისთვის, თუ ფინანსურ აქტივს 30 დღეზე მეტი და 60 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებული დღე აქვს განვლილი 24 თვის განმავლობაში;
- ▶ საცალო პორტფელისთვის, თუ ფინანსურ აქტივს მაქსიმალური ვადაგადაცილებული დღე აქვს, 30 დღეზე ნაკლები განვლილი 24 თვის განმავლობაში;

ფინანსური აქტივი ფასდება ფინანსური აქტივის სახით სტანდარტს ზემოთ საფეხურით:

- ▶ კორპორატიული პორტფელისთვის, თუ ფინანსურ აქტივს 60 დღეზე მეტი და 90 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებული დღე აქვს განვლილი 24 თვის განმავლობაში;
- ▶ საცალო პორტფელისთვის, თუ ფინანსურ აქტივს მაქსიმალური ვადაგადაცილებული დღე აქვს, 30 დღეზე მეტი განვლილი 24 თვის განმავლობაში.

ჯგუფის პოლიტიკა ითვალისწინებს საიჯარო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატიურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვას და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს მიხედვით.

ლიკვიდურობის რისკისა და ფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ჯგუფმა ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. ცხრილში წარმოდგენილი მთლიანი ნომინალური გადინება წარმოადგენს ფინანსური დავალიანების სახელშეკრულებო, არადისკონტირებულ დაფარვის ვალდებულებას. ფაქტობრივი ფულადი ნაკადები ამ ფინანსურ ვალდებულებებზე შეიძლება ამ ანალიზისგან განსხვავდებოდეს.

ფინანსური ვალდებულებები	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
საიჯარო ვალდებულებები	109,929	329,787	726,274	–	1,165,990
სასესხო კრედიტორული დავალიანება	6,803,277	41,354,661	21,488,297	–	69,646,235
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,438,443	51,782,245	35,223,450	–	89,444,138
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	9,351,649	93,466,693	57,438,021	–	160,256,363

(თანხები მოცემულია ლარში)

20. ფინანსური რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
საიჯარო ვალდებულებები	99,461	257,610	469,879	–	826,950
სასესხო კრედიტორული დავალიანება	10,100,041	66,149,405	16,842,811	–	93,092,257
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,107,170	31,669,900	45,444,421	–	79,221,491
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	12,306,672	98,076,915	62,757,111	–	173,140,698

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებშიც გამოხატულ ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებზე, ასევე პროგნოზირებულ ფულად ნაკადებზე ჯგუფს 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი აქვს. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის გონიერულობის ფარგლებში მოსალოდნელი მერყეობის გავლენას, როდესაც ყველა სხვა ცვლადი მუდმივია კონსოლიდირებულ მოგებაში ან ზარალში. ცხრილში უარყოფითი თანხა ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას კონსოლიდირებულ მოგებაში ან ზარალში, ხოლო დადებითი თანხა ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას.

ვალუტა	ლარის გაცვლითი კურსის გამყარება შესაბამის ვალუტასთან მიმართებაში, %		ლარის გაცვლითი კურსის გამყარება შესაბამის ვალუტასთან მიმართებაში, %	
	2020	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2020	2019	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2019
ევრო	16.00%	(2,484,452)	11.00%	(250,449)
აშშ დოლარი	15.00%	3,064,147	10.00%	(960,126)

ვალუტა	ლარის გაცვლითი კურსის გაუფასურება შესაბამის ვალუტასთან მიმართებაში, %		ლარის გაცვლითი კურსის გაუფასურება შესაბამის ვალუტასთან მიმართებაში, %	
	2020	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2020	2019	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2019
ევრო	-8.00%	1,242,226	-6.00%	136,608
აშშ დოლარი	-7.00%	(1,429,935)	-5.00%	480,063

(თანხები მოცემულია ლარში)

21. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა:

	2020		
	ერთი წლის ვადაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	24,441,068	–	24,441,068
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	59,422,877	47,328,828	106,751,705
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები	20,716,567	17,209,639	37,926,206
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილ აქტივებზე გადახდილი ავანსები	3,349,136	334,031	3,683,167
ძირითადი საშუალებები	–	1,342,351	1,342,351
სხვა აქტივები	1,857,724	412,079	2,269,803
სულ	109,787,372	66,626,928	176,414,300
ვალდებულებები			
სასესხო კრედიტორული დავალიანება	45,370,187	18,393,199	63,763,386
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	51,985,717	30,907,479	82,893,196
საიჯარო ვალდებულება	424,548	633,219	1,057,767
კლიენტებისგან მიღებული ავანსები	2,759,041	–	2,759,041
საგადასახადო კრედიტორული დავალიანება	2,090,593	–	2,090,593
სხვა ვალდებულებები	3,335,260	–	3,335,260
სულ	105,965,346	49,933,897	155,899,243
წმინდა	3,822,026	16,693,031	20,515,057

	2019		
	ერთი წლის ვადაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	21,280,992	–	21,280,992
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	64,070,920	66,288,536	130,359,456
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები	5,986,891	15,481,232	21,468,123
საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილ აქტივებზე გადახდილი ავანსები	13,768,107	52,243	13,820,350
ძირითადი საშუალებები	–	1,251,015	1,251,015
სხვა აქტივები	1,091,017	277,852	1,368,869
სულ	106,197,927	83,350,878	189,548,805
ვალდებულებები			
სასესხო კრედიტორული დავალიანება	71,971,441	14,198,888	86,170,329
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	32,211,074	40,327,630	72,538,704
საიჯარო ვალდებულება	346,312	389,941	736,253
კლიენტებისგან მიღებული ავანსები	3,556,288	–	3,556,288
სხვა ვალდებულებები	2,050,026	–	2,050,026
სულ	110,135,141	54,916,459	165,051,600
წმინდა	(3,937,214)	28,434,419	24,497,205

საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივების გაყიდვა ან ფინანსური იჯარის ხელშეკრულებების ფარგლებში იჯარით ხელახლა გადაცემა საანგარიშგებო თარიღიდან ერთი წლის ვადაშია მოსალოდნელი.

(თანხები მოცემულია ლარში)

22. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის. დაკავშირებულ მხარეებთან დადებული ყველა გარიგება, რომელიც ქვემოთ არის განხილული, განხორციელდა გაშლილი ხელის მანძილის პრინციპით.

დაკავშირებულ მხარეთა შორის დადებული გარიგებების მოცულობა, წლის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და შესაბამისი ხარჯი და შემოსავალი წლის განმავლობაში ასეთია:

	2020		2019	
	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ მშობელი კომპანია ი საწარმოები*		საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ მშობელი კომპანია ი საწარმოები*	
საიჯარო მიწებისთვის ფლობილ აქტივებზე გადახდილი ავანსები	–	–	676,777	–
საპროცენტო შემოსავალი მიმდინარე ანგარიშებიდან	1,122,392	–	283,004	–
სვოპები (წარმოებული ვალდებულებები)	1,540,759	–	–	–
სასესხო კრედიტორული დავალიანება 1 იანვრის მდგომარეობით	15,616,887	–	17,221,819	–
წლის განმავლობაში მიღებული სესხები	14,102,701	–	12,140,017	–
სესხის დაფარვა წლის განმავლობაში	(26,468,668)	–	(13,721,907)	–
სხვა მოძრაობა / სხვა დანარიცხები/(გადახდები)	(21,362)	–	(23,042)	–
სასესხო კრედიტორული დავალიანება 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,229,558	–	15,616,887	–
სასესხო კრედიტორული დავალიანების საპროცენტო ხარჯი	1,540,727	–	1,915,254	–
1 იანვრისთვის გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	3,440,712	–	466,890
წლის განმავლობაში გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	3,442,083	–	(377,198)
წლის განმავლობაში შესყიდული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	(1,482,476)	–	1,806,622
სხვა მოძრაობა	–	(1,773,198)	–	1,544,398
31 დეკემბრისთვის გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	3,627,121	–	3,440,712
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების საპროცენტო ხარჯი	–	394,944	–	183,919
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	24,425,257	–	8,692,304	–

* საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ საწარმოებში „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ წევრებიც შედიან.

უმალესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება (კომპანიის გენერალური დირექტორი და გენერალური დირექტორის მოადგილე) ასე გამოიყურება:

	2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი
ხელფასები და ნაღდი ფულით გაცემული პრემიები	475,000	417,313
წილობრივი ანაზღაურება (24-ე შენიშვნა)	130,925	157,980
სულ ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება	605,925	575,293

(თანხები მოცემულია ლარში)

23. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია იმ აქტივების და ვალდებულებების ანალიზი, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით არის შეფასებული ან რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც მოცემულია სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში მათი დონის მიხედვით:

სამართლიანი ღირებულების შეფასება:						
	აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (დონე 1)	მნიშვნელოვანი ემპირიული მონაცემები (დონე 2)	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემები (მე-3 დონე)	სულ	საბალანსო ღირებულება	აუღიარებელი შემოსულობა / (ზარალი)
2020 წლის 31 დეკემბრის						
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	–	24,441,068	–	24,441,068	24,441,068	–
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	–	–	104,508,864	104,508,864	106,751,705	(2,242,841)
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი						
საიჯარო ვალდებულებები	–	–	1,057,767	1,057,767	1,057,767	–
სასესხო კრედიტორული დავალიანება	–	–	63,763,386	63,763,386	63,763,386	–
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	82,894,143	–	82,894,143	82,893,196	947

სამართლიანი ღირებულების შეფასება:						
	აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (დონე 1)	მნიშვნელოვანი ემპირიული მონაცემები (დონე 2)	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემები (მე-3 დონე)	სულ	საბალანსო ღირებულება	აუღიარებელი შემოსულობა/(ზ არალი)
2019 წლის 31 დეკემბრის						
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	–	21,280,992	–	21,280,992	21,280,992	–
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	–	–	127,430,071	127,430,071	130,359,456	(2,929,385)
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი						
საიჯარო ვალდებულებები	–	–	736,253	736,253	736,253	–
სასესხო კრედიტორული დავალიანება	–	–	86,170,329	86,170,329	86,170,329	–
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	72,582,252	–	72,582,252	72,538,704	43,548

(თანხები მოცემულია ლარში)

23 სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

31 დეკემბრით დასრულებული 2020 წლისა და 2019 წლის განმავლობაში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

ფინანსური ინსტრუმენტები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლე ვადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება ასევე ვრცელდება ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთების მქონე სასესხო კრედიტორულ დავალიანებაზე.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკისა და დარჩენილი ვადის მქონე ახალი ინსტრუმენტების მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

24. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები

2020 წლის მარტში, სს „ბიჯი ფაინანშიალს“ დადგენილების შესაბამისად, „საქართველოს სალიზინგო კომპანიის“ აღმასრულებელმა დირექტორმა, მისმა მოადგილემ და ფინანსურმა დირექტორმა მიიღეს „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 3,250 (2019 წ.: 2,750) ჩვეულებრივი აქცია. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2020 წლის 25 მარტს. ჯგუფის შეფასებით, გადაცემული ერთი აქციის სამართლიანი ღირებულება 10,43 ფუნტ სტერლინგი იყო (2019 წ.: 17,48 ფუნტ სტერლინგი).

გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა, რომლის ერთადერთი პირობაც ამ ხნის განმავლობაში ჯგუფში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფმა თავისი ვალდებულება დაფარა ფულადი სახსრების გადარიცხვით სს „გალტ ენდ თაგარტის“ ანგარიშზე აქციების შესყიდვისა და გაყინვის მიზნით, უფლების გადაცემის პირობების შესაბამისად.

ჯგუფის წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული აქციებზე დაფუძნებული გადახდის დანარიცხი 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 144,240 ლარს (2019 წ.: 173,254 ლარი), საიდანაც 158,985 ლარი აღიარებულია, როგორც ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი სრული შემოსავლის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, და სხვა რეზერვი - ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში (2019 წ.: 157,980 ლარი).

მმართველობის ანგარიშგება

შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანია“

2020 წელი

სარჩევი

შესავალი	1
1. საქმიანობის მიმოხილვა.....	2
1.1. კომპანიის შესახებ	2
1.2. კომპანიის საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკები.....	3
1.3. ფინანსური მდგომარეობა	12
1.4. სამომავლო სტრატეგია და მიზნები.....	16
2. კორპორაციული მართვის ანგარიშგება.....	17
2.1. მმართველი ორგანო და მენეჯმენტი	17
2.2. ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკის მართვა.....	22
3. არაფინანსური ანგარიშგება	23
3.1. ბიზნეს პროცესები და პოლიტიკა	23
3.2. ჩვენი გუნდი	28

შესავალი

წინამდებარე დოკუმენტი აერთიანებს შპს საქართველოს სალიზინგო კომპანიის ძირითადი საქმიანობის მიმოხილვას, არსებულ ფინანსურ მდგომარეობას და მნიშვნელოვანი მაჩვენებლების განხილვას, საოპერაციო საქმიანობის შედეგების მიმოხილვას. ასევე განხილულია კომპანიის სამომავლო სტრატეგია და მიზნები. ასევე მნიშვნელოვანი რისკების მიმოხილვა, რომლებმაც შეიძლება მოახდინოს გავლენა კომპანიის საქმიანობაზე.

წინამდებარე დოკუმენტში ასახულია კომპანიის მმართველი რგოლებისა და მართვის სისტემების დეტალური განხილვა. ასევე ბიზნეს პროცესები და მნიშვნელოვანი მიმართულებების მართვის პოლიტიკა და პროცედურები.

მმართველობით ანგარიშებაში მოცემული ფინანსური ინფორმაცია მოიცავს ინდივიდუალურ და კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშებებში ასახულ ფინანსურ შედეგებს. ასევე ფინანსური ინფორმაციის განხილვის სექციაში მოცემული ფინანსური მაჩვენებლები ასახავს კონსოლიდირებული ფინანსური შედეგებს, რადგანაც შპს საქართველოს სალიზინგო კომპანიის შვილობილი კომპანიის ფინანსური მაჩვენებლები არის უმნიშვნელო.

1. საქმიანობის მიმოხილვა

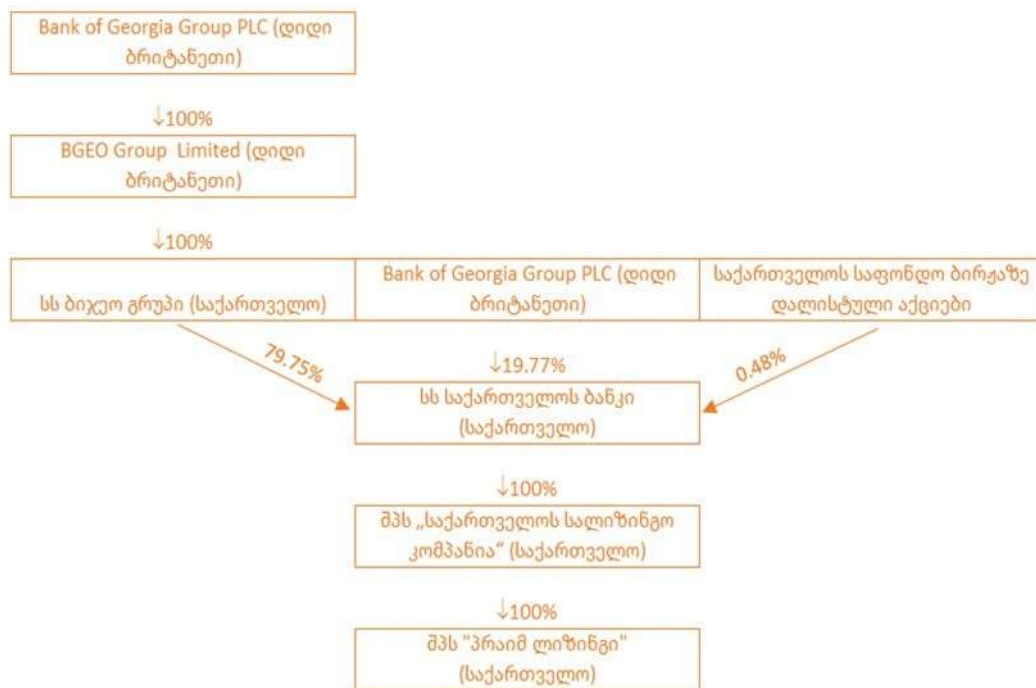
1.1. კომპანიის შესახებ

კომპანია 2001 წელს დააარსა „თბილუნვერსალბანკმა“ და პირველი ქართული კომპანია იყო, რომელმაც ლიზინგის მომსახურების სახით მსურველებს დაფინანსების ალტერნატიული წყარო შესთავაზა სესხებისგან განსხვავებით. 2005 წელს ის საქართველოს ბანკის შვილობილი კომპანია გახდა ორი ბანკის შერწყმის შედეგად. 2015 წლის აგვისტოში, რეორგანიზაციის შედეგად, სს „ბიჯი ფაინენშელი“ გამოეყო სს „საქართველოს ბანკს“ და შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანიის“ 100% -იანი წილის მფლობელი გახდა. 2017 წლის ივნისში კომპანიის 100% წილი სს „საქართველოს ბანკმა“ გადაიფორმა.

2015 წლის აპრილში კომპანიამ იყიდა შპს „პრაიმ ლიზინგის“ 100% იანი წილი, რომლის სალიზინგო პორტფელი დაახლოებით 2 მილიონ ლარს შეადგენდა. პორტფელის გადაწერა ეტაპობრივად ხდებოდა საქართველოს სალიზინგო კომპანიის ბალანსზე. დღეისთვის პრაიმ ლიზინგის პორტფელი განულებულია.

ამჟამად კომპანიას (2021 წლის 31 მარტის მდგომარეობით) 78 თანამშრომელი ჰყავს. აქედან 11 თანამშრომელი „ტურბოს“ ოფისებშია გადანაწილებული თბილისში, რუსთავეში, ზუგდიდში, ბათუმსა და ქუთაისში. კომპანიის მთავარი მომხმარებლები მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები და საცალო მომხმარებლები არიან, მას ჰყავს, აგრეთვე, რამდენიმე მსხვილი მომხმარებელი. კომპანიის პროდუქცია დიფერენცირებულია და ერგება როგორც კორპორატიული, ისე საცალო პირების მოთხოვნილებებს.

ემიტენტის ჯგუფის სტრუქტურა 2021 წლის 31 მარტის მდგომარეობით შემდეგნაირად გამოიყურება:

2018 წლის 29 მაისს გაერთიანებულ სამეფოში რეგისტრირებული „ბიჯი გრუპი“ ორად გაიყო. გაყოფის შედეგად, ლონდონის საფონდო ბირჟაზე ორი საჯარო კომპანიის აქციები არის სავაჭროდ დაშვებული - „საქართველოს ბანკის ჯგუფისა“ და „საქართველოს კაპიტალის“.

კომპანიას 2020 წლის განმავლობაში არ გაუკეთებია R&D მიმართულებით რაიმე პროექტი.

კომპანიას 2020 წლის განმავლობაში არ განუხორციელებია საკუთარი აქციების გამოსყიდვა.

ფინანსური პროდუქტების ზოგადი მიმოხილვა

კომპანია მომხმარებლებს სთავაზობს სხვადასხვა ტიპის ფინანსურ პროდუქტებს, რომლებიც მორგებულია სხვადასხვა სეგმენტზე. კომპანიას სპეციფიკური პროდუქტები აქვს მცირე და საშუალო ზომის ბიზნესებისთვის, ასევე მცირე, საშუალო და მაღალშემოსავლიანი ფიზიკური პირებისთვის. მაგალითად, 2015 წელს კომპანიამ შპს „კავკასუს ავტო იმპორტთან“ თანამშრომლობით შეიმუშავა საკმაოდ ხელსაყრელი პროდუქტი მეორადი ავტომობილების მომხმარებლებისათვის. 2017 წლის სექტემბრიდან, კომპანიამ დაიწყო კიდევ ერთი პროდუქტის შეთავაზება დაბალშემოსავლიანი სეგმენტისთვის „ტურბოს“ ბრენდის სახელით - ლომბარდული ტიპის დაფინანსების სახით. კომპანიის მიერ შეთავაზებული ფინანსური პროდუქტი მიზნად ისახავს სხვადასხვა მომხმარებელთა საჭიროებების დაკმაყოფილებას.

1.2. კომპანიის საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკები

ლიკვიდობასა და დაფინანსებასთან დაკავშირებული რისკები

კომპანია მნიშვნელოვან დაფინანსებას საჭიროებს თავისი საქმიანობისთვის და შესაძლებელია ვერ შეძლოს დროულად საჭირო თანხების მოძიება

კომპანიის ბიზნესი აქტივების ზრდაზეა დაფუძნებული (შემოსავლის ზრდის აუცილებელი ფაქტორია აქტივის ზრდა, რაც გამოწვეულია სალიზინგო პროდუქტების რეალიზაციით), რაც მნიშვნელოვან დაფინანსებას საჭიროებს სალიზინგო აქტივების პორტფელის ზრდის შესანარჩუნებლად და ოპერაციების და ვალების დასაფინანსებლად. კომპანიას დავალიანების ძირითადი თანხისა და პროცენტების დასაფარად მსხვილი თანხების გადახდა უწევს. მიუხედავად იმისა, რომ კომპანია საკმაოდ დიდ თანხებს გამოიმუშავებს სალიზინგო ოპერაციებით, ნაღდ ფულზე მოთხოვნის დაკმაყოფილება გრძელვადიან პერსპექტივაში ითხოვს საგრძნობ ლიკვიდურობას და სტაბილურ წვდომას სხვადასხვა ფინანსურ წყაროზე. კომპანია ოპერაციებისა და საქმიანობის გაფართოების დასაფინანსებლად ძირითადად საბანკო კრედიტებს, გამოშვებულ ობლიგაციებსა, საწესდებო კაპიტალში ფულად შენატანებსა და ბიზნესოპერაციებიდან მიღებულ თანხებს იყენებს. თუ კომპანია ვერ შეინარჩუნებს დაფინანსების არსებულ სქემას კომერციულად მისაღები პირობებით, მას შესაძლოა დასჭირდეს დაფინანსების მოძიება ალტერნატიული წყაროებიდან. არ არსებობს გარანტია იმისა, რომ კომპანია დროულად შეძლებს დაფინანსების მოძიებას ახალი წყაროებიდან მისაღები პირობებით, რამაც შესაძლოა ნეგატიური გავლენა იქონიოს კომპანიის საოპერაციო შედეგებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე.

კომპანიამ შეიძლება ვერ შეძლოს დავალიანებების დაფარვა და შესაძლოა მოუხდეს უფრო მეტი ვალის აღება

გამომდინარე იქიდან, რომ კომპანიის ბიზნესი აქტივების ზრდაზეა დაფუძნებული, და აღნიშნული ძირითადად სესხით ფინანსდება, კომპანიას მოუწევს დავალიანების მაჩვენებლის შენარჩუნება მაღალ ნიშნულზე. 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის, კომპანიის სასესხო ვალდებულებები 146,657 ათას ლარს შეადგენდა. ამ თარიღებში კომპანიის გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტი (სასესხო ვალდებულებებს მიწუს ფული და ფულადი ექვივალენტები, შეფარდებული საკუთარ კაპიტალთან) 5.7x იყო. ზოგიერთ ფინანსურ გარიგებაში კრედიტორები უფლებამოსილები არიან, კომპანიას ვალების გადახდა ვადამდე მოსთხოვონ, თუ წინსწრებით გადახდის ვალდებულება გაჩნდება, როგორცაა გარკვეული რეგულაციური მაჩვენებლების დარღვევა, განსაზღვრული ვალი/უზრუნველყოფის ღირებულების თანაფარდობის ან უიმედო აქტივების წილის მისაღები დონის შეუსრულებლობა. არ არსებობს გარანტია, რომ მსგავსი შემთხვევები არ მოხდება. წინსწრებით გადახდის ვალდებულება შეამცირებს კომპანიის სამუშაო კაპიტალს და ლიკვიდურობას და, შესაბამისად, ნეგატიურ გავლენას მოახდენს მისი დაფინანსების უზრუნველყოფაზე.

მიმდინარე ვალების, საოპერაციო საქმიანობის დაფინანსებისა და ბიზნესის გაფართოების მიზნით ფულადი სახსრების ადეკვატური დონის შესანარჩუნებლად კომპანიას დასჭირდება დამატებითი თანხების მოძიება ბანკებისგან ან სხვა ფინანსური ინსტიტუტებისგან. იმ შემთხვევაში, თუ კომპანია ვერ შეძლებს დამატებითი თანხების მოძიებას, ეს უარყოფით გავლენას მოახდენს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე და გაფართოების შესაძლებლობებზე.

არ არსებობს იმის გარანტია, რომ კომპანია შეძლებს ან გააგრძელებს აქტივებისა და ვალდებულებების დაფარვის ვადების დაცვას დავალიანებების ზრდასთან ერთად, რაც ზემოქმედებას მოახდენს ლიკვიდურობაზე და კომპანიის უნარზე, დაფაროს თავისი ვალდებულებები

კომპანია მუდმივ რეჟიმში ცდილობს, შეუსაბამოს დაფინანსების ვადები (სესხის ვადიანობა) თავის აქტივებს (სალიზინგო დავალიანებები). მიუხედავად ამისა, მან შეიძლება ვერ შეძლოს დავალიანების დაფარვის ვადებისა და ვალდებულებების ეფექტურად დაბალანსება, ან შეიძლება მან ვერ მართოს ლიკვიდურობის რისკები სესხებისა და სალიზინგო აქტივების მხრივ, რაც თავისთავად ლიკვიდურობის დეფიციტს გამოიწვევს და კომპანიამ შეიძლება ვერ მოახერხოს ვადამოსული ვალების დაფარვა, რაც არსებითად და უარყოფითად იმოქმედებს მის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და საოპერაციო შედეგებზე.

საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებამ შეიძლება მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე.

ვინაიდან ლიზინგიდან მიღებულ კომპანიის შემოსავალზეც და პროცენტებზეც, რომლებსაც ის დავალიანებაზე იხდის, საბაზრო საპროცენტო განაკვეთები ახდენს ზეგავლენას, ამ განაკვეთების დიდი ცვალებადობა ბაზარზე პირდაპირ იმოქმედებს დაფინანსების ხარჯებზე, ლიზინგის შემოსავალზე, სუფთა საპროცენტო მარჟაზე და თავის მხრივ, გავლენის ქვეშ მოექცევა კომპანიის მომგებიანობის მარჟები და ფინანსური მდგომარეობაც. საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების ცვალებადობა განპირობებულია იმ ფაქტორებით, რომელთა გაკონტროლება კომპანიას არ შეუძლია, მაგალითად, საბანკო და საფინანსო სექტორების ნორმატიული ჩარჩოებით და საქართველოს ეკონომიკური და პოლიტიკური გარემოთი.

საკრედიტო რისკები

აქტივების ხარისხის შენარჩუნების უუნარობამ შესაძლოა არსებითი და უარყოფითი გავლენა მოახდინოს კომპანიის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და საოპერაციო შედეგებზე.

საქმიანობის მდგრადობა და სამომავლო ზრდა ძირითადად დამოკიდებულია კომპანიის სალიზინგო აქტივების ეფექტურად მართვასა და მათი ხარისხის შენარჩუნებაზე, რომლის უმრავლესობა შედგება ფინანსურ ლიზინგთან დაკავშირებული აქტივებისგან (საოპერაციო ლიზინგთან დაკავშირებული აქტივები პორტფელის უმნიშვნელო ნაწილს წარმოადგენს). თუ კომპანიის ფინანსურ ლიზინგთან დაკავშირებული აქტივების ხარისხი გაუარესდება, ამან შეიძლება კომპანიის საქმიანობასა და საოპერაციო შედეგებზე არსებითი და არასასურველი ზეგავლენა იქონიოს. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაკუთრებული აქტივების წილი კომპანიის მთლიან აქტივებში შეადგენდა 3.5%-ს. იგივე მაჩვენებელი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 7.10% იყო. (დასაკუთრებულ აქტივებში შედის ის აქტივები, რომელთა დასაკუთრება მოხდა კლიენტის მხრიდან დავალიანების გადაუხდელობის გამო. ასეთ შემთხვევაში, ხდება შესაბამისი დებიტორული დავალიანების ჩამოწერა, აქტივის გადაფასება და ბალანსზე აღრიცხვა - „საიჯარო მიზნებისთვის ფლობილი აქტივები“ მუხლში).

კომპანიის მიერ დასაკუთრებული აქტივები შეიძლება გაიზარდოს მისი სალიზინგო აქტივების პორტფელის გაუარესების გამო. კომპანია მუდმივად აუმჯობესებს საკუთარ ბიზნეს მოდელს (აქტივების მართვასა და რისკების მართვას, განსაკუთრებით, საკრედიტო რისკების მართვას) და იღებს ზომებს ნეგატიურად კლასიფიცირებული აქტივების დონეების შესამცირებლად. მიუხედავად ამისა, კომპანიამ შეიძლება მომავალში ეფექტურად ვერ გააკონტროლოს ნეგატიურად კლასიფიცირებული აქტივები სალიზინგო აქტივების პორტფელში.

მომავალში კომპანიის სალიზინგო პორტფელი შეიძლება სხვადასხვა მიზეზით გაუარესდეს და მათ შორის ისეთი მიზეზებით, რომლებსაც კომპანია ვერ გააკონტროლებს. მაგალითად, საქართველოს ეკონომიკური ზრდის შენელება, საკრედიტო კრიზისის განვითარება ქვეყანაში ან არასასურველი საბაზრო ტენდენციები. მიუხედავად იმისა, რომ კომპანიის პორტფელი საკმაოდ დივერსიფიცირებული და მრავალდარგობრივია, გამომდინარე ლიზინგის მიმღებთა საქმიანობის დარგებიდან, ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ცვლილება იმ დარგებში, სადაც ლიზინგის მიმღებები საქმიანობენ, შეიძლება უარყოფითად აისახოს მათ ოპერაციებზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და ფულად ნაკადებზე, რაც გავლენას მოახდენს მათ მიერ ფინანსური ვალდებულებების შესრულებაზე და შესაძლოა დეფოლტიც მოჰყვეს.

სხვა ფაქტორები, რომლებსაც კომპანია ვერ აკონტროლებს და რომლებიც შეიძლება ლიზინგის მიმღებების ფინანსურ მდგომარეობაზე აისახოს, მოიცავს:

- ▶ საოპერაციო ხარჯების ზრდას;
- ▶ სამუშაო ძალის უკმარისობას;
- ▶ საპროცენტო განაკვეთებისა და ფინანსური ხარჯების რყევებს;
- ▶ ლიზინგის მიმღების სხვა ფინანსურ მხარდაჭერასთან წვდომას;
- ▶ ეკონომიკურ პირობებს და სავალუტო რყევებს იმ ქვეყნებსა და რეგიონებში, სადაც ლიზინგის მიმღები საქმიანობას ეწევა;
- ▶ კონკურენციას ლიზინგის მიმღების დარგში;
- ▶ სამთავრობო რეგულაციებს და მასთან დაკავშირებულ გადასახადებს, რაც ზეგავლენას ახდენს ლიზინგის მიმღების საქმიანობაზე; და გეოპოლიტიკურ და სხვა სახის მოვლენებს, მათ შორის ომის დაწყებას, ტერორისტულ აქტებს, ინფექციური დაავადებების გავრცელებასა და ბუნებრივ კატასტროფებს.

კომპანიის სალიზინგო აქტივები და ფინანსური უზრუნველყოფა ან გარანტიები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ლიზინგს, შეიძლება არ აღმოჩნდეს საკმარისი ან სრულად ვერ მოხდეს მათი რეალიზება.

კომპანია სალიზინგო აქტივებს განიხილავს როგორც უზრუნველყოფას და მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში (მაღალრისკიან შემთხვევებში) მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას, რომელიც უმეტეს შემთხვევაში, წარმოადგენს უძრავ ქონებას. სალიზინგო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდის ვადების არსებითი დარღვევის შემთხვევაში, კომპანია უფლებამოსილია, განკარგოს/გაყიდოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ქონება.

მიუხედავად იმისა, რომ კომპანია სალიზინგო ხელშეკრულების დასრულებისას ამოწმებს უზრუნველყოფაში დაგირავებულ ქონებას, მისი ღირებულება შეიძლება მნიშვნელოვნად შემცირდეს და არსებითი და უარყოფითი ზემოქმედების ქვეშ მოექცეს ისეთი ფაქტორებით, როგორიცაა, მიყენებული ზიანი, ჭარბი მიწოდება, დევალვაცია ან ბაზარზე მოთხოვნის შემცირება.

ანალოგიურად, გარანტორთა ფინანსური მდგომარეობის თუ კრედიტუნარიანობის არსებითმა გაუარესებამ შეიძლება ზემოქმედება მოახდინოს იმ თანხებზე, რომლებიც კომპანიას უნდა ამოეღო შესაბამისი გარანტიებით. არ არსებობს გარანტია იმისა, რომ სალიზინგო ხელშეკრულების პერიოდში გარანტორთა ფინანსური მდგომარეობა მოულოდნელად არ გაუარესდება ან ისინი არ გაკოტრდებიან.

თუ სალიზინგო აქტივების ფასი, ან დამატებითი ფინანსური უზრუნველყოფა თუ გარანტიები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ლიზინგს, არასაკმარისი აღმოჩნდება გადასახადების დროულად გადაუხდელობით გამოწვეული დანაკარგის ასანაზღაურებლად, კომპანიას შესაძლოა დასჭირდეს დამატებითი უზრუნველყოფის მოპოვება ლიზინგის მიმღებებისგან, თავდები პირებისგან ან სხვა წყაროებისგან. ეს უფლება გაწერილია ლიზინგის ხელშეკრულებაში, თუმცა არ არსებობს გარანტია, რომ კომპანია დამატებითი უზრუნველყოფის მოპოვებას შეძლებს. სალიზინგო აქტივების, ლიზინგის უზრუნველყოფისა და გარანტიების ღირებულების შემცირებამ ან კომპანიის უუნარობამ, მოიპოვოს დამატებითი უზრუნველყოფა, შესაძლოა აიძულოს კომპანია, შექმნას დამატებითი რეზერვები ან ჩამოწეროს ნეგატიურად კლასიფიცირებული აქტივები, რაც, თავის მხრივ, არსებითად და უარყოფითად იმოქმედებს კომპანიის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და საოპერაციო შედეგებზე.

ლიზინგის მიმღების დეფოლტის შემთხვევაში, კომპანიამ შესაძლოა ვერ მოახდინოს სალიზინგო აქტივების ლიკვიდაცია ან სხვა მხრივ რეალიზება, განსაკუთრებით მაშინ, თუ არ იარსებებს ლიკვიდური ბაზარი შესაბამისი აქტივების რეალიზაციისთვის. ასევე შესაძლებელია, რეალიზაციიდან მიღებული თანხები არ აღმოჩნდეს საკმარისი სალიზინგო ვალდებულების დასაფარად. გარდა ამისა, შესაძლებელია უზრუნველყოფის ლიკვიდაციის თუ რეალიზაციის პროცედურები დროში გაგრძელდეს და ეს უზრუნველყოფაც არალიკვიდური აღმოჩნდეს. აქედან გამომდინარე, რთული იქნება დაკისრებული საზღაურების თუ გირაოს გადახდევინება. 2017 წლამდე კომპანიას არ უწარმოებია პრობლემური აქტივების რეალიზაცია/რეალიზინგის ვადების აღრიცხვა.

2017 წლის სტატისტიკით კი აქტივის დასაკუთრებიდან მის გაყიდვამდე/რელიზინგამდე საშუალო მაჩვენებელი 79 დღეა, 2018 წლის სტატისტიკით ეს მაჩვენებელი 85 დღემდე გაიზარდა, 2019 და 2020 წლების ანალოგიური მაჩვენებელი კი 107 იყო. 2021 წლის 31 მარტის მდგომარეობით საშუალოდ აქტივების დასაკუთრებიდან მის გაყიდვამდე/რელიზინგამდე კომპანიას 111 დღე სჭირდება. გარკვეულ გარემოებებში, კომპანიის უფლება, დაისაკუთროს უზრუნველყოფა, შეიძლება სუბორდინირებული იყოს სხვა მხარეების უფლებების მიმართ (მაგალითად ჯვარედინი დეფოლტის შემთხვევაში). ნებისმიერმა გარემოებამ ზემოთ ჩამოთვლილთაგან შესაძლოა უარყოფითად იმოქმედოს კომპანიის შესაძლებლობაზე, დროულად ამოიღოს ან საერთოდ ამოიღოს სალიზინგო აქტივების ღირებულება ან ლიზინგის უზრუნველყოფა.

ფინანსურ ლიზინგთან დაკავშირებული აქტივების გაუფასურების ზარალის რეზერვი შეიძლება არ იყოს საკმარისი მომავალი საკრედიტო დანაკარგების დასაფარავად

კომპანია ქმნის ფინანსურ ლიზინგთან დაკავშირებული აქტივების გაუფასურების ზარალის რეზერვს ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად. კომპანიის ფინანსურ ლიზინგთან დაკავშირებული აქტივების გაუფასურების ზარალის ოდენობა განისაზღვრება მისი შიდა რეზერვირების პროცედურებისა და სახელმძღვანელო მითითებების საფუძველზე, რიგი ფაქტორების გათვალისწინებით, როგორებიცაა ლიზინგის მიმღებების და მათი საქმიანობის სფეროს მახასიათებლები, მათი კრედიტუნარიანობა, ეკონომიკური პირობები და ტენდენციები, გადაცდომები და ძირითადი გირაოს და გარანტიების ღირებულება.

ვინაიდან საბუღალტრო სტანდარტების შესაბამისად მომავალი საკრედიტო რისკები გარკვეული პერიოდის განმავლობაში საჭიროებს არსებით განსჯასა და შეფასებას, კომპანიამ შესაძლოა სათანადოდ ვერ შეაფასოს მომავალი რისკები და ამდენად, რეზერვი შეიძლება არაადეკვატური იყოს ფაქტიური საკრედიტო დანაკარგების დასაფარავად. კომპანიის მიერ შექმნილი რეზერვი შეიძლება არასაკმარისი აღმოჩნდეს, თუ საქართველოს ეკონომიკაში გაუთვალისწინებელი ან არასასურველი ცვლილებები მოხდება, ან თუ სხვა მოვლენები უარყოფითად იმოქმედებს კონკრეტულ ლიზინგის მიმღებზე, დარგზე ან ბაზარზე. ასეთ გარემოებებში კომპანიას შესაძლოა დამატებითი რეზერვი დასჭირდეს თავისი ფინანსურ ლიზინგთან დაკავშირებული აქტივებისთვის, რაც მნიშვნელოვნად შეამცირებს კომპანიის მოგებას და მატერიალურად და უარყოფითად იმოქმედებს მის ბიზნესზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და ოპერაციების შედეგებზე.

საოპერაციო რისკები

კომპანიის რისკების მართვის და შიდა კონტროლის სისტემებს შესაძლოა ჰქონდეთ ნაკლოვანებები, რომლებმაც შეიძლება ეფექტიანად ვერ უზრუნველყონ კომპანიის საოპერაციო რისკების მისაღებ დონეზე შენარჩუნება.

ბოლო წლებში, მას შემდეგ, რაც კომპანიის ბიზნესი განვითარდა და მოიცვა სხვადასხვა დარგი, მისი ბიზნესის მოდელი და რისკებისადმი მიდრეკილება უფრო კომპლექსური გახდა. კომპანია განუხრელად აუმჯობესებს რისკების მართვის სისტემას, მაგრამ რისკების მართვისკენ მიმართულმა ზომებმა შესაძლოა ვერ გამოავლინოს და შეარბილოს ბიზნესის წინაშე არსებული ყველა არსებითი რისკი. ამიტომ, როდესაც კომპანია ახალ დარგში შედის, ახალ მომხმარებლებთან ამყარებს ურთიერთობას ან ახალ პროდუქტებს თუ სერვისებს ავითარებს, მან შესაძლოა ვერ მოახერხოს ყველა მომავალი რისკის ადეკვატურად იდენტიფიცირება და შეფასება, ვინაიდან რისკების მართვის და კონტროლის ზოგიერთ მის მეთოდს საფუძველად უდევს ბიზნესის ისტორიული გამოცდილება, საბაზრო ქცევა და წარსულში მომხდარი მოვლენები, და ასეთი რისკები შეიძლება ბევრად უფრო დიდი იყოს, ვიდრე კომპანიის ვარაუდები ისტორიული მონაცემების საფუძველზე.

კომპანიის რისკების მართვის სხვა მეთოდები დამოკიდებულია ბაზრებთან, მომხმარებლებთან ან სხვა რელევანტურ საკითხებთან დაკავშირებული ინფორმაციის შეფასებაზე და ეს ინფორმაცია შესაძლოა იყოს არაზუსტი, არასრული, მოძველებული ან არასწორად შეფასებული.

გარდა ამისა, კომპანიის ბიზნესის განვითარებასთან ერთად, მისი რისკების მართვის და შიდა კონტროლის პოლიტიკამ შესაძლოა ეფექტიანად ვერ შეამციროს ყველა ტიპის რისკი, მათ შორის მოულოდნელი რისკები და ის რისკები, რომელთა შესახებ კომპანიას არა აქვს ინფორმაცია და რომლებმაც შესაძლოა ხელი შეუწყოს უმოქმედო აქტივების კოეფიციენტის ზრდას.

ამასთან, საოპერაციო, სამართლებრივ ან ფინანსურ რისკებზე რეაგირებისთვის კომპანიამ უნდა ჩამოაყალიბოს რიგი სხვადასხვა წესების და პროცედურებისა, რათა ზედმიწევნით დააფიქსიროს და შეამოწმოს ტრანზაქციებისა და მოვლენების დიდი რაოდენობა. ამგვარი წესები და პროცედურები შესაძლოა არ იყოს სრულად ეფექტიანი. ნებისმიერმა წარუმატებლობამ კომპანიის რისკების მართვის პროცედურების სათანადოდ განხორციელებაში ან შესაბამისი რისკების იდენტიფიცირებაში შესაძლოა არსებითი უარყოფითი ზეგავლენა მოახდინოს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობაზე და საქმიანობის შედეგებზე.

ბიზნეს ოპერაციები მნიშვნელოვანწილად არის დამოკიდებული საინფორმაციო სისტემების ეფექტიან და უწყვეტ ფუნქციონირებაზე

საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემები მოწყვლადია რამდენიმე პრობლემის მიმართ, მათ შორის კომპიუტერული ვირუსების, არავტორიზებული წვდომის, სერვერის ფიზიკური დაზიანების და კომპიუტერული პროგრამის ან აპარატურის გაუმართაობის წინაშე. საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემების ნებისმიერმა შეფერხებამ ან მათი უსაფრთხოების დარღვევამ შეიძლება სერიოზული უარყოფითი გავლენა იქონიოს ისეთ ბიზნესოპერაციებზე, როგორიცაა მომხმარებლის დროული მომსახურება, ფინანსური მონაცემების სწორად აღრიცხვა და ბიზნესის და მომხმარებლის დაცვა ფინანსური თაღლითობის თუ ქურდობისგან. ბიზნესოპერაციების კომპრომეტირების შემთხვევაში, დაზარალებულ კომპანიის რეპუტაცია და შემცირდება კლიენტის ნდობა ბიზნესის მიმართ და კომპანიამ შესაძლოა მნიშვნელოვანი ფინანსური დანაკარგები განიცადოს, რაც სერიოზულ უარყოფით გავლენას იქონიებს ბიზნესზე, ფინანსურ მდგომარეობაზე, ოპერაციების შედეგებზე, პერსპექტივებსა ან ფულად ნაკადებზე.

გარდა ამისა, არანაირი გარანტია არ არის, რომ ფინანსური თუ ტექნიკური შეზღუდვების გამო, კომპანია შეძლებს, ფეხი აუწყოს უახლეს ტექნოლოგიურ განვითარებას. თუ კომპანია ვერ შეძლებს წარმატებით განხორციელოს ან დაასრულოს კომპანიის საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემების და ინფრასტრუქტურის დაგეგმილი განახლება ან/და ბიზნეს ოპერაციების და საპროგრამო უზრუნველყოფის ადაპტირება, ეს სერიოზულ უარყოფით გავლენას იქონიებს ბიზნესზე, ფინანსურ მდგომარეობაზე, ოპერაციების შედეგებზე, პერსპექტივებსა ან ფულად ნაკადებზე.

- ▶ **კომპანიას აქვს სხვა საოპერაციო რისკები, რომლებიც მის ბიზნეს-საქმიანობასთან არის დაკავშირებული:** ერთ კლიენტზე დამოკიდებულების ხარისხი - 2021 წლის 31 მარტის მდგომარეობით კომპანიის პორტფელის 15.7% (31/12/2020: 13.0%) ხუთ კლიენტზეა კონცენტრირებული. კომპანიამ შეიძლება გააზრებულად ან გაუთვითცნობიერებლად (თუ არ იცის ლიზინგის მიმღებებს შორის არსებული კავშირების შესახებ) გასცეს აქტივები ლიზინგით ერთი და იმავე აქციონერის დაქვემდებარებაში არსებული კომპანიების ჯგუფებზე, რითიც კიდევ უფრო გაზარდოს კონცენტრაცია და შესაბამისად პორტფელის რისკიც.
- ▶ **სექტორზე დამოკიდებულების ხარისხი** - 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის კორპორაციული პორტფელი შეადგენს მთლიანი პორტფელის 63.5%-ს და ძირითადად კონცენტრირებულია 2 წამყვან (მშენებლობა და მომსახურების სფერო) სექტორზე (ჯამში კორპორაციული პორტფელის 30.1% და 19.1%). ასევე იმ შემთხვევაში, თუ კიდევ უფრო გაიზრდება კონკრეტულ სექტორზე/სექტორებზე კონცენტრაციის ხარისხი მნიშვნელოვნად მოიმატებს პორტფელის რისკი, რადგან კომპანიის მომგებიანობა დამოკიდებული გახდება კონკრეტულ სექტორზე, ამ სექტორში წარმოქმნილი პრობლემები კი დიდწილად აისახება კომპანიაზეც.
- ▶ **კლიენტის შესაბამისობა** - კლიენტებს ან მათ აქციონერებს შეიძლება ჰქონდეთ ცუდი საკრედიტო ისტორია, რომელიც მოიცავს ვადაგადაცილებულ გადასახადებსა და დაუფარავ ვალდებულებებს, რაც მათ კრედიტუნარიანობას მნიშვნელოვანი რისკის ქვეშ აყენებს.

- ▶ **აქტივების ფასების შეფასების საიმედოობა** - მიუხედავად იმისა, რომ კომპანია მუშაობს საიმედო მწარმოებლებთან, პორტფელის აქტივების გარკვეული ნაწილი, მეორადი აქტივებისგან შედგება; უფრო მეტიც, არსებობს შემთხვევები, როდესაც კლიენტს ნაკლებად ცნობილი მწარმოებლის აქტივი სჭირდება, რომელიც მას დაბალ ფასს სთავაზობს. ასეთ შემთხვევებში მნიშვნელოვანი ხდება აქტივის ობიექტური/რეალისტური შეფასება - შეფასება კეთდება კომპანიის შემფასებელთა ჯგუფის მიერ (საოპერაციო მიზნებისთვის). ამ ჯგუფის მიერ დადგენილი ღირებულებები, შესაძლოა არ ემთხვეოდეს აქტივის სამართლიან ღირებულებას რამაც კომპანიას შესაძლოა მოუტანოს ზარალი. გარდა ამისა, კომპანია ჩამოწერილი აქტივების შეფასებას აკეთებს დამოუკიდებელი შემფასებლის მეშვეობით. აქტივების შეფასება ხდება როგორც ჩამოწერის მომენტში, ასევე ყოველი წლის ბოლოს. არსებობს რისკი იმისა, რომ აღნიშნული შეფასება შესაძლოა სრული სიზუსტით არ ასახავდეს აქტივების სამართლიან ღირებულებას. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ საშემფასებლო საქმიანობა საქართველოში არ რეგულირდება (გარდა კომერციული ბანკებისთვის, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გაწერილი რეგულაციის შესაბამისად).
- ▶ **გამყიდველის რისკი** - მიუხედავად იმისა, რომ კომპანია აქტივს ყიდულობს მხოლოდ მაღალი რეკუტაციის მქონე მომწოდებლებისგან, მაინც არსებობს რისკი, რომ გამყიდველმა შეიძლება მიიღოს წინასწარი გადახდა, მაგრამ არ გადასცეს აქტივი კომპანიას ან/და მიაწოდოს აქტივი, რომელიც არ აკმაყოფილებს შეთანხმებულ პარამეტრებს, რაც სრულად კომპანიის რისკია. კომპანიისთვის ეს რისკი შემოსაზღვრულია წინასწარ გადახდილი თანხით, რომელიც მომწოდებლების მიხედვით განსხვავებულია. კომპანიას თითოეულ მომწოდებელთან ურთიერთობა დარეგულირებული აქვს შესაბამისი კონტრაქტებით, თუმცა გარკვეული რისკი (მცირე მასშტაბებით) მაინც რჩება. ისტორიულად კომპანიას 2015 წელს დაახლოებით 635,000 ლარის ოდენობის ხარჯი აქვს აღიარებული (წინასწარ გადახდილი ხარჯების ჩამოწერა). თუმცა მენეჯმენტის ცვლილების შემდეგ, აღნიშნული მიმართულებითაც მნიშვნელოვანი გაუმჯობესებაა რისკების მართვის კუთხით და 2016 ეს ხარჯი დაახლოებით 136,800 ლარამდე შემცირებული, 2019 წელს განხორციელდა 340,818 ლარის ოდენობის ხარჯად აღიარება. აღნიშნული ხარჯი დაკავშირებული იყო 2014 წელს გაფორმებულ ხელშეკრულებასთან). 2020 და 2021 წლებში კომპანიას მსგავსი ხარჯი არ ჰქონია. ამ გაუმჯობესების მიუხედავად, არ არსებობს გარანტია იმისა, რომ კომპანიას მომავალში მსგავსი ტიპის ხარჯები არ წარმოეშება.
- ▶ **იურიდიული / საპროცესო რისკი** - კომპანიის თანამშრომლებმა შეიძლება შეცდომა დაუშვან ხელშეკრულების შედგენისას, აქტივების დაზღვევისას ან მომხმარებლისათვის აქტივის გადაცემისას სხვა საკითხებთან ერთად.
- ▶ **კლიენტის თაღლითობის რისკი** - კლიენტს შეუძლია გააყალბოს ფინანსური უწყისები და არასწორი ინფორმაცია წარმოადგინოს კლიენტის ზომის, მასშტაბის და შესაძლებლობების შესახებ.

კომპანიის სადაზღვევო ანაზღაურება შეიძლება საკმარისი არ აღმოჩნდეს, რომ დაფაროს პოტენციური ვალდებულებები ან დანაკარგები

კომპანია, როგორც წესი, ლიზინგის მიმღებებისგან მოითხოვს, რომ ლიზინგის კონტრაქტების ფარგლებში აუნაზღაურონ და დააზღვიონ ვალდებულებები, რომლებიც კომპანიას შეიძლება წარმოექმნას სალიზინგო აქტივების გამოყენების და მათი ექსპლუატაციის, აგრეთვე ქონებისთვის მიყენებული ზიანის და დაკარგვის გამო. კომპანიის ლიზინგის მიმღებები ვალდებული არიან, კომპანიის მოთხოვნის შესაბამისად შეიძინონ დაზღვევა სადაზღვევო კომპანიებისგან. სადაზღვევო პოლისი ლიზინგის კონტრაქტის იდენტური ვადიანობის უნდა იყოს. მიუხედავად იმისა, რომ კონტრაქტების გაფორმებისას კომპანიამ შესაძლოა შეზღუდოს სალიზინგო ქონების გამოყენება (მაგალითად, გეოგრაფიულად), რათა თავიდან იქნეს აცილებული მომავალი რისკები, არ არსებობს იმის გარანტია, რომ მომავალში კომპანიას არ შეეხება სალიზინგო აქტივებიდან გამომდინარე პრეტენზიები.

არ არსებობს არანაირი გარანტია იმისა, რომ ლიზინგის მიმღებების დაზღვევა და კომპანიის მიერ გაწეული რომელიმე პირობითი დაზღვევა ადეკვატური ან საკმარისი იქნება იმისათვის, რომ დაფაროს ყველა სახის პრეტენზია რომელიც შეიძლება კომპანიის წინააღმდეგ აღიძრას. ნებისმიერ სადაზღვევო დაფარვის დეფიციტს ან სადაზღვევო ვალდებულებების შეუსრულებლობას და ზარალის ანაზღაურებაზე უარს ლიზინგის მიმღებების მხრიდან შეუძლია შეამციროს კომპანიის შემოსავლები ზარალის შემთხვევაში და დაუზღვეველი ვალდებულებები წარმოუქმნას კომპანიას, რაც უარყოფით გავლენას მოახდენს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობასა და მის მიერ ფინანსური ვალდებულებების დაკმაყოფილების უნარზე.

კომპანიამ შესაძლოა ვერ აღმოაჩინოს ან თავიდან ვერ აიცილოს მისი თანამშრომლების ან მესამე პირების მიერ თაღლითობის ან სხვა არასათანადო საქციელის ჩადენა

შესაძლებელია, რთული აღმოჩნდეს კომპანიის თანამშრომლების მიერ თაღლითობის (ან სხვა არასათანადო საქციელის, როგორც არის უნებართვო ბიზნესგარიგებები, მექრთამეობა და შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების დარღვევა), ან მესამე პირების მიერ დარღვევების, როგორც არის კანონის დარღვევა, გამოვლენა ან თავიდან აცილება. ამან შეიძლება გამოიწვიოს ფინანსური ზიანი კომპანიისთვის და ხელისუფლების ორგანოების მხრიდან მისთვის სანქციების დაკისრება. ამავე დროს, სერიოზულად დაზარალებულ მისი რეპუტაცია. ამან ასევე შეიძლება ზემოქმედება მოახდინოს კომპანიის უნარზე, ეფექტიანად მოიზიდოს პოტენციური მომხმარებლები, მოიპოვოს მომხმარებელთა ლოიალობა, მიიღოს დაფინანსება ხელსაყრელი პირობებით, მონაწილეობა მიიღოს ტენდერებში და განახორციელოს სხვა ბიზნეს-საქმიანობა.

კომპანიის რისკების მართვის სისტემები, საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემები და შიდა კონტროლის პროცედურები მიზნად ისახავს, მონიტორინგი გაუწიოს კომპანიის ოპერაციებს და ზოგადად მის შესაბამისობას მოქმედ კანონებსა და რეგულაციებთან. თუმცა კომპანიამ შესაძლოა დროულად ან საერთოდ ვერ მოახერხოს დარღვევების ან საეჭვო გარიგებების იდენტიფიცირება. გარდა ამისა, ყოველთვის არ არის შესაძლებელი თანამშრომლების ან მესამე პირების მიერ თაღლითობის ან სხვა არასათანადო საქციელის ჩადენის გამოვლენა და პრევენცია და ის გამაფრთხილებელი ზომები, რომლებსაც კომპანია ახორციელებს ამგვარი ქცევის თავიდან ასაცილებლად და გამოსავლენად, შესაძლოა არ აღმოჩნდეს ქმედითი. ამიტომ კომპანიის წინაშე დგას რისკი, რომ ადრე ჩადენილი ყოფილიყო, მაგრამ არ ყოფილიყო გამოვლენილი თაღლითობა ან სხვა არასათანადო საქციელი, ან რომ ასეთი რამ მომავალში მოხდეს. ამან შესაძლოა არსებითი უარყოფითი ზეგავლენა მოახდინოს კომპანიის ბიზნესზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და საქმიანობის შედეგებზე.

სტრატეგიულ განვითარებასთან დაკავშირებული და სხვა რისკები

კომპანიის წარმატება ბიზნესში დამოკიდებულია მის უნარზე, მოიზიდოს და შეინარჩუნოს უმაღლესი რგოლის მენეჯმენტი და საკვანძო თანამშრომლები.

კომპანია საქმიანობას ეწევა სულ უფრო კონკურენტულ საბაზრო გარემოში, სადაც აუცილებელია მაღალი დონის სპეციალური ცოდნა სალიზინგო აქტივების ეფექტიანი მართვისათვის. კომპანიის წარმატება დამოკიდებულია მისი უმაღლესი რგოლის მენეჯმენტის გუნდის და საკვანძო თანამშრომლების განუხრელ მუშაობაზე. კომპანიის უმაღლესი რგოლის მენეჯმენტი გადამწყვეტ როლს ასრულებს მის ოპერაციებში. თითოეულ მათგანს აქვს საქართველოს ფინანსურ ან ლიზინგის ინდუსტრიაში მუშაობის მრავალწლიანი გამოცდილება და ისინი კოლექტიურად ფლობენ კომპანიის ბიზნესის ძირითადი მიმართულებების, მომხმარებლებისა და კონკურენტების, ასევე ბიზნესთან დაკავშირებული კანონების შესახებ საფუძვლიან ცოდნას. ამიტომ მათ არსებითი მნიშვნელობა ენიჭებათ კომპანიის მიერ წარმატების მისაღწევად აუცილებელი სტრატეგიების ფორმულირებასა და განხორციელებაში. თუმცა უმაღლესი რგოლის მენეჯმენტის გუნდის წევრებმა და საკვანძო თანამშრომლებმა შეიძლება ნებაყოფლობით შეწყვიტონ კომპანიაში მუშაობა ან დატოვონ თავიანთი პოზიციები ისეთი მიზეზების გამო, რომლებიც სცილდება კომპანიის კონტროლის ფარგლებს. უმაღლესი რგოლის მენეჯმენტის გუნდიდან რომელიმე წევრის და რომელიმე საკვანძო თანამშრომლის მიერ სამსახურის დატოვებამ შესაძლოა ზიანი მიაყენოს კომპანიის მოქმედების უნარს და დააბრკოლოს ბიზნესისა და ზრდის სტრატეგიების განხორციელებისკენ მიმართული მისი ძალისხმევა. კომპანიამ გონივრულ ვადაში შესაძლოა ვერ მოახერხოს მათი ჩანაცვლება ეკვივალენტური ცოდნისა და გამოცდილების მქონე თანამშრომლებით.

კომპანიის საქმიანობის წარმატება ასევე დამოკიდებულია მის უნარზე, მოიზიდოს და შეინარჩუნოს კვალიფიციური თანამშრომლები მისი ოპერაციების საწარმოებლად. მას ასევე შეიძლება დასჭირდეს მაღალი ანაზღაურების და სხვა სარგოების შეთავაზება საკვანძო თანამშრომლების მოსაზიდად და შესანარჩუნებლად და ანაზღაურება და სარგოები შესაძლოა არაპროგნოზირებადი სახით ან იმაზე უფრო მაღალი ტემპით გაიზარდოს, ვიდრე კომპანიის შემოსავლები. ამას ასევე შეუძლია არსებითი უარყოფითი ზეგავლენა მოახდინოს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობასა და საქმიანობის შედეგებზე.

არ არსებობს იმის გარანტია, რომ მაკონტროლებელი აქციონერი კვლავაც გააგრძელებს კომპანიის მხარდაჭერას, ხოლო კომპანიის კონტროლის ცვლილებამ კი შეიძლება არსებითი ხასიათის უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ლიზინგის ბიზნესზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და ოპერაციების შედეგებზე

კომპანია ბევრ ასპექტში იღებს მისი 100%-იანი წილის მფლობელის, სს საქართველოს ბანკის მხარდაჭერას.

კომპანია ახორციელებს თავის საქმიანობას საქართველოს ბანკთან თანამშრომლობით, რომელსაც მომხმარებელთა ფართო წრე და ძლიერი მარკეტინგული რესურსი აქვს. კომპანიის საკრედიტო პოზიციაზე მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს „საქართველოს ბანკი“. ეს ხელს უწყობს კომპანიის დაფინანსების ხარჯების შემცირებას, დაფინანსების არხების გაფართოებას და განამტკიცებს მის პოზიციას სხვადასხვა გარიგების დადების დროს.

თუ „საქართველოს ბანკი“ მხარდაჭერა კომპანიის მიმართ შეიცვლება, ამან შესაძლოა კომპანიის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და ოპერაციების შედეგებზე მნიშვნელოვანი უარყოფითი გავლენა იქონიოს.

თუ კომპანია ვერ შეინარჩუნებს სალიზინგო აქტივების პორტფელის ზრდას, ეს არსებით და უარყოფით გავლენას მოახდენს მის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და საოპერაციო შედეგებზე

კომპანიის შემოსავლები ფინანსური ლიზინგიდან წარმოადგენს საპროცენტო შემოსავლებს ფინანსური ლიზინგისა და უკულიზინგის საქმიანობიდან. 2019 და 2020 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსური ლიზინგის პორტფელი (დებიტორული დავალიანება) შესაბამისად 130,359 და 106,752 ათას ლარს შეადგენდა. სალიზინგო აქტივების პორტფელის ზრდაზე/კლებაზე შეიძლება საქართველოს ეკონომიკურმა პირობებმა ან სხვა მაკროეკონომიკურმა ფაქტორებმა იმოქმედონ, მაგალითად, მშპ-ს ზრდამ/კლებამ, ინფლაციის დონისა და საპროცენტო განაკვეთების მერყეობამ, ისევე როგორც, სალიზინგო კანონმდებლობისა თუ სამთავრობო რეგულაციების ცვლილებებმა. 2020 წელს არსებულმა პანდემიამ უარყოფითად იმოქმედა კომპანიის პორტფელზე. არ არსებობს გარანტია იმისა, რომ კომპანია შეძლებს სალიზინგო აქტივების პორტფელის ზრდას მომავალში.

კომპანია 2017 წლიდან შევიდა უფრო მაღალრისკიან საცალო ბაზარზე („ტურბო“) და ამ სტრატეგიის წარუმატებლობამ შესაძლოა არსებითი უარყოფითი გავლენა იქონიოს მის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და საოპერაციო შედეგებზე.

2017 წლის სექტემბერში კომპანია უფრო მაღალშემოსავლიან და ასევე შედარებით მაღალრისკიან საცალო ბაზარზე შევიდა „ტურბო“-ს სახით. ეს არის სწრაფი ლიზინგი ფიზიკური პირებისთვის, რომლებზეც ლიზინგის გაცემა საკმაოდ ზრდის კომპანიის საკრედიტო რისკს. მიუხედავად იმისა, რომ საპროცენტო განაკვეთები ამ პროდუქტზე შედარებით მაღალია (საშუალოდ ეფექტური 40%-ზე მეტი), არის იმის რისკი, რომ „ტურბოს“ მომხმარებლების დიდმა ნაწილმა ვერ შეძლოს ლიზინგის შენატანების გადახდა, კომპანიამ ვერ შეძლოს დასაკუთრებული აქტივის სწრაფად გაყიდვა ან ხელახალი ლიზინგი და წაგება ნახოს პორტფელის დიდ ნაწილზე.

2018 წლის სექტემბრის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის ზღვართან დაკავშირებული რეგულაციით, შესაძლებელია მხოლოდ 50%-ზე დაბალი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით სესხების გაცემა. მიუხედავად იმისა, რომ ტურბოს არსებული საშუალო ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი 40%-ია, არსებობს რისკი იმისა, რომ საპროცენტო განაკვეთის ზედა ზღვრის დაწესება უარყოფით გავლენას იქონიებს „ტურბოს“ პორტფელისა და მომგებიანობის ზრდაზე.

დარგები, რომლებშიც კომპანია მონაწილეობს, სულ უფრო კონკურენტული ხდება

ლიზინგის ინდუსტრია სწრაფად ვითარდება და სულ უფრო კონკურენტული ხდება. მართალია, საქართველოს ლიზინგის ინდუსტრიას განვითარების ჯერ კიდევ დიდი პოტენციალი აქვს, მაგრამ არ არსებობს გარანტია იმისა, რომ კომპანია შეძლებს შეინარჩუნოს არსებული პოზიციები სულ უფრო ინტენსიური კონკურენციის ფონზე. კომპანიის ზოგიერთ კონკურენტს შესაძლოა ჰქონდეს მეტი ფინანსური და მმართველობითი რესურსები, ვიდრე კომპანიას, ასევე მომხმარებელთა ქსელები და ურთიერთობები, უფრო დაბალი ფინანსური ხარჯები და რისკებისადმი უფრო მაღალი ტოლერანტობა ან რისკების შეფასების იმგვარი განსხვავებული მეთოდები, რომ მათ შეძლონ განიხილონ ან ხელი მიუწვდეთ უფრო მრავალფეროვან ინვესტიციებზე, დაამყარონ მეტი ურთიერთობები და უფრო აქტიურად გააკეთონ ფასების შეთავაზება გასაყიდი აქტივებისათვის. გარდა ამისა, კომპანიის ზოგიერთმა კონკურენტმა შესაძლოა პერსპექტიული ლიზინგის მიმღებებს შესთავაზონ უკეთესი პირობები, ვიდრე კომპანიამ.

კომპანიის საქმიანობა უმთავრესად მოიცავს მშენებლობის, წარმოების და მომსახურების სხვადასხვა ქვესექტორებს. ეს საქმიანობა შესაძლოა შესაბამისი დარგების ეკონომიკური განვითარების ციკლების გავლენის ქვეშ მოექცეს სხვადასხვა ხარისხით. იმ ცვლილებების ტიპი, დრო და ხარისხი, რომლებიც ამა თუ იმ დარგისთვის ჩვეულ პირობებში შეიძლება მოხდეს, უმეტესწილად არაპროგნოზირებადია. იმ შემთხვევაში, თუ დარგში ჩავარდნა მოხდა, არახელსაყრელმა ეკონომიკურმა და საბაზრო პირობებმა შეიძლება შეამციროს მოთხოვნა სალიზინგო მომსახურებაზე, ხოლო კლიენტებში დეფოლტის ზრდა და სალიზინგო აქტივების ხარისხის გაუარესება უარყოფით გავლენას მოახდენს კომპანიის საქმიანობაზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და საოპერაციო შედეგებზე.

კომპანია ასევე კონკურენციას უწევს მსხვილ კომერციულ ბანკებსა და ფინანსური მომსახურების სხვა პროვაიდერებს საქართველოში. ამ დაწესებულებებმა კომპანიის არსებულ და პოტენციურ მომხმარებლებს დაფინანსება შესაძლოა უფრო ხელსაყრელი პირობებით მისცენ. გარდა ამისა, კონკურენტული პირობები შეიძლება შესთავაზონ კონკრეტული სახის ლიზინგის პროდუქტებზე ამ აქტივების დისტრიბუტორებმა/დილერებმაც.

კომპანიაზე შესაძლოა უარყოფითი გავლენა ჰქონდეს საკონტრაქტო მოთხოვნებს, საჩივრებს, სასამართლო განხილვას და ნეგატიურ საჯარო ინფორმაციას.

კომპანიაზე შესაძლოა უარყოფითად იმოქმედოს საკონტრაქტო მოთხოვნებმა, საჩივრებმა და სასამართლო პროცესმა, რომლებიც პარტნიორებთან, მომხმარებლებთან, კონკურენტებსა თუ მარეგულირებელ ორგანოებთან ურთიერთობებიდან გამომდინარეობს, ასევე ნეგატიურმა საჯარო ინფორმაციამ კომპანიის შესახებ. ნებისმიერმა ასეთმა სასამართლო პროცესმა, საჩივარმა, საკონტრაქტო მოთხოვნამ ან ნეგატიურმა საჯარო ინფორმაციამ შესაძლოა სერიოზული უარყოფითი გავლენა იქონიოს ბიზნესზე, ფინანსურ მდგომარეობაზე, ოპერაციების შედეგებზე, პერსპექტივებსა ან ფულად ნაკადებზე.

სასამართლო პროცესის მოპასუხეობა, წარმატებითაც რომ დასრულდეს, დიდ დროსა და ყურადღებას მოითხოვს კომპანიის მენეჯმენტისგან, ასევე, საკმაოდ დიდ თანხებს იურიდიული მოსაკრებლების და სხვა თანმდევი ხარჯებისთვის. ბიზნესზე ვრცელდება მარეგულირებელი საქმისწარმოებაც და კომპანიამ შეიძლება მარეგულირებელ საქმისწარმოებაში მოქმედი კანონების, წესებისა და რეგულაციების ინტერპრეტაციამ დააზარალოს, მათ შორის იმ მარეგულირებელ საქმისწარმოებაში, რომლის მხარეც ის არ არის. ნებისმიერმა ასეთმა მოვლენამ შეიძლება სერიოზული უარყოფითი გავლენა იქონიოს ბიზნესზე, ფინანსურ მდგომარეობაზე, ოპერაციების შედეგებზე, პერსპექტივებსა ან ფულად ნაკადებზე.

გაფიცვებმა და სხვა აქციებმა შეიძლება შეაფერხოს კომპანიის ფუნქციონირება ან გააძვიროს კომპანიის ობიექტების ოპერირება

2021 წლის 31 მარტის მდგომარეობით კომპანიას 78 სრულ განაკვეთზე მომუშავე თანამშრომელი ყავდა. ამ რაოდენობის ან ხელფასის ნებისმიერი შემცირება სამუშაოს შეფერხებას გამოიწვევს. სამუშაოს შეფერხება ან საოპერაციო პერსონალის მოზიდვასა ან შენარჩუნებაში წარუმატებლობა სერიოზულ უარყოფით გავლენას იქონიებს ბიზნესზე, ფინანსურ მდგომარეობაზე და ოპერაციების შედეგებზე.

კომპანიას დღემდე არ ჰქონია შემთხვევა, რომელიც საქართველოს კანონის და შრომის კოდექსის 49-ე მუხლის თანახმად ჩაითვლებოდა გაფიცვად, სასამართლო პროცესად ან საკონტრაქტო ვალდებულებების შესრულების ნებაყოფლობით უარყოფად.

ემიტენტის დედა კომპანია სს საქართველოს ბანკის ჯგუფის-ის აქციები სავაჭროდ დაშვებულია ლონდონის საფონდო ბირჟაზე (LON: BGEO), რაც შესაბამისად გარკვეულ შეზღუდვებსა და მოთხოვნებთან არის დაკავშირებული

ემიტენტის დედა კომპანია „სს საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ აქციები სავაჭროდ დაშვებულია ლონდონის საფონდო ბირჟაზე, რაც გარკვეულ შეზღუდვებსა და მოთხოვნებთან არის დაკავშირებული. არსებობს რისკი, რომ მშობელმა კომპანიამ ვერ მოახერხოს ზემოთაღნიშნული მოთხოვნების დაკმაყოფილება, რაც რეპუტაციულ რისკს შეუქმნის მას და შესაძლოა უარყოფითად აისახოს ემიტენტზეც, როგორც მის შვილობილზე. ასევე, არსებობს რისკი, რომ ჯგუფზე დაწესებულმა შეზღუდვებმა ბირჟისა თუ ინვესტორების მიერ (მაგ: დათქმები სესხებზე, სხვადასხვა პოლიტიკასთან შესაბამისობა (compliance)) გავლენა იქონიოს ემიტენტზე და მის მაჩვენებლებსა თუ გეგმებზე.

ქვემოთ მოცემულია საქართველოს ბანკის ჯგუფის აქციის ფასების ტრენდი (დღის დახურვის ფასი, ბრიტანულ გირვანქა სტერლინგებში) უკანასკნელი 3 წლის განმავლობაში:

1.3. ფინანსური მდგომარეობა

საოპერაციო შედეგების განხილვა:

კომპანია ძირითად შემოსავალს ფინანსური იჯარიდან იღებს. 2020 წლის პირველ სამ თვესთან შედარებით, 2021 წელს ეს შემოსავალი 22%-ით შემცირდა და 6,248 ათასი ლარი შეადგინა. ეს მნიშვნელოვანი კლება ძირითადად გამოწვეულია პანდემიისა და თანმხლები რეცესიის გამო შემცირებული პორტფელით. 2019 წლის 31 დეკემბერთან შედარებით 2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 მარტის მდგომარეობით პორტფელი შესაბამისად 18.1%-ით და 18.0%-ით არის შემცირებული.

მოგება-ზარალის ანგარიშგება, ათასი ლარი	3M21 არააუდირებული	3M20 არააუდირებული	2020 აუდირებული	2019 აუდირებული
საპროცენტო შემოსავალი				
შემოსავალი ფინანსური იჯარიდან	6,248	8,022	33,188	27,439
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	298	33	1,122	283
საპროცენტო ხარჯი				
საპროცენტო ხარჯი გამოყენების უფლებით ფლობილ ვალდებულებებზე	(18)	(13)	(54)	(63)
სასესხო დავალიანება	(1,839)	(1,674)	(7,932)	(6,143)
გამოშვებული ობლიგაციები	(1,620)	(1,428)	(6,067)	(3,995)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	3,069	4,940	20,258	17,520
<i>წმინდა საპროცენტო მარჟა</i>	<i>46.9%</i>	<i>61.3%</i>	<i>59.0%</i>	<i>63.2%</i>
გაუფასურების რეზერვის ხარჯი გაცემულ სესხებზე	390	(1,860)	(6,959)	(1,595)
გაუფასურების რეზერვის ხარჯი სხვა აქტივებზე	-	-	31	(91)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების გაუფასურების რეზერვის ხარჯის შემდეგ	3,459	3,080	13,330	15,834
<i>წმინდა საპროცენტო მარჟა ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების გაუფასურების ხარჯის შემდეგ</i>	<i>52.8%</i>	<i>38.2%</i>	<i>38.9%</i>	<i>57.1%</i>
სხვა საოპერაციო შემოსავალი				
შემოსავალი ჯარიმებიდან	1,044	623	3,379	2,059
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	156	296	1,257	1,075
წმინდა შემოსავალი (ზარალი) ვალუტის კონვერტაციიდან	(1,038)	(3,368)	(4,265)	(532)
სულ საოპერაციო შემოსავალი	3,620	632	13,701	18,436
სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	(2,585)	(3,378)	(11,816)	(11,054)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	(731)	(820)	(2,617)	(2,610)
ლიზინგით გაცემის მიზნებისთვის ფლობილი აქტივების ჩამოწერა	(210)	103	(3,257)	(883)
სულ საოპერაციო ხარჯები	(3,526)	(4,096)	(17,690)	(14,547)
მოგება დაბეგვრამდე	95	(3,463)	(3,989)	3,889
<i>მოგების მარჟა დაბეგვრამდე</i>	<i>1.4%</i>	<i>-43.0%</i>	<i>-11.6%</i>	<i>14.0%</i>
მოგების გადასახადი	(1)	(1)	(8)	(22)
წმინდა მოგება	94	(3,465)	(3,997)	3,867
<i>წმინდა მოგების მარჟა</i>	<i>1.4%</i>	<i>-43.0%</i>	<i>-11.6%</i>	<i>14.0%</i>

2021 წლის პირველ სამ თვეში დაგეგმირებული 6,248 ათასი ლარის ფინანსური იჯარიდან საპროცენტო შემოსავლიდან 56% (3,478 ათასი ლარი) ლარში დენომინირებული ლიზინგებიდან იყო, 36% (2,268 ათასი ლარი) კი დოლარში დენომინირებული ლიზინგებიდან (დანარჩენი 8% ევრო). აღსანიშნავია, რომ 2017 წელს ლარში დენომინირებული ლიზინგებიდან შემოსავალი მთლიანი შემოსავლის მხოლოდ 8% იყო, 2018 წელს 28%, 2019 წელს 50%, 2020 წელს კი 56%. მოსალოდნელია, რომ ლარში დენომინირებული პორტფელის (და შესაბამისი შემოსავლის) წილი კიდევ უფრო გაიზარდება (განსაკუთრებით საცალო პორტფელის ხარჯზე ახალი რეგულაციების გამო).

კომპანიის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთები გაცემულ ლიზინგებზე ვალუტების მიხედვით შემდეგია:

	31-03-21	31-03-20	2020	2019
ლარი	35.47%	32.41%	37.75%	32.83%
აშშ	28.57%	22.66%	22.10%	22.75%
ევრო	18.56%	18.12%	16.20%	19.12%

კომპანიის დაფინანსების წყაროები საბანკო სესხები და საჯაროდ გამოშვებული ობლიგაციებია. 2021 წლის 31 მარტის მდგომარეობით, მთლიანი პროცენტიანი ვალდებულებების 36%-ს ადგილობრივი ბანკებიდან მოზიდული სესხები წარმოადგენდა, 11%-ს საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებიდან მოზიდული სახსრები, ხოლო დანარჩენ 53%-ს გამოშვებული ობლიგაციები. საპროცენტო ხარჯი ამ ვალდებულებებზე 11.5%-ით გაიზარდა 2020 წლის იმავე პერიოდთან შედარებით, თუმცა დაფინანსების საშუალო განაკვეთები მნიშვნელოვნად არ შეცვლილა. აღნიშნული ზრდა გამოწვეულია პროცენტიანი ვალდებულებების ზრდით.

ფინანსურ ვალდებულებებზე საპროცენტო განაკვეთები სხვადასხვა ვალუტების მიხედვით წარმოდგენილია ქვემოთ:

	31-03-21	31-03-20	2020	2019
ლარი	11.22%	11.49%	11.14%	11.06%
აშშ	7.21%	7.80%	7.21%	7.70%
ევრო	-	5.36%	-	5.12%

კომპანია მუდმივად ცდილობს დაფინანსების წყაროების დივერსიფიკაციას.

ფინანსური იჯარიდან მიღებული შემოსავლის გარდა, კომპანიის საპროცენტო შემოსავალში აისახება დეპოზიტებზე არსებულ ფულზე დარიცხული პროცენტი. ამ ტიპის შემოსავლის ოდენობამ 2021 წლის 3 თვეში 298 ათასი ლარი შეადგინა, რაც 9-ჯერ აღემატება 2020 წლის იმავე პერიოდის მონაცემს (33 ათასი ლარი). ამ ზრდის მიზეზი პანდემიით გამოწვეული გაზრდილი ლიკვიდობის სტარტეგიაა, რის გამოც კომპანია ბალანსზე ბევრად მეტ ფულად სახსრებს იტოვებს, ვიდრე წარსულში.

გაუფასურების რეზერვის ხარჯი ამობრუნდა 2021 წლის პირველ სამ თვეში და ამობრუნების მოცულობამ 390 ათასი ლარი შეადგინა. ეს უმეტესად გამოწვეული იყო მაღალი გაუფასურების რეზერვის ხარჯით 2020 წლის განმავლობაში: 2020-ის პირველ სამ თვეში 1,860 ათასი ლარი, ფინანსური იჯარის შემოსავლის 23%, 2020 წლის 12 თვის განმავლობაში კი - 6,959 ათასი ლარი, ფინანსური იჯარის შემოსავლის 21%. იგივე მაჩვენებელი საგრძნობლად მცირე - 6% იყო წინა წლის იმავე პერიოდში. 2020 წელს აღნიშნული მაჩვენებლის ზრდა გამოწვეული იყო 2020 წლის COVID-19-ის პანდემიასთან დაკავშირებით ქვეყანაში გამოცხადებული საგანგებო მდგომარეობითა და შექმნილი ეკონომიკური პრობლემებით. შეწყვეტილი ეკონომიკური საქმიანობებიდან გამომდინარე, კომპანიამ მოახდინა კლიენტების სესხების რესტრუქტურირაცია. გარდა ამისა, გაუარესებული ეკონომიკური პროგნოზებისა და მოლოდინების გამო კომპანიამ გაზარდა რეზერვების კოეფიციენტი. აღნიშნული ფაქტორების შედეგად მკვეთრად გაიზარდა გაუფასურების რეზერვის ხარჯი და შესაბამისად, მისი ფარდობა საპროცენტო შემოსავალთან.

სხვა საოპერაციო შემოსავლის მნიშვნელოვანი პუნქტია **შემოსავალი ჯარიმებიდან**, რომელიც 2021 წლის პირველ სამ თვეში წინა წლის იმავე პერიოდთან შედარებით 67%-ით გაიზარდა და 1,044 ათასი ლარი შეადგინა. 64% -იანი ზრდა შეიმჩნეობა 2020 წელსაც, 2019 წლის მონაცემთან შედარებით, რაც გამოწვეული იყო 2020 წლის განმავლობაში ვადაგადაცილებების ზრდით პანდემიის გამო.

სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები წინა წლის იმავე პერიოდთან შედარებით 23%-ით შემცირდა და 2,585 ათას ლარს გაუტოლდა, თანამშრომელთა ხელფასები კი 2021 წლის პირველ სამ თვეში წინა წლის იმავე პერიოდთან შედარებით 3%-ით შემცირდა და 477 ათასი ლარი შეადგინა. ეს შემცირება გამოწვეულია თანამშრომელთა რაოდენობის კლებით (2020 წლის დასაწყისში კომპანიას 97 თანამშრომელი ჰყავდა, 2020 წლის ბოლოს კი 77). 23%-ის არის შემცირებული თანამშრომელთა ბონუსებიც, რაც უმეტესად პანდემიის ფონზე 2020 წლის კომპანიის პერფორმანსით არის გამოწვეული.

ამ ხარჯების დეტალური ჩაშლა წარმოდგენილია ქვემოთ:

000 ლარი	3M21	3M20	2020
ხელფასი	477	491	2,007
ბონუსი	254	330	609
დაზღვევის ხარჯი	1,561	1,793	6,784
ქონების გადასახადი	400	700	1,934
მარკეტინგის ხარჯები	29	142	326
პროფესიული ხარჯები	205	246	878
ქირა	95	95	368
სხვა ხარჯები	333	458	1,527
სულ საოპერაციო ხარჯები	3,355	4,254	14,433

სადაზღვევო ხარჯები მთლიანი ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯების 47% იყო და წინა წლის იმავე პერიოდთან შედარებით 13%-ით შემცირდა. ეს ხარჯები ძირითადად დაკავშირებულია პორტფელთან და პორტფელის შემცირების შესაბამისად არის შემცირებული. 2020 წლის ბოლოს სადაზღვევო ხარჯებისა და მთლიანი საშუალო პორტფელის ფარდობა იყო 6.1%, ხოლო 2021 წლის 3 თვეში 5.8%¹. ზოგადად, სადაზღვევო ხარჯი გარკვეულწილად მერყეობს კონკრეტული სალიზინგო აქტივის პოტენციური მფლობელის მიხედვით.

ქონების გადასახადი მთლიანი ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯების 12% იყო. ეს ხარჯი შედგება ქონების გადასახადისგან, რომელიც იანგარიშება, როგორც ყველა გალიზინგებული აქტივის საწყისი ღირებულების 0.6%. ამ ხარჯის შემცირება პირდაპირ დაკავშირებულია სალიზინგო პორტფელის შემცირებასთან.

მარკეტინგის ხარჯები დაახლოებით 5-ჯერ არის შემცირებული, რაც გამოწვეულია პანდემიის პირობებში არსებული ფრთხილი საინვესტიციო პოლიტიკით და მაღალი ლიკვიდობის შენარჩუნების სტრატეგიით.

ამ მუხლში შემავალი სხვა ხარჯები მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა და არც ინდივიდუალურად არის მატერიალური.

ინფორმაცია კაპიტალისა და სასესხო ვალდებულებების შესახებ

2021 წლის 31 მარტის მდგომარეობით მთლიანი პროცენტის ვალდებულებები 160,998 ათასი ლარი იყო და მთლიანი აქტივების 84%-ს შეადგენდა. მთლიანი ვალდებულებების 36% შედგებოდა ადგილობრივი ბანკებიდან მოზიდული სესხებიდან, 11% საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტებიდან მოზიდული სესხებიდან, ხოლო 53% კი გამოშვებული ობლიგაციებიდან.

მსესხებლის დასახელება	ვალუტა	დარჩენილი ვადა	ძირი	დარიცხული პროცენტი
ბანკი 1	ლარი	2 წელი	3,223	6
ბანკი 2	ლარი	1 წელი	1,170	12
ბანკი 3	ლარი	1 წელი	12,049	20
ბანკი 4	ლარი	2 წელი	11,870	32
ბანკი 5	ლარი	1-2 წელი	9,815	87
ბანკი 6	ლარი	1 წელი	10,000	248
ბანკი 7	ლარი	1 წელი	10,000	52
სფი	აშშ დოლარი	3 წელი	17,015	-
ობლიგაციები	აშშ დოლარი	1-2 წელი	85,400	-
სულ პროცენტის ვალდებულებები			160,541	457

¹ აღნიშნული კოეფიციენტის დათვლის მიზნებისთვის 2021 წლის 333 თვის სადაზღვევო ხარჯის გაწლიურებული - 12/3-ზე გამრავლებული ნიშნული იყო გამოყენებული.

2018 წლის ივნისში კომპანიამ ასევე გამოუშვა 5 მილიონი აშშ დოლარის (ISIN GE2700603659) ღირებულების საჯარო ობლიგაციები, ფიქსირებული კუპონის 6.5% წლიური განაკვეთით, დაფარვის ვადით 2021 წლის 22 ივნისს, თუმცა ამ ობლიგაციების სრული განთავსება არ მომხდარა და ჯამურად 2019 წლის 31 მარტის მდგომარეობით განთავსებული იყო 4,933 ცალი, 4.93 მილიონი აშშ დოლარის ღირებულების ობლიგაციები. პროსპექტის შედგენის თარიღისთვის გამოსყიდული იყო 38 ცალი ობლიგაცია და დარჩენილია 4,895 ცალი, ანუ 4.89 მილიონი აშშ დოლარის ღირებულების ობლიგაციები. ობლიგაციები წარმოადგენენ არაუზრუნველყოფილ, არასუბორდინირებულ ვალდებულებას. ობლიგაციების ნომინალური ღირებულება - 1,000 აშშ დოლარი.

კომპანია 2019 წლის იანვარში გეგმავდა ლარში დენომინირებული ობლიგაციების ემისიას, თუმცა 2018 წლის ბოლოს კომპანიამ საბანკო სესხის სახით მოიძია საჭირო რესურსები შედარებით ხელსაყერლი პირობებით და ობლიგაციების ემისიაზე უარი განაცხადა.

2019 წლის აგვისტოს კომპანიამ გამოუშვა 10 მილიონი აშშ დოლარის (ISIN GE 2700603840) ღირებულების საჯარო ობლიგაციები, ფიქსირებული კუპონის 7.5% წლიური განაკვეთით, დაფარვის ვადით 2021 წლის 9 აგვისტო.

2020 წლის 31 აგვისტოს კომპანიამ გამოუშვა და სრულად განათავსა 10 მილიონი აშშ დოლარის (ISIN GE2700603949) ღირებულების ობლიგაციები, რომელთაც ფიქსირებული 7.5% კუპონის განაკვეთი აქვთ, დაფარვის ვადა კი 2022 წლის 31 აგვისტოა.

2020 წლის და 2021 წლის 3 თვის განმავლობაში კომპანიამ მოახდინა 56,517 ათასი ლარის, 11,170 ათასი დოლარისა და 4,3,702 ათასი ევროს როლოვერი და 19,815 ათასი ლარისა და 5,000 ათასი დოლარის ახალი სესხის აღება.

ფინანსური კოვენანტების მიმოხილვა

კომპანიას სხვადასხვა ბანკიდან აღებულ სესხებზე სხვადასხვა ტიპის კოვენანტები აქვს. ძირითადი/ყველაზე მკაცრი კოვენანტები (არასრული/მენეჯმენტის მიერ შერჩეული) და შესაბამისი მაჩვენებლები 2020 წლის 31 მარტის მდგომარეობით წარმოდგენილია ქვემოთ:

კოვენანტის ტიპი	ობლიგაციების გამოშვების			აკმაყოფილებს კი/არა
	ფაქტობრივი	შედეგ	ლიმიტი	
PAR30	6.07%	6.07%	Max 10.00%	კი
PAR90	3.39%	3.39%	Max 5.00%	კი
დასაკუთრებული აქტივების კოეფიციენტი	22.62%	22.62%	Max 35.00%	კი
პროცენტის დაფარვის კოეფიციენტი	21.48%	21.48%	Min 15.00%	კი
საოპერაციო ხარჯები შემოსავალთან	23.41%	23.41%	Max 45.00%	კი
სესხის დაფარვის კოეფიციენტი	121.03%	121.03%	Min 115.00%	კი
წმინდა სესხი / მთლიან საოპერაციო აქტივებთან	81.67%	81.67%	Max 90.00%	კი
ვადიანობის შესაფერისობის კოეფიციენტი	-271.44%	-271.44%	Max 100.00%	კი
მიმდინარე კოეფიციენტი	1.22	2.33	Min 1.00	კი
ლევერიჯი 1	7.81	7.81	Max 8.00	კი
ლევერიჯი 2	84.89%	84.89%	Max 90.00%	კი
			Min -50.00% - Max	
ღია სავალუტო პოზიცია 1	8.53%	8.53%	50.00%	კი
ღია სავალუტო პოზიცია 2	102.97%	102.97%	Min 80.00%	კი
კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 1	21.80%	21.80%	Min 15.00%	კი
კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 2	10.87%	10.87%	Min 10.00%	კი

2020 წლის განმავლობაში კომპანიამ დაარღვია PAR30, PAR90 და მიმდინარე კოვენანტების კოეფიციენტი.

დარღვეული PAR30 და PAR90 კოვენანტები 2020 წლის COVID-19-ის პანდემიისა და მის შესაჩერებლად გამოცხადებული საგანგებო მდგომარეობის შედეგია. ამ პერიოდში კომპანიის საცალო მიმართულების ფაქტობრივად ყველა კლიენტს ავტომატური 3 თვიანი საშეღავათო პერიოდი გაუაქტიურდა. კომპანიას აღნიშნულ დარღვევებთან დაკავშირებით მოპოვებული აქვს გათავისუფლების წერილი კრედიტორებისგან.

დარღვეული მიმდინარე კოეფიციენტის კოვენანტის ძირითადი გამომწვევი ფაქტორი იყო მოკლევადიანი ვალდებულებების მკვეთრი ზრდა. კომპანიას ბოლო წლებში პორტფელის აგრესიული ზრდის სტრატეგია ჰქონდა, რისი დაფინანსებისთვისაც აქტიურად იყენებდა გრძელვადიან სესხებს. 2020 წლის განმავლობაში რამდენიმე ასეთ სესხსა და ობლიგაციას დაფარვის ვადა უახლოვდებოდა, თუმცა კომპანიამ მოახერხა ვადამოსული ვალდებულებების რეფინანსირება და გამოასწორა მიმდინარე კოეფიციენტის კოვენანტის დარღვევა. კომპანიას აღნიშნულ დარღვევასთან დაკავშირებით მოპოვებული აქვს გათავისუფლების წერილი კრედიტორებისგან.

კომპანიის კაპიტალი

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, **კომპანიის საწესდებო და დამატებით შეტანილი** კაპიტალი შეადგენდა 18,527 ათასსა და 18,368 ათას ლარს, შესაბამისად. 2021 წლის 31 მარტის მდგომარეობით ეს რიცხვი მიზერულად გაიზარდა და 18,554 ათასი ლარი შეადგინა.

2019 წლის 31 დეკემბრიდან 2021 წლის 31 მარტის ჩათვლით **დივიდენდები** კომპანიას არ გამოუცხადებია და არ გაუცია და ამ პერიოდში მთლიანი კაპიტალი 18.8%-ით შემცირდა 2020 წელს დაგენერირებული ზარალის გამო და 20,618 ათას ლარს მიაღწია.

1.4. სამომავლო სტრატეგია და მიზნები

კომპანიამ 2015 წლიდან მკვეთრად შეცვალა მოქმედი განვითარების სტრატეგია და ამჟამად ძალიან ზუსტი მიზნები და მიმართულებები აქვს.

კომპანიამ წინა წლების გამოცდილების გათვალისწინებისა და ბაზარზე არსებული ტენდენციების შესწავლის საფუძველზე მოახდინა არსებული სტრატეგიის შემუშავება. ახალი ბიზნეს მოდელი შედარებით მოქნილი და დახვეწილია აქტივის სამართლიანი ღირებულების დადგენის, სანდო მომწოდებლის სწორად შერჩევის, არაკეთილსინდისიერი გადამხდელების დროული/სწორი იდენტიფიკაციის, საექვო მოთხოვნების ადეკვატური რეზერვების შექმნის და სხვა რისკების სათანადოდ მართვის კუთხით.

აღნიშნული ხარვეზების აღმოსაფხვრელად კომპანიამ განახორციელა მთელი რიგი ცვლილებები: გადავიდა ახალ, უფრო მეტად სწრაფ და მოქნილ მიდგომაზე რისკების მენეჯმენტის კუთხით, მნიშვნელოვნად გააძლიერა სალიზინგო აქტივების მართვისა და შეფასების გუნდი და შემდგომი მონიტორინგის სამსახური. ამასთან, კომპანიამ აქცენტი გააკეთა პორტფელის დივერსიფიკაციაზე და გაზარდა მომხმარებლების სპექტრი სრულიად ახალ სეგმენტზე გათვლილი პროდუქტების შეთავაზების მეშვეობით.

ამჟამად კომპანიის პორტფელი მოიცავს როგორც ბიზნესის, ისე საცალო მიმართულების სექტორებს. კონკურენტუნარიანობის შენარჩუნებისა და გაძლიერებისათვის კომპანია მიზნად ისახავს დახვეწოს და დააჩქაროს სხვადასხვა პროცესები. მან შეცვალა დამტკიცების (და რისკების შეფასების) პროცედურა და გადავიდა უფრო სწრაფ და ზუსტ მიდგომაზე - აქტივზე დაფუძნებულ დაფინანსებაზე. აღნიშნული მიდგომის თანმდევი რისკების მინიმიზაციის მიზნით კომპანიამ ჩამოაყალიბა აქტივების მართვის ძალიან ძლიერი გუნდი, რაც უზრუნველყოფს აქტივების უკეთეს თავდაპირველ შეფასებას, გაუმჯობესებულ მონიტორინგს და სწრაფი რეაგირების პროცესს დეფოლტის შემთხვევაში. შედეგად, კომპანიის მომსახურება გახდა უფრო სწრაფი და მოქნილი, რაც ბოლო პერიოდში უკვე აისახა კომპანიის პორტფელის ზრდის ტემპზე. რისკების მართვის გაუმჯობესებულმა პროცედურებმა კი კომპანია უფრო მომგებიანი გახადა.

კომპანია დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს სინერგიებს და მიზნად ისახავს ამ გზით კლიენტებს საუკეთესო პირობები შესთავაზოს. ამის მაგალითები უკვე არის კომპანიაში, რამაც წლების მანძილზე დაადასტურა მსგავსი მიდგომის ეფექტურობა, კონკურენტული უპირატესობა და სტაბილურობა.

გასულ წლებში მიღწეული წარმატების შედეგად, რომელიც პორტფელისა (2014: 25 მლნ ლარი; 2019: 148 მლნ ლარი) და შემოსავლის (2018: 16 მლნ ლარი; 2020: 34 მლნ ლარი) ზრდაში გამოიხატა, კომპანია განვითარების იმ ეტაპზეა, როდესაც ზუსტად ხედავს, რამდენად მნიშვნელოვანია სტაბილური გრძელვადიანი განვითარებისთვის პროცესების კიდევ უფრო მეტად გაუმჯობესება, პორტფელის მეტი დივერსიფიკირება, ციფრული არხების კიდევ უფრო განვითარება, თანამედროვე მიდგომების დანერგვა, თანამშრომლების განვითარებაზე ზრუნვა და კლიენტებისათვის და მომწოდებლებისათვის კიდევ უფრო მყარ და სანდო პარტნიორად ჩამოყალიბება.

კომპანია იაზრებს იმ ფაქტს, რომ მიუხედავად წარმატებული შედეგებისა აღნიშნული მიმართულებებით განვითარება მუდმივი პროცესია, რადგან კიდევ უფრო მაღალი სტანდარტების მოთხოვნილებები უყალიბდება მას როგორც მზარდ, ცოცხალ ორგანიზმს. ამავდროულად გასულ წლის მოვლენებმა კომპანიას დაანახა რამდენად მნიშვნელოვანია მოულოდნელი საფრთხეებისთვისაც მუდმივი მზადყოფნა, ამით 2020 წელი კომპანიისთვის, ისევე როგორც მთელი მსოფლიოსთვის, კარგი გაკვეთილი აღმოჩნდა.

2. კორპორაციული მართვის ანგარიშგება

2.1. მმართველი ორგანო და მენეჯმენტი

კომპანიის კორპორაციული მართვის მართვის უმაღლესი რგოლია პარტნიორი და პარტნიორების საერთო კრება ("საერთო კრება"), ხოლო კომპანიის საქმიანობაზე ზედამხედველობა ხორციელდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, რომელიც აირჩევა პარტნიორის მიერ კომპანიის წესდების დებულებების შესაბამისად. კომპანიის ყოველდღიური საქმიანობის ხელმძღვანელობა ხორციელდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დანიშნული გენერალური დირექტორის („მთავარი აღმასრულებელი თანამდებობის პირი“) მიერ, რომელსაც ენიჭება კომპანიის ერთპიროვნულად და დამოუკიდებლად წარმომადგენლობის უფლებამოსილება მესამე პირებთან ურთიერთობაში. კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილია აუდიტის კომიტეტი.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები:

ზურაბ ქოქოსაძე (პ/ნ 62001032255) - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი / თავმჯდომარე

გიორგი ჭილაძე (პ/ნ 01008008277) - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი

ნიკოლოზ ალავიძე (პ/ნ 59001000119) - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი (დამოუკიდებელი პირი)

ლევან ყულიჯანიშვილი (პ/ნ 03001000435) - სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი

საერთო კრება

საერთო კრება არის კომპანიის უმაღლესი მმართველი ორგანო და უფლებამოსილია საქართველოს კანონმდებლობისა და კომპანიის წესდების ("წესდება") თანახმად მიიღოს გადაწყვეტილებები მათ შორის, შემდეგ საკითხებზე:

- ▶ ცვლილებები წესდებაში;
 - ▶ სააქციო კაპიტალის გაზრდა ან შემცირება;
 - ▶ კომპანიის შერწყმა, გაყოფა ან გარდაქმნა სხვა იურიდიულ პირად, ლიკვიდაცია;
 - ▶ კომპანიის ქონების, რომელიც არ წარმოადგენს საზოგადოების მიერ ლიზინგით ლიზინგის გამცემზე გადასაცემ საგანს, შეძენა, გასხვისება ან სხვაგვარი განკარგვა (ან ერთმანეთთან დაკავშირებული ასეთი გარიგებების დადება), რომლის ღირებულება აღემატება 1,000,000 (ერთი მილიონი) აშშ დოლარს;
 - ▶ სხვა საწარმოს წილის/აქციების შეძენა და გასხვისება, თუკი ამგვარი წილის/აქციების მოცულობა აღემატება ამგვარი საწარმოს კაპიტალის 50%-ს ან გარიგების ღირებულება აღემატება 1,000,000 (ერთი მილიონი) აშშ დოლარს;
 - ▶ ვალდებულებათა აღება და უზრუნველყოფა (ან ერთმანეთთან დაკავშირებული ასეთი გარიგებების დადება), რომელთა ღირებულება აღემატება 1,000,000 (ერთი მილიონი) აშშ დოლარს;
 - ▶ კომპანიის მიერ ქონების და ქონებრივი უფლებების შეძენა, გასხვისება, გაცვლა (ან ერთმანეთთან დაკავშირებული ასეთი გარიგებები) ან დატვირთვა, რომელთა ღირებულება აღემატება კომპანიის აქტივების 10%-ს;
- და
- ▶ სხვა საკითხები, რომლებიც შედის კანონის და წესდების საერთო კრების კომპეტენციაში.

წესდების თანახმად, საერთო კრება მოწვეული უნდა იქნეს საჭიროების შემთხვევაში. პარტნიორებს, რომელთა წილი ერთად შეადგენს საწესდებო კაპიტალის ხუთ პროცენტს, შეუძლიათ მოსთხოვონ გენერალურ დირექტორს საერთო კრების მოწვევა (ამჟამად ერთი პარტნიორი - სს „საქართველოს ბანკი“ ფლობს საკუთრების 100%-იან წილს). გენერალური დირექტორი და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი უფლებამოსილია ნებისმიერ დროს მიმართოს პარტნიორს გადაწყვეტილების მისაღებად. გენერალურმა დირექტორმა ასევე დაუყოვნებლივ უნდა მოიწვიოს საერთო კრება ან მიმართოს პარტნიორს გადაწყვეტილების მისაღებად, თუ ეს კომპანიის ინტერესებშია ან თუ მოსალოდნელია, რომ კომპანიამ შეიძლება კაპიტალის ნახევარი დაკარგოს.

საერთო კრება უფლებამოსილად ითვლება, თუ მას ესწრებიან პარტნიორები, რომელთა წილი 50%-ს აღემატება. საერთო კრების გადაწყვეტილებები მიიღება უბრალო უმრავლესობით, გარდა წესდების ნებისმიერი ცვლილების დამტკიცებისა, რასაც საერთო კრების მონაწილეთა ხმების მინიმუმ 2/3 სჭირდება. წესდების თანახმად, საერთო კრებამ კომპანიის ყველა პარტნიორის მონაწილეობით უნდა დაამტკიცოს ნებისმიერი გადაწყვეტილება, რომლის მნიშვნელობაც სცილდება კომპანიის ბიზნესის ჩვეულებრივ მიმდინარეობას.

სამეთვალყურეო საბჭო:

კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭო შედგება არანაკლებ 3 (სამი) წევრისაგან. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ინიშნებიან და გამოიწვევიან პარტნიორის მიერ. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი აირჩევა 4 (ოთხი) წლის ვადით, თუმცა, მისი უფლებამოსილება გაგრძელდება ვადის გასვლის შემდგომ პარტნიორის მიერ ახალი წევრის დანიშვნამდე. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის განმეორებითი არჩევა შეუზღუდავია. ვადამდე გადარჩევა შესაძლებელია პარტნიორის გადაწყვეტილების საფუძველზე ნებისმიერ დროს. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს შეუძლია ნებისმიერ დროს გადადგეს პარტნიორისთვის 30 (ოცდაათი) დღით ადრე წარდგენილი წერილობითი მიმართვის საფუძველზე. წევრის გაწვევიდან არაუგვიანეს 3 (სამი) თვისა, უნდა არჩეული იქნას სამეთვალყურეო საბჭოს ახალი წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე იმავდროულად არ შეიძლება იყოს „საზოგადოების“ გენერალური დირექტორი.

2020 წლის 5 აგვისტოდან სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეა ზურაბ ქოქოსაძე. ამ დრომდე აღნიშნულ პოზიციას იკავებდა გიორგი ფაილოძე, რომელიც ამავდროულად საქართველოს ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე არის დაგროვილი ქონების მართვისა და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობაში. ზურაბ ქოქოსაძეს ფინანსურ სექტორში მუშაობის 15 წლიანი გამოცდილება აქვს. ის საქართველოს ბანკს 2003 წელს კორპორაციული საბანკო მიმართულების სტაჟორად შემოუერთდა. მას შემდეგ ბანკში მისმა კარიერულმა განვითარებამ არაერთი მნიშვნელოვანი საფეხური მოიცვა: ის იყო უფროსი კორპორატიული ბანკირი (2006-2009); FMCG სექტორის უფროსი (2009-2016); კორპორაციული საბანკო მომსახურების მიმართულების დირექტორის მოადგილე (2016-2017) და კორპორაციული საბანკო მომსახურების მიმართულების ხელმძღვანელი, უშუალოდ გენერალური დირექტორის მოადგილის ხელმძღვანელობის ქვეშ (2017-2020).

ზურაბ ქოქოსაძეს ბაკალავრის ხარისხი კავკასიის ბიზნეს სკოლაში აქვს მიღებული. ასევე, ფლობს მაგისტრის ხარისხს და არის გრენობლის ბიზნესის სკოლის კურსდამთავრებული.

სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომები ტარდება კვარტალში ერთხელ მაინც. შეტყობინება/მოწვევა უნდა გაიგზავნოს წერილობით, სავარაუდო დღის წესრიგთან ერთად სულ მცირე 8 (რვა) დღით ადრე სხდომის მოწვევის სავარაუდო თარიღამდე. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებმა შეიძლება სხდომა ჩაატარონ აღნიშნული შეტყობინების ვადის დაუცველად, იმის გათვალისწინებით, რომ ყველა წევრი ერთხმად დაეთანხმება ამგვარი სხდომის ჩატარებას და დაესწრება მას. ამგვარ სხდომაზე ყველა წევრის დასწრება ავტომატურად ჩაითვლება მათი თანხმობის მტკიცებულებად, სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის, აღნიშნული შეტყობინების გაგზავნის ვადის დაუცველად ჩატარებაზე.

სამეთვალყურეო საბჭოს ამოცანები და კომპეტენცია:

- ▶ სამეთვალყურეო საბჭო კონტროლს უწევს გენერალური დირექტორის საქმიანობას;
- ▶ სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერ დროს შეუძლია მოითხოვოს გენერალური დირექტორისაგან „საზოგადოების“ საქმიანობის ანგარიში;
- ▶ სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია გააკონტროლოს და შეამოწმოს „საზოგადოების“ ფინანსური დოკუმენტაცია;
- ▶ სამეთვალყურეო საბჭო ამოწმებს წლიურ ანგარიშებს, მოგების განაწილების წინადადებას და ამის თაობაზე მოახსენებს პარტნიორს.;
- ▶ თუ „საზოგადოების“ წინაშე ლიზინგის მიმღების ჯამური ვალდებულება (გასაცემი/დასამტკიცებელი ლიზინგის ჩათვლით) კონკრეტული მომენტისათვის აღემატება 2 000,000 (ორი მილიონი) აშშ დოლარს.
- ▶ გენერალური დირექტორის დანიშვნა და თანამდებობიდან გათავისუფლება;
- ▶ სამეთვალყურეო საბჭო უფლებამოსილია შექმნას აუდიტის კომიტეტი („ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად);
- ▶ ფილიალების დაარსება და ლიკვიდაცია;
- ▶ წლიური ბიუჯეტისა და გრძელვადიანი ვალდებულებების მიღება;
- ▶ ახალი სახის ეკონომიკური საქმიანობის დაწყება ან არსებული სახის საქმიანობის შეწყვეტა;
- ▶ ფასიანი ქაღალდების გამოშვება ან/და საფონდო ბირჟაზე სავაჭროდ დაშვების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;

კომპანიის დირექტორები

კომპანიის გენერალური დირექტორია ელდარ ახვლედიანი. ის „საქართველოს სალიზინგო კომპანიის“ გენერალური დირექტორის პოზიციას 2015 წლის 1-ლი აპრილიდან იკავებს. მას საბანკო სფეროში მუშაობის 16 წლიანი გამოცდილება აქვს, საიდანაც 11 წელზე მეტი მუშაობდა სს „საქართველოს ბანკში“ სხვადასხვა პოზიციაზე. ბოლო 8 წელი ის სს „საქართველოს ბანკის“ კორპორაციული საბანკო მომსახურების მიმართულებით უმსხვილეს ბიზნეს სექტორებს ხელმძღვანელობდა. მისი პროფესიული კარიერა მოიცავს წლებს, როდესაც საბანკო სექტორმა მნიშვნელოვანი ზრდა განიცადა, რამაც მას ფასეული გამოცდილება შესძინა ამ სფეროში. ელდარს უმაღლესი განათლება მიღებული აქვს ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, საბანკო და საფინანსო მიმართულებით.

კომპანიის გენერალური დირექტორის მოადგილეა გიორგი ჯღარკავა. ის „საქართველოს სალიზინგო კომპანიის“ აღნიშნულ პოზიციას 2015 წლის 15 მაისიდან იკავებს. იგი საბანკო სექტორში 2006 წლიდან არის დასაქმებული, 2010 წლის შემდეგ კი სს „კორ სტანდარტ ბანკის“ საკრედიტო, საცალო და კორპორაციული საბანკო მომსახურების დეპარტამენტებს ხელმძღვანელობდა. მას აგრეთვე აქვს საკონსულტაციო მიმართულებით მუშაობისა და კრიზისული სიტუაციების მართვის წარმატებული გამოცდილება. გიორგი ჯღარკავამ 2012 წელს მიიღო თავისუფალი უნივერსიტეტისა და BP-ს პროექტების მენეჯმენტის კოლეჯის დიპლომი, 2014 წელს თავისუფალი უნივერსიტეტის მაგისტრის ხარისხი ბიზნესის ადმინისტრირების მიმართულებით, ხოლო ამჟამად 2020 წლის ოქტომბერში მიიღო IE ბიზნეს სკოლის მაგისტრის ხარისხის მისაღებად აგრძელებს სწავლას.

კომპანიის ფინანსური დირექტორია ნესტან მიქელაძე. იგი კომპანიას 2019 წლის 1 ივლისიდან შეუერთდა. ნესტანს 10 წელზე მეტი გამოცდილება აქვს საფინანსო სექტორში. ის „საქართველოს ბანკში“ მუშაობდა 2009 წლიდან 2013 წლამდე კორპორატიული ბანკირის პოზიციაზე და სხვადასხვა მნიშვნელოვან სექტორს ფარავდა. 2013 წლიდან 2019 წლის ივნისამდე ნესტანი სს „გალტ ენდ თაგარტში“ მუშაობდა საინვესტიციო საბანკო მომსახურების დეპარტამენტში ასოცირებული საინვესტიციო ბანკირისა და უფროსი ასოცირებული საინვესტიციო ბანკირის პოზიციაზე. მას ბაკალავრის ხარისხი „კავკასიის ბიზნესის სკოლაში“ აქვს მიღებული 2008 წელს, სადაც 2004 წლიდან სწავლობდა.

პარტნიორების უფლებები და მოვალეობები

საზოგადოებას ჰყავს ერთი პარტნიორი, სს „საქართველოს ბანკი“

„საზოგადოების“ პარტნიორს გააჩნია და ეკისრება ამ წესდებითა და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი უფლებები და ვალდებულებები.

თანაბარ პირობებში პარტნიორებს თანაბარი უფლება-მოვალეობები აქვთ.

ყველ პარტნიორს აქვს წლიური ანგარიშის ასლისა და საზოგადოების ყველა პუბლიკაციის მიღების უფლება. გარდა ამისა, მას უფლება აქვს შეამოწმოს წლიური ანგარიშის სისწორე და ამ მიზნით გაეცნოს საზოგადოების საბუღალტრო წიგნებს უშუალოდ ან დამოუკიდებელი ექსპერტის მეშვეობით და საზოგადოების ორგანოებს მოსთხოვოს განმარტებები წლიური ანგარიშის წარდგენის შემდეგ, ოღონდ ამ ანგარიშის დამტკიცებამდე. თუ აღმოჩნდება, რომ ანგარიში არასწორადაა შედგენილი, ამ ანგარიშის შემოწმების ხარჯები ეკისრება საზოგადოებას. კონტროლისა და შემოწმების ეს უფლებები შეიძლება შეიზღუდოს მხოლოდ „მეწარმეთა შესახებ“ კანონით.

„საზოგადოების“ პარტნიორს აქვს „საზოგადოებაში“ საკუთარი წილის (ან მისი ნაწილის) განკარგვის სრული და შეუზღუდავი უფლება (მათ შორის შეუზღუდავად, გაყიდვის, გაჩუქების, გაცვლის, დაგირავების უფლება).

პარტნიორი, პარტნიორთა საერთო კრების ნებართვით, უფლებამოსილია მთლიანად ან ნაწილობრივ დაუთმოს თავისი წილი (წილის ნაწილი) საზოგადოების ერთ ან რამოდენიმე პარტნიორს ან მესამე პირს.

პარტნიორი მესამე პირისათვის საწესდებო ფონდში თავისი წილის (წილის ნაწილის) გადაცემასთან ერთად გადასცემს მას ასეთ წილთან (წილის ნაწილთან) დაკავშირებულ ყველა თავის უფლებასა და მოვალეობას;

პარტნიორები სარგებლობენ პარტნიორის მიერ დასათმობი წილის (წილის ნაწილი) შემენის უპირატესობით საწესდებო ფონდში მათი წილის პროპორციულად.

„საზოგადოების“ პარტნიორს აქვს თავისი წილის პროპორციულად „საზოგადოების“ მოგებიდან დივიდენდის მიღების უფლება.
დაუშვებელია საკუთარი წილის შემენა.

პარტნიორები, რომელთა წილი ერთად შეადგენს საწესდებო კაპიტალის ხუთ პროცენტს, უფლებამოსილნი არიან, მოითხოვონ პარტნიორთა საერთო კრების მოწვევა ამ კრების მიზნებისა და საფუძვლების მითითებით.

პარტნიორები ერთობლივად აკონტროლებენ საზოგადოების ხელმძღვანელობას.

„საზოგადოების“ გენერალურმა დირექტორმა პარტნიორის მოთხოვნის საფუძველზე დაუყოვნებლივ უნდა მიაწოდოს მას ინფორმაცია „საზოგადოების“ საქმიანობის შესახებ და ნება დართოს გაეცნოს „საზოგადოების“ წიგნებსა და ჩანაწერებს.

„საზოგადოების“ პარტნიორი ვალდებულია არ გაახმაუროს „საზოგადოების“ საქმიანობასთან დაკავშირებული კონფიდენციალური ინფორმაცია და თავისი ქმედებით ან უმოქმედობით არ შელახოს „საზოგადოების“ იმიჯი ან/და საქმიანი რეპუტაცია.

აუდიტის კომიტეტი

კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილია აუდიტის კომიტეტი, რომლის ძირითადი ფუნქციაა შიდა აუდიტისა და გარე აუდიტის ფუნქციონირების ხელშეწყობა. აუდიტის კომიტეტი შედგება არანაკლებ სამი წევრისაგან, რომელსაც ნიშნავს სამეთვალყურეო საბჭო. აუდიტის კომიტეტში უნდა შევიდეს არანაკლებ ერთი სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი. აუდიტის კომიტეტის სხვა წევრებს ასევე ნიშნავს კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭო.

აუდიტის კომიტეტის წევრები არიან:

ზურაბ ქოქოსაძე (პ/ნ 62001032255) - აუდიტის კომიტეტის წევრი

გიორგი ჭილაძე (პ/ნ 01008008277) - აუდიტის კომიტეტის წევრი

ნიკოლოზ ალავეძე (პ/ნ 59001000119) - აუდიტის კომიტეტის დამოუკიდებელი წევრი / თავმჯდომარე

ლევან ყულიჯანიშვილი (პ/ნ 03001000435) - აუდიტის კომიტეტის წევრი

აუდიტის კომიტეტის უფლება-მოვალეობები:

- ▶ განსაზღვროს შიდა აღრიცხვის, ფინანსური ანგარიშგების და კონტროლის შესაბამისი წესები და განახორციელოს მათი დაცვის ზედამხედველობა;
- ▶ თვალყური ადევნოს კომპანიის მიერ მოქმედი კანონმდებლობის დაცვას;
- ▶ დაამტკიცოს შიდა აუდიტის სამსახურის დებულება და ორგანიზება გაუკეთოს მის ფუნქციონირებას
- ▶ უზრუნველყოს შიდა აუდიტის სამსახურის ობიექტურობა და დამოუკიდებლობა სამეთვალყურეო საბჭოსგან და გენერალური დირექტორისაგან;
- ▶ დაამტკიცოს შიდა აუდიტის სამსახურის კვარტალური მოხსენებები, აუდიტორული შეფასება და რეკომენდაციები;
- ▶ ზედამხედველობა გაუწიოს შიდა აუდიტის სამსახურის მუშაობას;
- ▶ დაამტკიცოს შიდა აუდიტის სამსახურის მიერ მომზადებული შიდა აუდიტის წლიური სამუშაო პროგრამა;
- ▶ აუდიტის კომიტეტი იკრიბება კვარტალში ერთხელ მაინც, ხოლო საგანგებო შემთხვევებში კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოს მოთხოვნის საფუძველზე.
- ▶ აუდიტის კომიტეტი გადაწყვეტილებებს იღებს კომიტეტის დამსწრე წევრთა ხმების უბრალო უმრავლესობით, რომლებსაც კენჭისყრის დროს თავის შეკავების უფლება არ აქვთ.

აუდიტის კომიტეტს ხელმძღვანელობს კომიტეტის თავმჯდომარე, რომელსაც ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო.

2.2. ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკის მართვა

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურის მართვას და მონიტორინგს ახორციელებს კომპანიის ფინანსური დეპარტამენტი. პროცესის საერთო მონიტორინგს ხელმძღვანელობს ფინანსური დირექტორი (CFO). კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების წლიური პაკეტის და კვარტალური კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებების მომზადება ხდება ფასს-ის შესაბამისად.

კომპანიის ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს ფინანსური ანგარიშგების სრულ პაკეტს, რომელსაც შემდგომ გადახედავს და ამტკიცებს კომპანიის უმაღლესი მენეჯმენტი. შემდგომ საინფორმაციო პაკეტები წარედგინება დედა კომპანიის ბიუჯეტირების და ანგარიშგების ჯგუფს, რომელიც განიხილავს ანგარიშგებს და ახდენს მათ კონსოლიდაციას ჯგუფის და ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებებში.

დედა კომპანიის ფინანსური დირექტორის მიერ დამტკიცების შემდეგ ფინანსურ ანგარიშგებებს განიხილავს დირექტორთა საბჭო, აუდიტის კომიტეტი, სამეთვალყურეო საბჭო და გარეშე აუდიტორები. ბანკის და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგებები ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტის და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ბანკის და ჯგუფის აუდიტის დეპარტამენტი რეგულარულად გადახედავს ბანკის და ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებებს და წარუდგენს ფინანსურ დეპარტამენტს და ჯგუფის ანგარიშგების და ბიუჯეტირების ჯგუფს განსახილველი საკითხებით და გაუმჯობესების რეკომენდაციებით.

3. არაფინანსური ანგარიშგება

3.1. ბიზნეს პროცესები და პოლიტიკა

სპეციალიზებული პროგრამული უზრუნველყოფა

კომპანია იყენებს სპეციალიზებულ პროგრამულ უზრუნველყოფას (Microsoft Dynamics NAV). აღნიშნული პროგრამული უზრუნველყოფა მოიცავს ლიზინგს, ფასს, საგადასახადო აღრიცხვას და ადამიანურ რესურსებთან დაკავშირებულ ფუნქციებს.

ბიზნესის უწყვეტობის პოლიტიკა

კომპანიას აქვს ბიზნესის უწყვეტობისა და უბედური შემთხვევისგან აღდგენის გეგმა, რომელიც განსაზღვრავს პროცედურებსა და იმ ღონისძიებების ერთობლიობას, რომელმაც კრიზისული სიტუაციის დაფიქსირების შემთხვევაში უნდა უზრუნველყოს კომპანიის კრიტიკული ბიზნეს პროცესების უწყვეტობის შენარჩუნება, ხოლო შეჩერების შემთხვევაში უმოკლეს ვადაში მათი აღდგენა.

ბიზნესის უწყვეტობის გეგმის არსებობა და მისი რეგულარული ტესტირება კომპანიისთვის არის გარანტი იმისა, რომ კრიზისულ სიტუაციებში თავიდან იქნება აცილებული გაუთვალისწინებელი სირთულეები და კომპანია შეძლებს დაკისრებული ფუნქციების და საქმიანობის მოკლე პერიოდში აღდგენას და შეუფერხებელ მესრულებას.

კომპანიის ბიზნეს უწყვეტობის გეგმის დოკუმენტში აღწერილი პრინციპები ეფუძნება ბიზნეს უწყვეტობის მართვის ISO22301 სტანდარტს.

აღნიშნული გეგმა მოიცავს გლობალურ და ლოკალურ საფრთხეების.

გლობალური საფრთხეებად მიჩნეულია შემდეგი მოვლენები: საომარი მდგომარეობა, სტიქიური უბედურებები, პანდემია, სხვა მოვლენები, რომლებმაც შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის საქმიანობაში მნიშვნელოვანი შეფერხებები.

ლოკალურ საფრთხეებად მიჩნეულია ისეთი მოვლენები, რომლებიც წარმოიშობა კომპანიის შიგნით და არ სცილდება კომპანიის ფუნქციონირების არეალს. ასეთებია: ხანძარი, მძევლად აყვანა, დანაღმვა, მომწამვლელი გაზი, გაფიცვები, საბოტაჟი, სრულიად საიდუმლო და მკაცრად კონფიდენციალური ინფორმაციის გაჟონვა/მოპარვა, კიბერ შეტევა, IT სისტემების და პროგრამების გათიშვა და სხვა მოვლენები, რომლებმაც შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის საქმიანობაში მნიშვნელოვანი შეფერხებები.

ბიზნესზე ზემოქმედების ანალიზის შედეგად, ხორციელდება ბიზნეს პროცესების რისკების შეფასება და მათი კრიტიკულობის დადგენა.

ბიზნესის უწყვეტობის გეგმით განსაზღვრულია კრიტიკული ობიექტებისათვის მათში განთავსებული ბიზნეს ფუნქციებისათვის სარეზერვო ლოკაციით მათი უზრუნველყოფის გეგმა.

კრიზისის მართვის კომიტეტი შექმნილია ბიზნესის უწყვეტობის მართვის პოლიტიკის შესაბამისად და პასუხისმგებელია კრიზისული სიტუაციის მართვაზე. აღნიშნული კომიტეტი ვალდებულია:

- ▶ შეაფასოს მიმდინარე მოვლენა როგორც კრიზისული სიტუაცია;
- ▶ მიიღოს გადაწყვეტილება ბიზნესის უწყვეტობის გეგმის ამოქმედებაზე;
- ▶ მიაწოდოს ინფორმაცია შესაბამის თანამშრომლების ბიზნესის უწყვეტობის გეგმის ამოქმედების თაობაზე;
- ▶ მართოს კომპანია კრიზისულ სიტუაციაში;
- ▶ დაამყაროს კონტაქტი სახელმწიფო სტრუქტურებთან;
- ▶ მიიღოს გადაწყვეტილება სარეზერვო ლოკაციის ამოქმედების შესახებ;
- ▶ შექმნას საგანგებო სიტუაციების მართვის შტაბი;
- ▶ მიაწოდოს ინფორმაცია შექმნილ სიტუაციაზე კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოს.

ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა მოიცავს რეაგირების რამდენიმე ფაზას:

- ▶ მოვლენის დაფიქსირება და მისი კვალიფიკაცია კრიზისულ სიტუაციაში;
- ▶ ბიზნესის უწყვეტობის გეგმის ამოქმედებაზე გადაწყვეტილების მიღება;
- ▶ BCP გეგმის ამოქმედებისათვის მომზადების პერიოდი;
- ▶ ბიზნესის უწყვეტობის გეგმის მოქმედების პერიოდი;
- ▶ სრული აღდგენის ფაზა, ძირითად პროცესზე სრული დატვირთვით გადასვლა;

სალიზინგო აქტივების მართვის პოლიტიკა

კომპანიისთვის უდიდესი მნიშვნელობა აქვს სალიზინგო აქტივების ეფექტურ მართვას, რისთვისაც კომპანიას ყავს მაღალკვალიფიციური გუნდი და შემუშავებული აქვს ეფექტური პროცესები სალიზინგო აქტივების მიმართულებით რისკიანობის მაქსიმალურად დაბალ დონეზე შესანარჩუნებლად.

კომპანიის სალიზინგო აქტივების მართვის პოლიტიკა შემდეგნაირია:

- ▶ ყველა აქტივი ფასდება ინდივიდუალურად, ლიზინგის გაცემამდე
- ▶ ლიზინგის გაცემის შემდეგ ხდება აქტივების მონიტორინგი - 6 თვეში ერთხელ, რიგ შემთხვევებში (კომიტეტის გადაწყვეტილებით) ნაკლები პერიოდულობით. გარდა მსუბუქი ავტომობილებისა, რადგან არ არის ხშირად გადამოწმების საჭიროება თუ კლიენტს ყოველთვიური გადასახადის გადახდის შეფერხება არ აქვს
- ▶ ყველა აქტივი სურათდება და მონიტორინგის აქტებთან ერთად ინახება კომპანიაში
 - მონიტორინგის დროს ასევე ხდება პრობლემის დაფიქსირება ასეთის არსებობის შემთხვევაში, მაგ.: თუ კლიენტი არღვევს ექსპლუატაციის პირობებს, თუ აქტივი მოსალოდნელზე გაცილებით უარეს მდგომარეობაშია და ა.შ.
- ▶ ლიზინგის გაპრობლემების შემთხვევაში, ჩამორთმეული აქტივი სურათდება, აღიწერება და გადადის საწყობში
- ▶ ყველა აქტივი დაზღვეულია (მათ შორის რისკიან კლიენტებზე აქტივები დაზღვეულია „გაუჩინარების რისკზე“, რაც იმას ნიშნავს, რომ იმ შემთხვევაში, თუ 3 თვეში ვერ მოხდება აქტივის მოძიება, სადაზღვეო კომპანია ანაზღაურებს მთლიან თანხას)

ლიზინგის პოლიტიკა და პროცედურები

კომპანიას შემუშავებული აქვს პროცედურები პროექტების დამტკიცებისა და გაცემისთვის, პროექტების მონიტორინგისთვის, რეზერვების შექმნისთვის, ვადაგადაცილებული გადასახადების მართვისთვის, აქტივების ჩამორთმევისთვის და ყველა მნიშვნელოვანი პროცესისთვის რაც კომპანიაში მიმდინარეობს. ეს პროცედურები ჩამოყალიბებულია კომპანიის მიერ მიღებულ შიდა დოკუმენტებში.

პროექტის დამტკიცებისა და გაცემის პროცედურა შემუშავდა მომხმარებლის უკეთ მომსახურების, მომსახურების სტანდარტიზაციის და საოპერაციო საქმიანობიდან გამომდინარე რისკების მინიმუმამდე დაყვანის მიზნით. ეს პროცედურა მოიცავს შიდა და სამეთვალყურეო ზედამხედველობას, სპეციალური პროგრამული უზრუნველყოფის დანერგვას და რამდენიმე საფეხურიან კონტროლს, რათა თავიდან იქნეს აცილებული შეცდომები ან / და თაღლითობა.

თავდაპირველად ლიზინგის მენეჯერი ურეკავს ლიზინგის მიმღებს და ატყობინებს გადახდის შესახებ გადახდის თარიღამდე 1 ან 2 დღით ადრე. (ავტომატური SMS შეტყობინების სისტემა 2018 წლის მეოთხე კვარტალში დაინერგა) იმ შემთხვევაში, თუ კლიენტი არ ახორციელებს სათანადო გადახდას კომპანია შემდეგ პროცედურებს მიმართავს:

ვადაგადაცილების დღიური მონიტორინგი	დღეები	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100
ლიზინგის გამცემი აგზავნის ფორმალურ წერილს ლიზინგის მიმღებთან ვადაგადაცილებული გადასახდის შესახებ	3-5 დღე	■																			
ლიზინგის მიმღები იღებს ყოველდღიურ შეხსენებას ვადაგადაცილებული გადახდებთან დაკავშირებით	1-45 დღე		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
ლიზინგის მენეჯერი მუშაობს ლიზინგის მიმღებთან რათა გამოიკვლიოს ვადაგადაცილების მიზეზები	5 -45 დღე			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
პრობლემური ლიზინგის პორტფელის მენეჯერი იწყებს მუშაობას შემთხვევაზე	45-90 დღე											■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
ლიზინგის გამცემი იღებს გადაწყვეტილებას რომ დაიბრუნოს აქტივი	90 + დღე																				■

რეზერვირების პროცედურა

კომპანიის სალიზინგო მოთხოვნების რეზერვირების მეთოდოლოგია სრულად ეფუძნება საერთაშორისო ფინანსური რეპორტირების სტანდარტებს (IFRS 9), რაც გულისხმობს, რომ მეთოდოლოგია და კალკულაცია დამოკიდებულია სამომავლო დაშვებებსა და ტენდენციებზე.

რეზერვირების მიზნებისთვის კომპანია სალიზინგო პორტფელს ყოფს 2 ნაწილად (იურიდიული და ფიზიკური პირები), რომლებიც თავის მხრივ ასევე ორ-ორ კატეგორიად იყოფიან:

- იურიდიული პირები:
 - სამშენებლო სექტორი;
 - იურიდიული პირები. გარდა სამშენებლო სექტორისა;
- ფიზიკური პირები:
 - ტურბო;
 - ფიზიკური პირები, გარდა ტურბოსი;

ოთხივე კატეგორიისთვის კომპანია იყენებს კოლატერალიზირებულ მიდგომას, რაც ნიშნავს, რომ თითოეული სალიზინგო პროექტისთვის კომპანია აფასებს გალიზინგებული აქტივის ღირებულებას და ადარებს ლიზინგის დებიტორულ დავალიანებას, მათ შორის სხვაობას კი ამრავლებს პროექტის დეფოლტის ალბათობაზე.

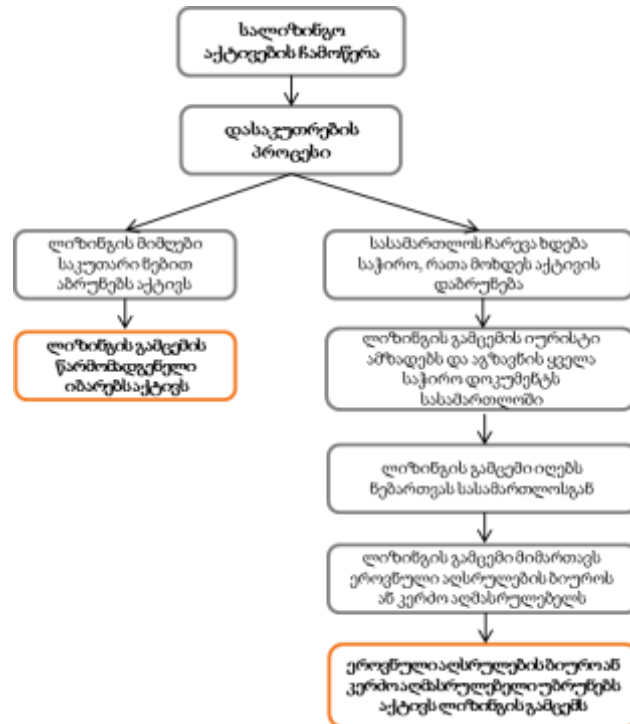
პროექტის დეფოლტის ალბათობის დაანგარიშება ხდება უკანასკნელი სამი წლის სტატისტიკით, რაც თავისმხრივ კორექტირდება სამომავლოდ კლიენტების შესაძლო გადახდისუნარიანობის ალბათობით. რეზერვირების მიზნებისთვის ოთხივე კატეგორიის დეფოლტის ალბათობის დათვლის პრინციპი არის მსგავსი, თუმცა განსხვავდება სტატისტიკური მონაცემები და შესაბამისად მიღებული დეფოლტის ალბათობებიც.

სამომავლოდ კლიენტების შესაძლო გადახდისუნარიანობის ალბათობის დათვლა ხდება ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებული მაკროეკონომიკური პროგნოზების მიხედვით. კერძოდ, როგორც იურიდიული, ისე ფიზიკური პირებისთვის, ხდება კორელაციის დადგენა ისტორიული დეფოლტის ალბათობასა და მაკროეკონომიკურ შედეგებს შორის. მიღებული კორელაციისა და პროგნოზირებული მაკროეკონომიკური პარამეტრების მიხედვით დგინდება სამომავლოდ კლიენტების შესაძლო გადახდისუნარიანობის ალბათობა.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სალიზინგო პორტფელის რეზერვმა შეადგინა 3,951 ათასი ლარი, (2019: 2,415 ათასი ლარი), 2021 წლის 31 მარტის მდგომარეობით კი 2,489 ათასი ლარი. (ეს რიცხვი გამოყვანილია კომპანიის მენეჯმენტის მიერ და დაფუძნებულია სუბიექტურ დაშვებებზე. ამ რიცხვის გადამოწმება აუდიტორის მიერ არ მომხდარა). მიუხედავად პანდემიისა და ეკონომიკური კრიზისისა, კომპანიამ 2020 წლის განმავლობაში ჩამოწერა 40 მილიონ ლარამდე ღირებულების მოთხოვნები, რის შედეგადაც შემცირდა სალიზინგო პორტფელის რეზერვი.

აქტივებზე საკუთრების უფლების აღდგენის პროცედურა

აქტივზე საკუთრების უფლების აღდგენა ხდება მაშინ, როდესაც ლიზინგის მიმღებს აღარ შეუძლია გადახდა და ლიზინგის გამცემი (კომპანია) გადაწყვეტს, რომ აღიდგინოს აქტივზე საკუთრების უფლება.

3.2. ჩვენი გუნდი

ანგარიშგების თარიღისათვის დასაქმებულია 80 თანამშრომელი. უამრავი კანდიდატიდან, ჩვენ არჩევანს ვაკეთებთ ყველაზე მოტივირებული და მონდომებული პირების სასარგებლოდ.

კომპანიის საქმიანობის წარმატებულად წარმართვაში არსებით როლს ასრულებს ადამიანური რესურსი, ამიტომ ვცდილობთ შევქმნათ ოპტიმალური პირობები ეფექტური შრომისა და კარიერული განვითარებისათვის. თანამშრომელზე ორიენტირებული მიდგომის საბაზისო საყრდენი სამართლიანობაა, რომელთა გამოვლენას კომპანია ცდილობს ადეკვატური ანაზღაურების, დამატებითი ბონუსების გაცემითა და დივერსიფიკაციის პატივისცემით, რომელიც აუცილებლად ახასიათებს ადამიანთა ნებისმიერ ფართო წრეს. ასევე კომპანიისათვის უმნიშვნელოვანეს ფაქტორს წარმოადგენს ღია კომუნიკაცია მენეჯმენტსა და საშუალო და დაბალი რგოლის თანამშრომლებს შორის, რაც უფრო მეტად ზრდის სამართლიანობასა და გამჭვირვალობას.

კომპანია იზიარებს და იღებს მის წილ პასუხისმგებლობას დასაქმებულების წინაშე, თუმცა სანაცვლოდ მათგანაც მოითხოვს კეთილსინდისიერ და გონივრულ დამოკიდებულებას საქმის მიმართ, რაზეც ნათლად მიუთითებს კომპანიის შრომის შინაგანაწესი და ეთიკის კოდექსი.

ჯანსაღი გარემო შრომისთვის

კომპანია, როგორც ბიჯეო ჯგუფში შემავალი ერთ-ერთი შვილობილი კომპანია მკაცრად იცავს თანამშრომლებისა და მომხარებლების პერსონალურ მონაცემებს. რისკების ადეკვატური დაცვის მექანიზმები პერიოდული გადახედვისა და განახლების საგანია. ასევე ახორციელებს არსებული კანონმდებლობის ფარგლებში სოციალური, გარემოს დაცვის და ადამიანის უფლებების შესაბამისი საკანონმდებლო ჩარჩოსა და ცვლილებებთან თანხვედრას.

ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება სამუშაო ადგილზე

კანონმდებლობა ადგენს უსაფრთხოების მინიმალურ სტანდარტებს, კომპანია მაქსიმალურად ცდილობს საერთაშორისოდ აღიარებული საუკეთესო პრაქტიკა გავითავისოს და შეუქმნას თანამშრომლებს უსაფრთხო და ჯანსაღი გარემო შრომისათვის.

კომპანიის შენობაში განთავსებულია ხანძარსაწინააღმდეგო ინფრასტრუქტურა, თანამშრომლებს უტარდებათ ტრენინგი, თუ როგორ მოიქცნენ უბედური შემთხვევების თავიდან ასაცილებლად და როგორ მოახდინონ სწრაფი რეაგირება სტიქიურ უბედურებებსა და გაუთვალისწინებელ შემთხვევებზე.

შექმნილია ბიზნესის უწყვეტობის მართვის პოლიტიკა და გამოყოფილია საკვანძო თანამშრომელთა ჯგუფი, რომელიც პასუხისმგებელია კრიზისული სიტუაციის მართვაზე.

კორუფციასთან ბრძოლა

კომპანიის ფარგლებში დაუშვებელია კორუფცია და ქრთამის აღება/მიცემა, მიუხედავად მისი ოდენობისა და გამოხატვის ფორმისა. ჩვენ მაქსიმალურად მკაცრად ვაფასებთ ნებისმიერ ქმედებასა თუ ტრანზაქციას, რომელიც შეიძლება აღქმული იქნეს, როგორც არამართლზომიერი გავლენა კომპანიისკენ მიმართულ გადაწყვეტილებებზე.

ამ სფეროს დასარეგულირებლად კომპანია იყენებს, საკმაოდ ვრცელ პოლიტიკას „ინტერესთა კონფლიქტის მართვის თაობაზე“, ხოლო კონკრეტულად განსაზღვრული სტრუქტურული ერთეული ახორციელებს კონტროლს, რათა ნებისმიერი თანამშრომელი და კომპანიის მიერ თუ კომპანიაში განხორციელებული ქმედება იყოს შესაბამისობაში ამ პოლიტიკასთან.

კოვიდ-19-ის გავლენა კომპანიაზე

2020 წლის 11 მარტს COVID-19 („კორონავირუსი“) ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ პანდემიად გამოცხადდა. ჯერჯერობით უცნობია როდის მოხდება ვირუსის შეჩერება, რაც ეკონომიკურ პროგნოზირებას ართულებს, რადგან არ არსებობს მსოფლიოში შესადარი ისტორიული მაგალითი. არსებული კრიზისი მსოფლიოში ამცირებს, როგორც მიწოდებას (რადგან წარმოება შეზღუდულად ოპერირებს და მიწოდების ჯაჭვები შეფერხებულია), ისე მოთხოვნას (სოციალური დისტანცია, გაურკვევლობა, სამუშაო ადგილების დაკარგვა). კოვიდ-19 პანდემიიდან გამომდინარე კრიზისის გავლენა მძიმე აღმოჩნდა საქართველოს ეკონომიკისთვის, რადგან ეს მნიშვნელოვნად შეეხო ტურიზმის სექტორს, რომლის წილი საქართველოს ეკონომიკაში საგრძნობლად მაღალია. საქსტატის მონაცემებით, 2020 წელს საქართველოს ეკონომიკა 6.2%-ით შემცირდა 2019 წელთან შედარებით. ეს ბუნებრივია უარყოფით გავლენას ახდენს ეკონომიკის უმეტეს სექტორებზე, მათ შორის აღსანიშნავია გავლენა უძრავი ქონების ბაზარზე: სასტუმროების, კომერციული ფართებისა და საცხოვრებელი ბინების სეგმენტებზე. ეს გამომდინარეობს იქიდან, რომ აღნიშნული სექტორები მჭიდრო კორელაციაში არიან ეკონომიკის ციკლურობასა და ეკონომიკის რყევებთან.

2020 წლის სექტემბრიდან ქვეყანაში ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობა მკვეთრად გაუარესდა. დადასტურებული შემთხვევების რაოდენობა 100,000 მოსახლეზე 4,400-ს აღწევდა 10 დეკემბრის მდგომარეობით. ამავე თარიღის მონაცემებით, საქართველო მსოფლიოში იკავებდა 44-ე ადგილს დადასტურებული შემთხვევების მიხედვით, მე-13 ადგილს 100,000 მოსახლეზე დადასტურებული შემთხვევების მიხედვით და 36-ე ადგილს 100,000 მოსახლეზე ტესტების რაოდენობის მიხედვით. (წყარო: *worldometer*). შედეგად, 28 ნოემბრიდან 2021 წლის 31 იანვრის ჩათვლით ქვეყნის მასშტაბით ახალი შეზღუდვები დაწესდა, მათ შორის: მიმოსვლა აიკრძალვა 21:00 საათიდან 05:00 საათამდე, რესტორნები და კვების ობიექტები დაიხურა, შეჩერდა საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მიმოსვლა და ა.შ.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ COVID-19-ის ვაქცინის კუთხით პოზიტიური მოლოდინებია. ამერიკული ფარმაცევტული კომპანიის Pfizer/BioNTech და გერმანული Moderna-ს COVID-19-ის ვაქცინამ 2020 წლის ნოემბერში 90%-ზე მაღალი ეფექტურობა გამოავლინეს კვლევების მე-3 ფაზაში. პროსპექტის დამტკიცების თარიღისთვის, Pfizer/BioNTech-ის ვაქცინა გამოყენებისთვის უკვე დაამტკიცა ჯერ დიდმა ბრიტანეთმა, ხოლო შემდეგ კანადამ და ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა. საქართველომ უკვე შეუკვეთა ვაქცინის პირველი ნაწილი (4 მლნ აშშ\$), რომელიც 2021 წლის გაზაფხულიდან იყო ხელმისაწვდომი. 2021 წლის 18 მაისის მდგომარეობით ვაქცინაცია მიმდინარეობს Pfizer/BioNTech-ისა და Oxford/Astrazeneca-ს ვაქცინით ასაკობრივ და სხვა მიზნობრივ ჯგუფებზე და Sinopharm-ის ვაქცინით ყველა მსურველზე. ვაქცინის ერთი დოზით მაინც აცრილია 97 ათასი მოქალაქე.

კომპანიის მენეჯმენტის შეფასება მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით შემდეგია: როგორც ყველა სხვა არაპირდაპირ მოწყვლად სექტორს, სალიზინგო სექტორსაც პოსტ პანდემიური რეცესია მინიმუმ მოკლევადიან პერსპექტივაში დაეტყობა სექტორის ზრდის ტემპის შემცირების თვალსაზრისით და საშუალო ვადიან პერიოდში - არსებული კლიენტების გადამხდელუნარიანობის გაუარესების თვალსაზრისით. გარდა სექტორის ზრდის ტემპისა, პოსტ პანდემიურ რეცესიის შედეგად შეიძლება შეიზღუდოს წვდომა ფინანსურ რესურსზე და მოყვას მისი გაძვირება, შეიზღუდოს პოტენციური კლიენტების წრე. კომპანიამ მოახერხა გამკლავებოდა პანდემიის დასაწყისთან დაკავშირებულ ეკონომიკურ რეცესიას და 2020 წლის ბოლო კავრტალში ჩამოწერა 40 მლნ ლარამდე ღირებულების პორტფელი, შესაბამისად მომავალში კომპანია აღარ მოელის სარეზერვო ხარჯის ზრდას.

აღნიშნული მოვლენებიდან გამომდინარე, პირველი რისკი რაც კომპანიის წინაშე იდგა COVID-19-ის პანდემიით გამოწვეული საგანგებო მდგომარეობის განმავლობაში და შემდგომ იყო ლიკვიდობის რისკი.

მისი მართვა კომპანიამ რამოდენიმე გზით მოახერხა: ა) დროებით ახალი ლიზინგების გაცემების შეჩერება რითილ მიმართულებით (2020 წლის მარტის ბოლოდან ივნისის ბოლომდე); ბ) ფულის მოზიდვა ფორსირებული მეთოდებით და სხვადასხვა ბანკებში არსებული აუთვისებელი ლიმიტების ათვისება; და გ) მოსალოდნელი სესხების რეფინანსირების (rollover) ვადაზე ადრე შესრულება ან წინასწარი წერილობითი თანხმობების აღება შესაბამისი კრედიტორებისგან მოსალოდნელი რეფინანსირების განხილვის დასტურით. ამასთან პოსტ პანდემიურ გარემოში, რისკების შემცირების მიზნით, კომპანიამ გაამკაცრა რისკის ტოლერანტობა სალიზინგო პორთფელის შექმნის დროს.

მარტის მეორე ნახევრიდან, საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადებასთან ერთად, კომპანია სრულად გადავიდა დისტანციურ მუშაობაზე, მოხდა სერვის ცენტრების დახურვა და მომსახურების/გაყიდვების დისტანციურ არხებზე გადატანა. კომპანიას კლიენტების მომსახურება არ შეუწყვეტია, უბრალოდ მოხდა მორგება შეცვლილ რეალობაზე. შემდგომ, ეტაპობრივად მოხდა სათაო ოფისის და სერვის ცენტრების აღჭურვა COVID-19-თან დაკავშირებული რეგულაციების შესაბამისად, მოგვიანებით, დაიწყო ეტაპობრივი გახსნა. კომპანიაში პროსპექტის შედგენის თარიღამდე სამუშაო პროცესი მიმდინარეობს კომბინირებულად, კერძოდ, თანამშრომლები მორიგეობით მუშაობენ ოფისიდან და დისტანციურად. ეს ხდება რათა მაქსიმალურად დაცული იყოს უსაფრთხოების ზომები და თავიდან იქნას არიდებული კომპანიის ფუნქციონირების შეფერხება ვირუსის გავრცელების ფაქტის დაფიქსირების შემთხვევაში.

კომპანიაში ვირუსის თანმდევი ეკონომიკური კრიზისიდან გამომდინარე, ცვლილებები შეეხო საბონუსე სქემებს (იგი მაქსიმალურად მოერგო ახალ რეალობას), რომელიც თანხვედრაში იყო მიმდინარე მოვლენების შესაბამის შემცირებულ აქტივობასთან. ასევე გატარდა სტრუქტურული ცვლილებები და მოხდა ოპტიმიზაცია მიმდინარე პერიოდში კომპანიის უფრო ეფექტურად ფუნქციონირების მიზნით.

კომპანიაში მუდმივად მიმდინარეობს ბიუჯეტირების განახლება, იმისათვის რომ ბაზარზე არსებული ცვლილებები ოპერატიულად იყოს ასახული მენეჯმენტის მოლოდინებში.

ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე პასუხისმგებელი პირები

ანგარიშგება მომზადებულია „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის საფუძველზე.

კომპანიის ხელმძღვანელობა ადასტურებს მოცემულ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული ყველა მონაცემისა ინფორმაციის უტყუარობასა და სიზუსტეს. მმართველობითი ანგარიშგების წარდგენაზე პასუხისმგებელია კომპანიის მართვაზე უფლებამოსილი პირი - გენერალური დირექტორი.

ელდარ ახვლედიანი

გენერალური დირექტორი

შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანია“

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანიის“ მონაწილეს

ჩვენ აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2020 წლის 19 მაისს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს კონსოლიდირებულ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ო. ვ. იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

2020 წლის 31 მაისის მდგომარეობით

თბილისი, საქართველო